

EUROJUST

Ετήσια έκθεση 2016

Criminal justice across borders

© Eurojust, 2017

Η παρούσα δημοσίευση καλύπτει το διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2016 έως την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Αριθ. καταλόγου: QP-AA-17-001-EL-N

ISBN: 978-92-9490-131-6

ISSN: 2443-650X

DOI: 10.2812/1718

Για πληροφορίες:

Τηλ: + 31 70 412 5000

Ηλεκ. ταχυδρομείο: info@eurojust.europa.eu

Δικτυακός τόπος: www.eurojust.europa.eu

Ετήσια Έκθεση 2016

Πίνακας περιεχομένων

12

26

40

Πρόλογος	7
Σύνοψη	9

1. Η Eurojust με μια ματιά

1.1 Συναντήσεις επιπέδου II της Eurojust...	14
1.2 Συντονιστικές συναντήσεις της Eurojust.....	15
1.3 Κέντρα συντονισμού της Eurojust.....	17
1.4 Η Eurojust και οι κοινές ομάδες έρευνας	18
1.5 Διαχείριση πληροφοριών της Eurojust.....	22
2016 Χρονοδιάγραμμα	24

2. Υποθέσεις που διαχειρίζεται η Eurojust

2.1 Εισαγωγή.....	27
2.1.1 Τρομοκρατία	28
2.1.2 Έγκλημα στον κυβερνοχώρο	30
2.1.3 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.....	31
2.1.4 Εμπορία ανθρώπων.....	33
2.1.5 Απάτη	34
2.1.6 Διαφθορά.....	34
2.1.7 Διακίνηση ναρκωτικών	35
2.1.8 Οργανωμένο έγκλημα κατά της περιουσίας από κινητές οργανωμένες εγκληματικές ομάδες.....	36
2.1.9 Εγκλήματα ΠΟΣ	36

2.2 Οι υποθέσεις της Eurojust που σχετίζονται με εγκληματικές οργανώσεις τύπου μαφίας.....	36
--	----

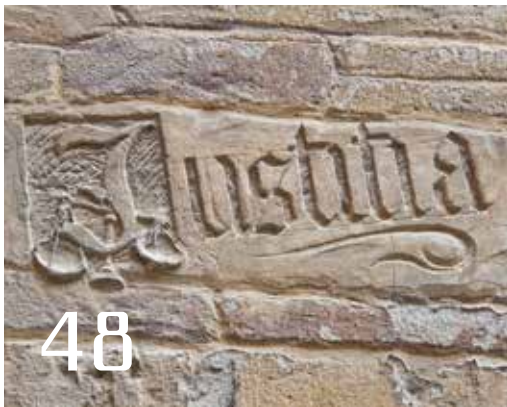
Επιχείρηση Avalanche: μια πιο προσεκτική ματιά.....	38
---	----

3. Εταίροι της Eurojust

3.1 Συνεργασία με τη Europol	41
3.2 Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)	41
3.3 Οι σχέσεις της Eurojust με τρίτα κράτη και οργανισμούς.....	42
Συμφωνίες συνεργασίας.....	42
Υποθέσεις της Eurojust στις οποίες εμπλέκονται τρίτα κράτη	42
Εισαγγελείς-Σύνδεσμοι στη Eurojust.....	42
Σημεία επαφής της Eurojust σε τρίτα κράτη.....	43
Συνεργασία με το ΔΠΔ	45

4. Προκλήσεις και βέλτιστες πρακτικές

4.1 Παρακολούθηση τηλεπικοινωνιών	49
4.2 Προκλήσεις σε υποθέσεις φοροδιαφυγής.....	49
4.3 Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης.....	50
Επίκεντρο της χρονιάς: Συγκρούσεις δικαιοδοσίας	54

48

54

64

5. Διοίκηση

5.1	Υποστήριξη του επιχειρησιακού και στρατηγικού έργου	61
5.2	Αναδιάρθρωση της διοίκησης.....	61
5.3	Προσωπικό και προϋπολογισμός	61
5.4	Οργανωτικές εξελίξεις	62
5.5	Νέες εγκαταστάσεις.....	63

6. Eurojust και δίκτυα των ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα

6.1	Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο	65
6.2	Δίκτυο ΚΟΕ	66
6.3	Δίκτυο κατά της Γενοκτονίας.....	66
6.4	Συμβουλευτικό Φόρουμ.....	67

Γραφήματα

Υποθέσεις 2002 – 2016	10
Διμερείς/πολυμερείς υποθέσεις 2012 – 2016	10
Διμερείς/πολυμερείς υποθέσεις.....	11
Κράτη μέλη που υποβάλλουν/δέχονται αίτημα	11
Συντονιστικές συναντήσεις	16
Τρίτα κράτη, εταίροι συνεργασίας και διεθνείς οργανισμοί οι οποίοι συμμετέχουν σε συντονιστικές συναντήσεις	16
Κέντρα συντονισμού.....	17
ΚΟΕ που στηρίζονται από τη Eurojust, συμπεριλαμβανομένων των βασικών κατηγοριών εγκλημάτων	19
Χρηματοδοτούμενες ΚΟΕ ανά κράτος μέλος	19
Υποθέσεις του Άρθρου 13.....	23
Τύποι εγκλημάτων των οποίων η καταπολέμηση αποτελεί προτεραιότητα για τη Eurojust.....	27
Υποθέσεις με Εισαγγελίες – Συνδέσμους 2012 – 2016	43
Δέκα κορυφαία τρίτα κράτη σε υποθέσεις που διαχειρίζεται η Eurojust.....	45
Υποθέσεις Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης (ΕΕΣ)	51

Eurojust College of National Members 2016

Michèle Coninx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenbergh, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Filippo Spiezia, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Vincienne Vella (Deputy NM), Malta

Han Moraal, Netherlands

Gabriela Hornbeck, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Piia Vottonen, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Ακρωνύμια και συντομογραφίες

XBΠΠ-E	Χημικές, βιολογικές, ραδιολογικές, πυρηνικές ουσίες και εκρηκτικά
ΔΕΕ	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
CJM	Δικαστική Παρακολούθηση του Εγκλήματος στον Κυβερνοχώρο
CMS	Σύστημα Διαχείρισης Υποθέσεων
ΕΑΣ	Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης
EC3	Ευρωπαϊκό Κέντρο Εγκλήματος στον Κυβερνοχώρο
ECTC	Ευρωπαϊκό Αντιτρομοκρατικό Κέντρο
EJCN	Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο
ΕΔΔ	Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο
EJCN	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστών
ENCS	Εθνικό Σύστημα Συντονισμού της Eurojust
EMPACT	Ευρωπαϊκή Διεπιστημονική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών
EMSC	Ευρωπαϊκό Κέντρο κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών
EPPO	Ευρωπαϊκή Εισαγγελία
ΕΤΜ	Ξένοι Τρομοκράτες Μαχητές
ΔΠΔ	Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο
IIS	Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών
ΔΠΙ	Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας
ISP	Πάροχος Υπηρεσιών Διαδικτύου
KOE	Κοινή Ομάδα Έρευνας
ΑΜΣ	Αμοιβαία Δικαστική Συνδρομή
MOCG	Κινητή Οργανωμένη Εγκληματική Ομάδα
OAP	Σχέδιο επιχειρησιακής δράσης
OCG	Οργανωμένη Εγκληματική Ομάδα
OPC	Οργανωμένο έγκλημα κατά της περιουσίας
ΠΟΣ	Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
TCM	Μηχανισμός παρακολούθησης των καταδικαστικών αποφάσεων στον τομέα της τρομοκρατίας
ΤΗΒ	Εμπορία ανθρώπων
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Απόφαση του Συμβουλίου για τη Eurojust

Η Απόφαση του Συμβουλίου για τη Eurojust της 28ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με τη σύσταση της Eurojust προκειμένου να ενισχυθεί η καταπολέμηση των σοβαρών μορφών εγκλήματος, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Απόφαση του Συμβουλίου 2009/426/ΔΕΥ της 16ης Δεκεμβρίου 2008 για την ενίσχυση της Eurojust, θα αναφέρεται στην παρούσα έκθεση ως «Απόφαση του Συμβουλίου για τη Eurojust». Μια [ενοποιημένη έκδοση](#) της Απόφασης του Συμβουλίου για τη Eurojust έχει ετοιμαστεί από τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, για ενημερωτικούς σκοπούς μόνο.

Τα στατιστικά στοιχεία για τις υποθέσεις της Eurojust τα οποία περιλαμβάνονται σε αυτήν την έκθεση παράχθηκαν βάσει των δεδομένων που περιέχονται στο Σύστημα Διαχείρισης Υποθέσεων της Eurojust. Οι αριθμοί εξήχθησαν στις 16 Ιανουαρίου 2017 και αντικατοπτρίζουν τα διαθέσιμα δεδομένα εκείνης της στιγμής. Λόγω της εξελισσόμενης φύσης των υποθέσεων, μπορεί να υπάρχουν πιθανές αποκλίσεις από προηγούμενους αναφερθέντες αριθμούς.

Οι δημοσιεύσεις και τα πληροφοριακά γραφήματα σχετικά με την Eurojust είναι διαθέσιμα στο [δίκτυακό τόπο μας](#).

Η δικαστική συνεργασία, ο συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στη Eurojust, τις αρμόδιες εθνικές αρχές, τους οργανισμούς ΔΕΥ και τα τρίτα κράτη αποτελούν βασικά στοιχεία του έργου της Eurojust.

Πρόλογος

Με χαρά μου σας παρουσιάζω την 15η Ετήσια Έκθεση, η οποία εμβαθύνει στις υποθέσεις και τις δραστηριότητες της Eurojust για την καταπολέμηση του σοβαρού διασυνοριακού εγκλήματος.

Το έτος 2016 αποτέλεσε πρόκληση από την άποψη της ασφάλειας. Αντιμετωπίζουμε μία «νέα κανονικότητα» και καλούμαστε να αυξήσουμε τις δραστηριότητές μας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και του σοβαρού οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων. Η επίσκεψη του Sir Julian King, Επιτρόπου της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας, αποτέλεσε μία καλή ευκαιρία για να συζητηθεί ο καθοριστικός υποστηρικτικός ρόλος της Eurojust στην ευρύτερη καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ και την άμεση σχέση του στην αλυσίδα ασφάλειας. Τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την Ετήσια Έκθεση της Eurojust για το 2015 επιβεβαίωσαν την ανάγκη εστίασης και το ρόλο της Eurojust στην αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, της παράνομης διακίνησης μεταναστών και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο ως προτεραιότητες, καθώς και στη συλλογή και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την περαιτέρω ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας.

Οι υποθέσεις αποτελούν τον πυρήνα του έργου της Eurojust. Τα κράτη μέλη ζήτησαν τη συνδρομή της Eurojust σε 2 306 υποθέσεις το 2016, αριθμός που αντικατοπτρίζει αύξηση κατά τέσσερα τοις εκατό σε σύγκριση με το 2015. Η δικαστική συνεργασία, ο συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στη Eurojust, τις αρμόδιες εθνικές αρχές, τους οργανισμούς ΔΕΥ και τα τρίτα κράτη αποτελούν βασικά στοιχεία του έργου της Eurojust. Η παρούσα έκθεση δείχνει τον κύκλο μίας υπόθεσης, την αποτελεσματικότητα των εργαλείων συντονισμού της Eurojust με έμφαση σε συναντήσεις επιπέδου II και την αυξανόμενη χρήση των κοινών ομάδων έρευνας.

Η Eurojust χτίζει γέφυρες. Η Eurojust συγκεντρώνει υπό τη στέγη της τα 28 Εθνικά Μέλη που στηρίζουν τα κράτη μέλη τους σε έρευνες και διώξεις και στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Αναγνωρίζοντας επίσης το σημαντικό ρόλο των εθνικών ανταποκριτών της Eurojust σε θέματα τρομοκρατίας, εντατικοποιούμε τους δεσμούς και την υποστήριξη του πλέον επισήμως θεσπισμένου δικαστικού δικτύου για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Επίσης προσπαθούμε να ενισχύσουμε την ανάμειξη της Eurojust στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταπολέμησης της Τρομοκρατίας στη Europol, χρησιμοποιώντας ως βάση την υπάρχουσα εμπειρία της κοινής συνεργασίας στο EC3.

Το έγκλημα δεν έχει σύνορα και η συνεργασία με τρίτα κράτη είναι απαραίτητη. Με την πάροδο του χρόνου, παρατηρούμε μία ανοδική τάση στην ανάμειξη τρίτων κρατών στις υποθέσεις της Eurojust, τις συντονιστικές συναντήσεις και τις κοινές ομάδες έρευνας. Το 2016, η Eurojust σύναψε νέες συμφωνίες συνεργασίας και διεύρυνε περαιτέρω το παγκόσμιο δικαστικό δίκτυο σημείων επαφής της. Η Eurojust φιλοξενεί τρεις Εισαγγελίες – Συνδέσμους από τη Νορβηγία, τις ΗΠΑ και την Ελβετία. Στην παρούσα έκθεση, η Εισαγγελέας – Σύνδεσμος της Ελβετίας δίνει μία εικόνα του έργου της και την προστιθέμενη αξία της στενής συνεργασίας με τη Eurojust.

Η συνεχής ανάπτυξη ως κέντρο δικαστικής και νομικής εμπειρογνομosύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί βασικό στόχο της Eurojust. Η Eurojust εξέδωσε το 2016, μεταξύ άλλων, τις πρώτες δύο εκδόσεις της, *Δικαστικής Παρακολούθησης του Εγκλήματος στον Κυβερνοχώρο*, μία έκθεση σχετικά με υποθέσεις στον τομέα του Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης και επικαιροποιημένες κατευθυντήριες οδηγίες για την πρόληψη και τη διευθέτηση συγκρούσεων δικαιοδοσίας για χρήση από ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα και για παροχή πληροφοριών προς τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Λαμβάνοντας υπόψη το μεταβαλλόμενο τοπίο των απειλών ασφάλειας και το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τη Eurojust, πραγματοποιήσαμε σημαντικά βήματα, αναθεωρώντας οργανωτικές δομές και εσωτερικές διαδικασίες, για τη βελτιστοποίηση του κύριου έργου και των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Eurojust, προκειμένου να ικανοποιήσει τις προσδοκίες των κρατών μελών σε καιρούς δημοσιονομικών περιορισμών. Το επόμενο έτος, θα μετακομίσουμε στις νέες μας εγκαταστάσεις, σηματοδοτώντας ένα ακόμα ορόσημο στην ιστορία της Eurojust.

Η Eurojust παρέχει προστιθέμενη αξία λόγω της άμεσης ανταπόκρισης της σε αιτήματα συνδρομής, της βοήθειας στη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών σε ελάχιστο χρόνο, της υποστήριξης στην άρση των νομικών και πρακτικών εμποδίων σε πολύπλοκες υποθέσεις, καθώς και της υποστήριξης και χρηματοδότησης κοινών ομάδων έρευνας. Είμαι πεπεισμένη ότι, μαζί με τους Αντιπροέδρους μου, το νεοεκλεγέντα κ. Klaus Meyer-Cabri και τον επανεκλεγέντα κ. Ladislav Hamran, και τους συναδέλφους του Συλλογικού Οργάνου και της Διοίκησης, η Eurojust θα αναπτυχθεί περαιτέρω ως βασικός παίκτης στο χώρο της δικαστικής συνεργασίας και του συντονισμού σε ποινικές υποθέσεις και θα αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές της.

Michèle CONINSX
Πρόεδρος της Eurojust

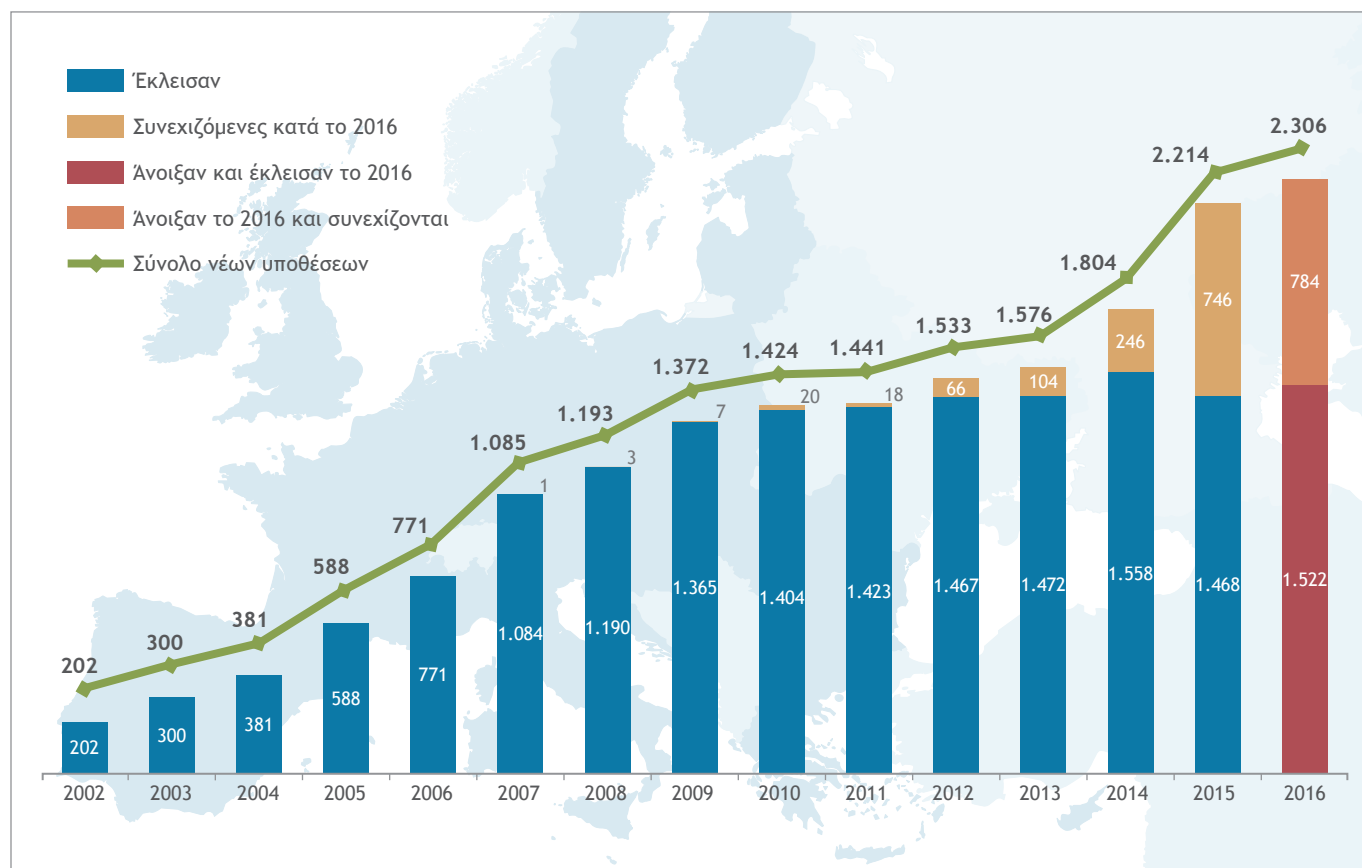

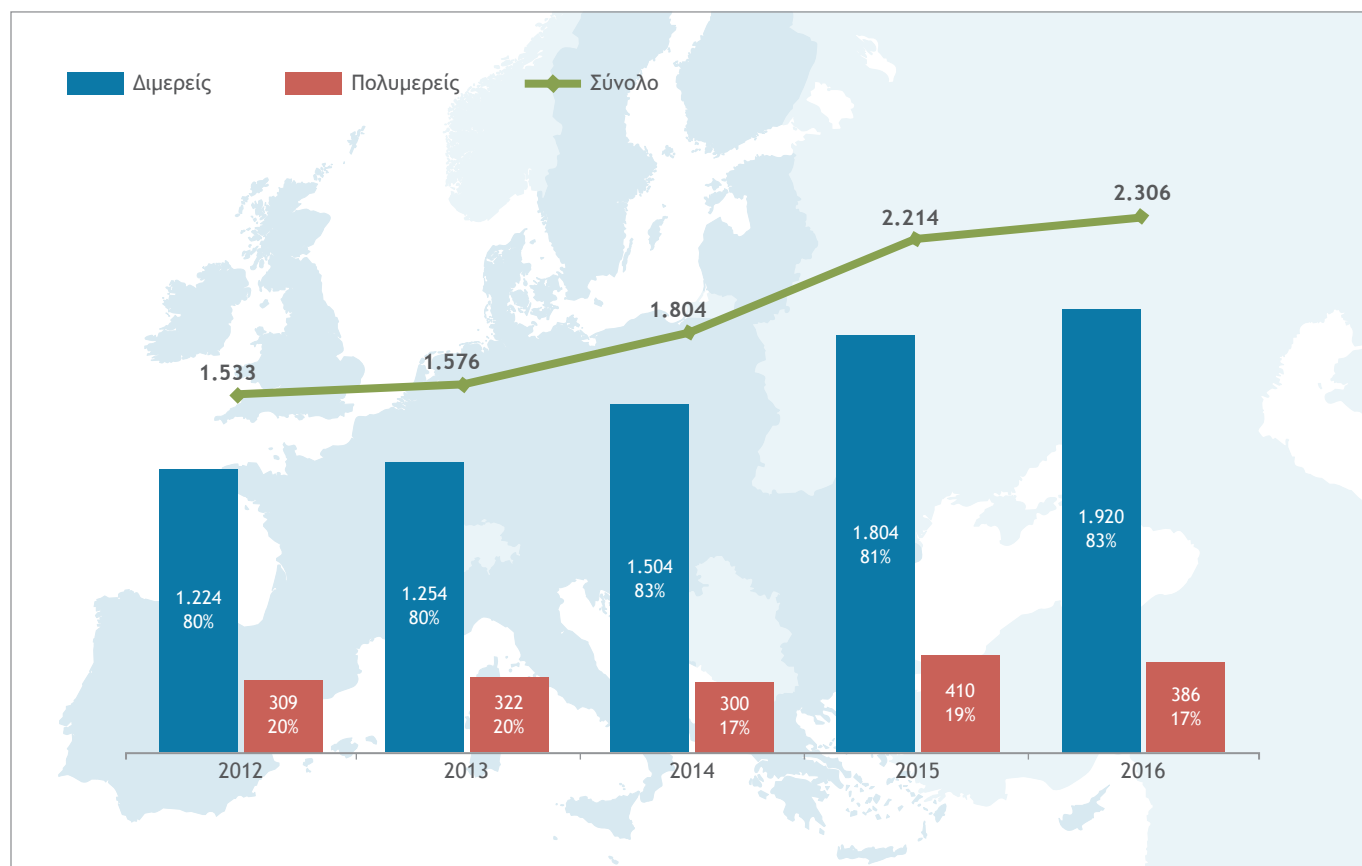
Σύνοψη

- ▶ Ο **αριθμός των υποθέσεων** για τις οποίες ζητήθηκε η συνδρομή της Eurojust από κράτη μέλη για την καταπολέμηση του σοβαρού διασυνοριακού εγκλήματος αυξήθηκε κατά τέσσερα τοις εκατό, από 2.214 το 2015 σε 2.306 το 2016. **Τρίτα κράτη** ενεπλάκησαν σε 300 υποθέσεις.
- ▶ Οι **υποθέσεις** αυξήθηκαν σε θέματα που αφορούσαν: την τρομοκρατία, την παράνομη διακίνηση μεταναστών, την εμπορία ανθρώπων, την απάτη και τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- ▶ Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τον κύκλο ζωής των υποθέσεων και συγκεκριμένα, την αποτελεσματικότητα των **συναντήσεων επιπέδου II**, η οποία εξηγείται επίσης και στα παραδείγματα υποθέσεων.
- ▶ Η Eurojust οργάνωσε 249 **συντονιστικές συναντήσεις** σχετικά με 288 υποθέσεις με τη συμμετοχή της Europol (87) και της OLAF (Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης) (4) και 10 **κέντρα συντονισμού**. **Τρίτα κράτη** ενεπλάκησαν σε 50 συντονιστικές συναντήσεις και δύο κέντρα συντονισμού.
- ▶ Η Eurojust στήριξε 148 **KOE**, αύξηση κατά 23 τοις εκατό σε σύγκριση με το 2015, 69 από τις οποίες ήταν καινούργιες. **Τρίτα κράτη** ενεπλάκησαν σε 14 KOE.
- ▶ Η Eurojust προσέφερε οικονομική στήριξη σε 90 KOE, αύξηση 32 τοις εκατό σε σύγκριση με το 2015, σε εννέα KOE εκ των οποίων ενεπλάκησαν τρίτα κράτη.
- ▶ Η Eurojust βοήθησε στην **εκτέλεση ΕΕΣ** σε 315 περιπτώσεις.
- ▶ Ιδρύθηκε το **Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο** βάσει Συμπεράσματος του Συμβουλίου της 9ης Ιουνίου 2016. Το δίκτυο θα υποστηριχθεί από τη Eurojust.
- ▶ **Συναντήσεις** που πραγματοποιήθηκαν:
 - τακτική συνάντηση σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών, Φεβρουάριος
 - στρατηγικό σεμινάριο, *Keys to Cyberspace (Κλειδιά για τον Κυβερνοχώρο)*, Ιούνιος
 - κοινή συνάντηση του Συμβουλευτικού Φόρουμ, υπό την Ολλανδική και τη Σλοβακική Προεδρία, Ιούνιος
 - τακτική συνάντηση σχετικά με την τρομοκρατία, Ιούνιος
 - σεμινάριο EMPACT σχετικά με το Οργανωμένο Έγκλημα κατά της Περιουσίας, Ιούνιος
 - τακτική συνάντηση, *Δικαστική Συνεργασία σε θέματα Φορολογικών Εγκλημάτων*, Οκτώβριος
 - εναρκτήρια συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο, Νοέμβριος
- ▶ Η Eurojust **παρήγαγε**:
 - *Μηχανισμοί παρακολούθησης των καταδικαστικών αποφάσεων στον τομέα της τρομοκρατίας και ad hoc δικαστικές αναλύσεις.*
 - *Τέταρτη Έκθεση σχετικά με τους ξένους τρομοκράτες μαχητές*
 - *Περίληψη της τρίτης Έκθεσης σχετικά με τους ξένους τρομοκράτες μαχητές*
 - *Εγχειρίδιο ΧΒΡΠ-Ε*
 - *Δικαστικές Παρακολουθήσεις του Εγκλήματος στον Κυβερνοχώρο και ad hoc δικαστικές αναλύσεις.*
 - *Ανάλυση εθνικών νομολογιών σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία)*
 - *Έκθεση της Eurojust και του ΕΚΠΙΝΤ, Νέες ψυχοδραστικές ουσίες στην Ευρώπη: νομοθεσία και δίωξη – τρέχουσες προκλήσεις και λύσεις*
 - *Κατευθυντήριες γραμμές για να αποφασιστεί ποια δικαιοδοσία θα πρέπει να ασκήσει δίωξη*
- ▶ Η Eurojust φιλοξενεί τρεις αποσπασμένους **εισαγγελείς-συνδέσμους**, από τη Νορβηγία, τις ΗΠΑ και την Ελβετία. Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το έργο του Ελβετού Εισαγγελέα-Συνδέσμου.
- ▶ Η Eurojust υπέγραψε **συμφωνίες συνεργασίας** με το Μαυροβούνιο και την Ουκρανία, και ένα **Μνημόνιο Συμφωνίας** με το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO). Η συμφωνία με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας τέθηκε σε ισχύ στις 21 Οκτωβρίου.
- ▶ Η Eurojust επέκτεινε το παγκόσμιο **δίκτυο της δικαστικών σημείων επαφής σε τρίτα κράτη** φτάνοντας στο σύνολο τα 41 τρίτα κράτη.
- ▶ Για την περαιτέρω βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας, η Eurojust αντιμετώπισε τις νομικές και πρακτικές δυσκολίες στον τομέα της **παρακολούθησης τηλεπικοινωνιών, υποθέσεων φοροδιαφυγής** και του **Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης** και δημοσίευσε τις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές της σχετικά με τις συγκρούσεις δικαιοδοσίας.
- ▶ Το Συλλογικό Όργανο υιοθέτησε μία **νέα οργανωτική δομή** για τη Διοίκηση.
- ▶ Ο **προϋπολογισμός της Eurojust** για το 2016 ήταν 43.539 εκατομμύρια ευρώ. Η υλοποίηση του προϋπολογισμού ήταν 99,89 τοις εκατό.

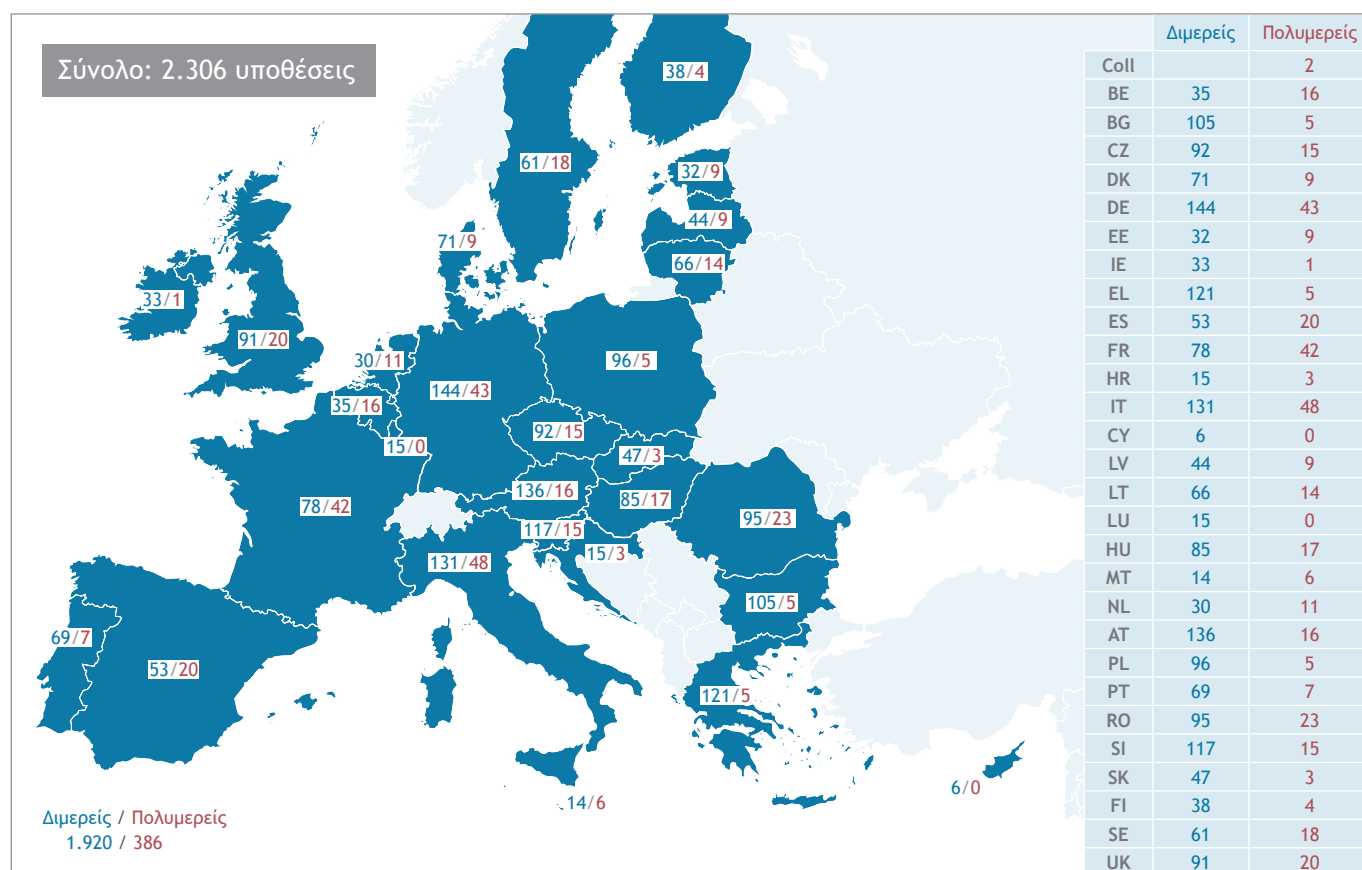
Υποθέσεις 2002 – 2016

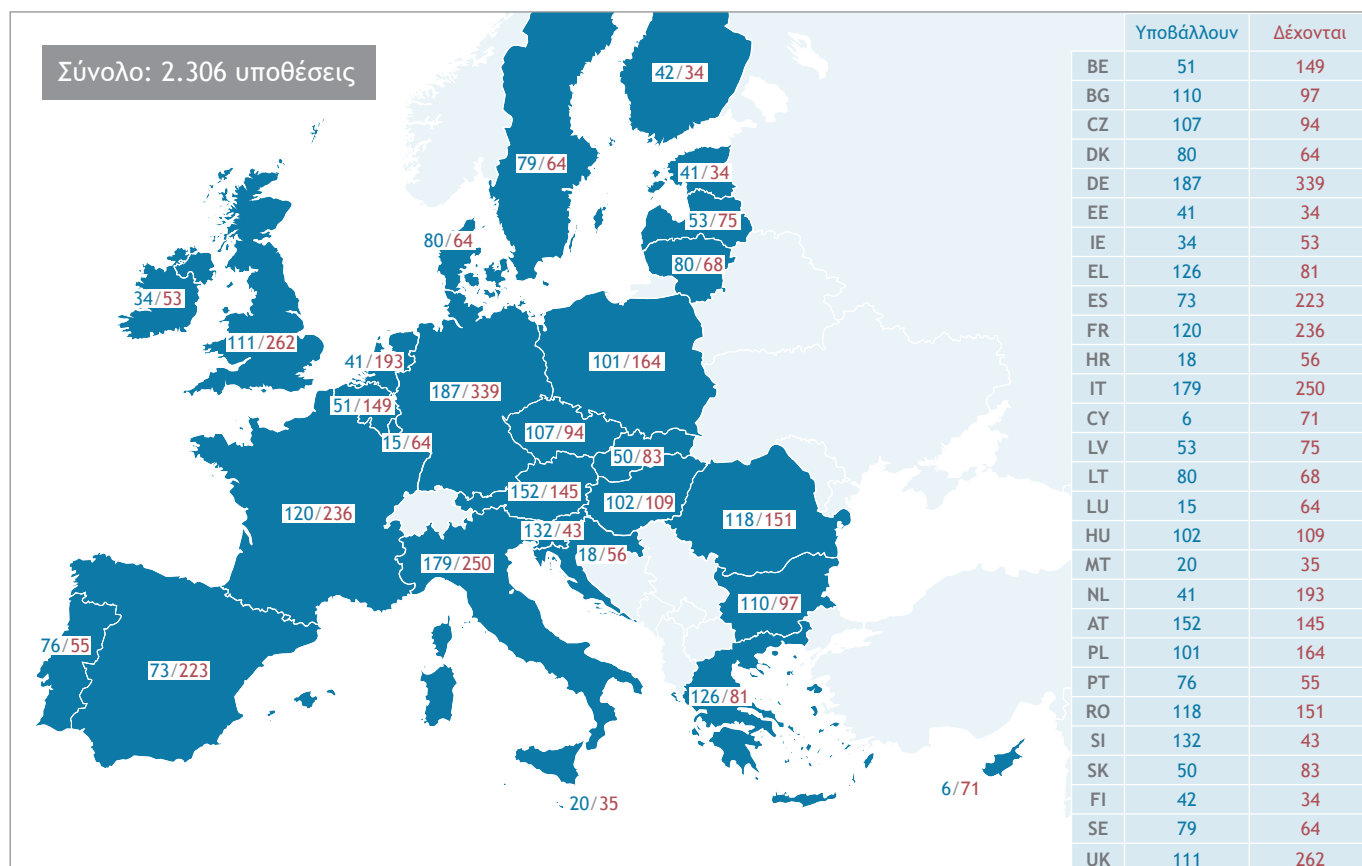
Διμερείς/πολυμερείς υποθέσεις 2012 – 2016

Διμερείς/πολυμερείς υποθέσεις

Κράτη μέλη που υποβάλλουν/δέχονται αίτημα

Το έργο της Eurojust

Τη Eurojust αποτελεί τη Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ιδρύθηκε το 2002, στόχος της Eurojust είναι η τόνωση και η βελτίωση του συντονισμού των ερευνών και διώξεων και η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών στα κράτη μέλη, όσον αφορά το σοβαρό διασυνοριακό έγκλημα, ειδικά όταν πρόκειται για οργανωμένο.

Κατόπιν αιτήματος ενός κράτους μέλους η Eurojust μπορεί να συμβάλλει, επίσης, σε έρευνες και διώξεις που αφορούν σε κάποιο συγκεκριμένο κράτος μέλος και κάποιο άλλο μη κράτος μέλος, εφόσον υπάρχει συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Eurojust και του μη κράτους μέλους ή όταν υπάρχει σημαντικό ενδιαφέρον για την παροχή μιας τέτοιας βοήθειας.

Κατόπιν αιτήματος ενός κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Eurojust μπορεί να βοηθήσει, επίσης, σε έρευνες και διώξεις που αφορούν μόνο αυτό το κράτος μέλος και την Κοινότητα.

Ποιος; Το Συλλογικό Όργανο της Eurojust αποτελείται από 28 Εθνικά Μέλη που είναι εισαγγελείς και δικαστές αποσπασμένοι από κάθε κράτος μέλος. Τα Εθνικά Μέλη έχουν τη βάση τους στη Eurojust, στη Χάγη. Τα περισσότερα Εθνικά Μέλη διαθέτουν Αναπληρωτή ή/και Βοηθό. Επιπλέον, επί του παρόντος φιλοξενούνται Εισαγγελείς – Σύνδεσμοι από τη Νορβηγία, την Ελβετία και τις ΗΠΑ.

Πώς; Οι βασικοί ρόλοι και οι αρμοδιότητες της Eurojust περιλαμβάνουν την ανταπόκριση σε αιτήματα συνδρομής από τις αρμόδιες εθνικές αρχές των κρατών μελών. Σε αντάλλαγμα, η Eurojust μπορεί να ζητήσει από τα κράτη μέλη να αναλάβουν την έρευνα ή τη δίωξη συγκεκριμένων πράξεων. Τα Εθνικά Μέλη εκτελούν την εντολή της Eurojust για το συντονισμό των εργασιών των εθνικών αρχών, σε κάθε στάδιο της εγκληματολογικής έρευνας και δίωξης. Η Eurojust διαχειρίζεται τις συναντήσεις της σχετικά με τις υποθέσεις σε τρία επίπεδα (βλ. ενότητες 1.2 και 1.3).

Eurojust case cycle

* May also occur at different stages of the cycle

1.1 Συναντήσεις επιπέδου II της Eurojust

Η συνεργασία, ο συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία του έργου της Eurojust. Η αποτελεσματική και έγκαιρη επικοινωνία, ιδιαίτερα ανάμεσα στα εθνικά γραφεία τα οποία λειτουργούν ως ο σύνδεσμος με τις εθνικές αρχές, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των δραστηριοτήτων της Eurojust. Κατόπιν αιτήματος του Εθνικού Μέλους του οποίου οι εθνικές αρχές έχουν ζητήσει τη συνδρομή της Eurojust, το Συλλογικό Όργανο της Eurojust αποφασίζει κατά τη διάρκεια των επιχειρησιακών του συναντήσεων – τις επονομαζόμενες **συναντήσεις επιπέδου I**, σχετικά με την εγγραφή υποθέσεων, καθώς και το κλείσιμο υποθέσεων στις περιπτώσεις όπου έχει επιτευχθεί ο στόχος της εμπλοκής της Eurojust.

Μετά την αποδοχή και την εγγραφή μίας υπόθεσης από τη Eurojust, τα εμπλεκόμενα εθνικά γραφεία μπορούν να συγκαλέσουν μία συνάντηση επιπέδου II εάν είναι απαραίτητο για το συντονισμό της υπόθεσης. Οι **συναντήσεις επιπέδου II** είναι συναντήσεις ανάμεσα στα Εθνικά Μέλη και, εάν εμπλέκονται, τους εισαγγελείς – συνδέσμους που φιλοξενούνται από τη Eurojust. Οι συναντήσεις αυτές μπορούν να οργανωθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα. Αυτή

η ευελιξία είναι πολύτιμη σε επείγουσες καταστάσεις που απαιτούν γρήγορη ανταπόκριση. Το εθνικό γραφείο που άνοιξε την υπόθεση εξηγεί τις λεπτομέρειες της υπόθεσης και τα νομικά ή/και πρακτικά θέματα της ζητούμενης δικαστικής συνεργασίας, καθώς και την υποστήριξη που απαιτείται από τα εμπλεκόμενα κράτη. Μία συνάντηση επιπέδου II μπορεί να αρκεί για την ικανοποίηση των αναγκών της υπόθεσης.

Οι συναντήσεις επιπέδου II είναι προαπαιτούμενες για τη διοργάνωση συναντήσεων επιπέδου III, γνωστές επίσης και ως συντονιστικές συναντήσεις (βλ. ενότητα 1.2) και σηματοδοτούν τη μετάβαση από εσωτερικό σε εξωτερικό έργο. Εάν ένα εθνικό γραφείο σκοπεύει να οργανώσει μία συντονιστική συνάντηση, η συνάντηση επιπέδου II χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της ανάγκης, τον σκοπό και τους στόχους μία συντονιστικής συνάντησης. Οι συναντήσεις επιπέδου II χρησιμοποιούνται επίσης για να συμφωνηθούν οι λεπτομέρειες, η εξωτερική συμμετοχή, οι υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας και δημοσιοποίησης και συναφή θέματα ασφάλειας, καθώς και η χρήση βιντεοδιάσκεψης. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες σε μία συνάντηση

Θέματα δικαιοδοσίας σε υπόθεση Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών που επιλύθηκαν σε συνάντηση επιπέδου II

Μετά από τον τραγικό θάνατο περίπου 300 μεταναστών στη Μεσόγειο τον Ιούνιο του 2016, οι ιταλικές αρχές ξεκίνησαν μία ποινική έρευνα σχετικά με τις συνθήκες του ναυαγίου που προκάλεσε την απώλεια ζωών. Η έρευνα έδειξε ότι στην προσπάθειά τους να φτάσουν στις ιταλικές αρχές σε ένα υπερφορτωμένο ξύλινο σκάφος, οι μετανάστες εντοπίστηκαν από τις ελληνικές αρχές και για τη διάσωσή τους κλήθηκε ένα νορβηγικό πετρελαιοφόρο το οποίο έπλεε στην περιοχή. Πριν μπορέσουν οι μετανάστες να επιβιβαστούν στο πετρελαιοφόρο, το ξύλινο σκάφος ανατράπηκε. Λόγω των κακών καιρικών συνθηκών, το σκάφος των μεταναστών χτύπησε επανειλημμένα επάνω στο κύτος του πετρελαιοφόρου και βυθίστηκε.

Η υπόθεση παρουσίασε ορισμένα θέματα δικαιοδοσίας τα οποία επηρέαζαν τις ενέργειες των ιταλικών αρχών. Το ναυάγιο συνέβη στην ανοικτή θάλασσα και συνεπώς εκτός της δικαιοδοσίας των ιταλικών αρχών. Το πετρελαιοφόρο έφερε νορβηγική σημαία και καπετάνιος ήταν Ισπανός υπήκοος. Βάσει αυτών των δεδομένων, η υπόθεση αφορούσε τόσο τη Νορβηγία όσο και την Ισπανία.

Σε αντίθεση με τις περισσότερες από τις προηγούμενες περιπτώσεις στις οποίες είχε ζητηθεί η βοήθεια της Eurojust στον καθορισμό της καταλληλότερης δικαιοδοσίας για την έρευνα και τις ποινικές διαδικασίες, η ιδιαιτερότητα αυτής της υπόθεσης αφορούσε στην πιθανή ύπαρξη αρνητικής σύγκρουσης δικαιοδοσίας. Η ιταλική δικαιοδοσία εξαιρέθηκε για τους λόγους που αναφέρονται παραπάνω, και δεν ήταν σαφές εάν η υπερισχύουσα δικαιοδοσία ήταν η νορβηγική ή η ισπανική. Συνεπώς, ο κίνδυνος που υπήρχε ήταν ότι δεν θα υπερίσχυε καμία από τις δικαιοδοσίες που εμπλέκονταν στην υπόθεση.

Για την αποφυγή πιθανής σύγκρουσης δικαιοδοσίας, ζητήθηκε από τη Eurojust να βοηθήσει στον καθορισμό της καταλληλότερης δικαιοδοσίας για τη διεξαγωγή των ποινικών διαδικασιών της υπόθεσης. Σε μία **συνάντηση επιπέδου II** τον Ιούλιο, που διοργανώθηκε από το Εθνικό Μέλος της Ιταλίας, το Εθνικό Μέλος της Ισπανίας και τον Εισαγγελέα – Σύνδεσμο της Νορβηγίας επιτεύχθηκε μία κοινή συμφωνία σχετικά με τα θέματα δικαιοδοσίας που εμπλέκονται και συμφωνήθηκε να προσεγγιστούν οι αντίστοιχες εθνικές αρχές με την προτεινόμενη λύση. Ως αποτέλεσμα των προσπαθειών συντονισμού της Eurojust, οι εθνικές αρχές της Νορβηγίας, ως η χώρα τη σημαία της οποίας έφερε το πετρελαιοφόρο, δέχτηκε την άσκηση πρωτογενούς δικαιοδοσίας στην υπόθεση βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1982 για το Δίκαιο της Θάλασσας (Σύμβαση του Μοντέγκο Μπαϊν) και συνεπώς εξασφάλισε μία κοινή στρατηγική και προσέγγιση όσον αφορά τις ποινικές διαδικασίες.

επιπέδου II μπορούν να αξιολογήσουν την ανάγκη ανά-
λυσης και πιθανής συμβολής της Europol ή τη δημιουργία
και λειτουργία μίας ΚΟΕ. Οι συντονιστικές συναντήσεις
είναι ένα ακριβό εργαλείο, και οι συναντήσεις επιπέδου II
διασφαλίζουν ότι αυτές οι συναντήσεις πραγματοποιού-

νται μόνο εάν επιφέρουν προστιθέμενη αξία στην επίλυση
εκκρεμοτήτων όσον αφορά τη δικαστική συνεργασία. Επι-
πλέον, ορισμένες συντονιστικές συναντήσεις ασχολούνται
με περισσότερες από μία υποθέσεις.

1.2 Συντονιστικές συναντήσεις της Eurojust

Ο σκοπός μίας συντονιστικής συνάντησης, μίας επονομα-
ζόμενης **συνάντησης επιπέδου III**, είναι η ενθάρρυνση
και η επίτευξη συμφωνίας ανάμεσα στις εθνικές αρχές
σχετικά με τη συνεργασία τους ή/και το συντονισμό των
ερευνών και των διώξεων σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνο-
ντας υπόψη τις νομικές και πρακτικές δυσκολίες που προ-
κύπτουν από τις διαφορές ανάμεσα σε 30 υφιστάμενα νο-
μικά συστήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι συντονιστικές συναντήσεις είναι ένα επιχειρησιακό ερ-
γαλείο που χρησιμοποιείται συχνά. Η Eurojust οργανώνει
κατά μέσο όρο μία συντονιστική συνάντηση ανά εργάσιμη
ημέρα, φτάνοντας στο σύνολο τις 249 συναντήσεις το 2016,
31 από τις οποίες πραγματοποιήθηκαν εκτός του χώρου της
Eurojust, είτε σε κράτη μέλη (για παράδειγμα, στην Ελλάδα,
την Τσεχική Δημοκρατία και τη Σλοβενία) είτε σε τρίτα κρά-
τη (Βοσνία και Ερζεγοβίνη και Ελβετία). Οι υποθέσεις αυτών
των συναντήσεων αφορούσαν σχεδόν όλους τους τομείς
του σοβαρού οργανωμένου διασυνοριακού εγκλήματος,
με πιο συνήθη εγκλήματα αυτό της νομιμοποίησης εσόδων
από εγκληματικές ενέργειες, της απάτης και της διακίνησης
ναρκωτικών. Σε αυτές τις 249 συντονιστικές συναντήσεις
αντιμετωπίστηκαν 288 υποθέσεις. Το 2016 η Eurojust δι-
οργάνωσε τη μεγαλύτερη συντονιστική συνάντηση, με 93
συμμετέχοντες από 23 κράτη μέλη και τη Europol.

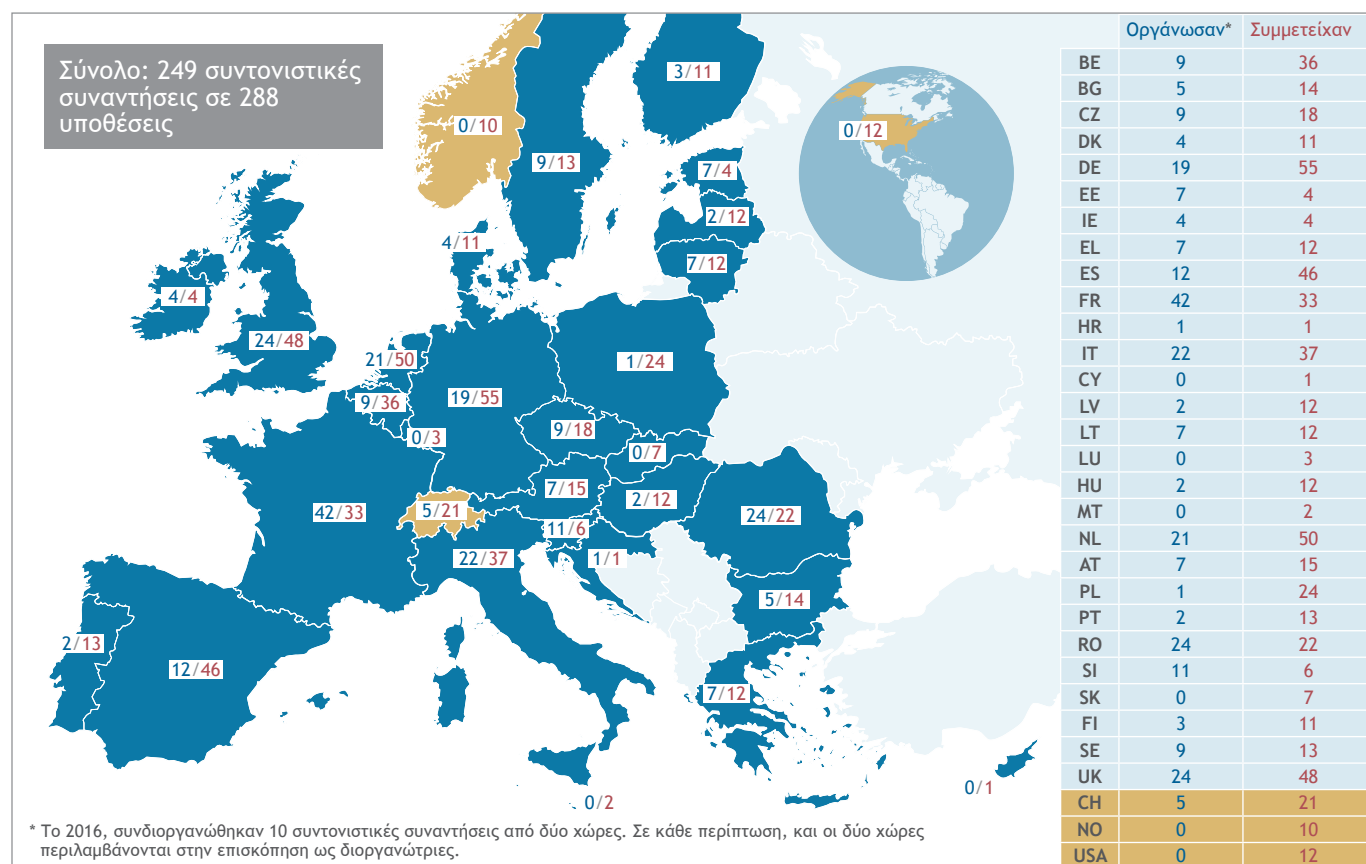
Σε αυτές τις συναντήσεις παρευρίσκονται εξωτερικοί συμ-
μετέχοντες, δηλαδή οι εθνικές δικαστικές αρχές και αρχές
επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Επίσης, μπορούν
να είναι προσκεκλημένοι εκπρόσωποι από τρίτα κρά-
τη, καθώς και αξιωματούχοι από εταίρους συνεργασίας
όπως η Europol και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμη-
σης της Απάτης (OLAF) και διεθνείς οργανισμούς όπως η
INTERPOL.

Μία υπηρεσία καίριας σημασίας που παρέχεται κατά τη
διάρκεια των συντονιστικών συναντήσεων είναι η ταυτό-
χρονη διερμηνεία, η οποία επιτρέπει στους συμμετέχοντες
να επικοινωνούν απευθείας με τους ομολόγους τους και
να παρουσιάζουν τα θέματα δικαστικού συντονισμού που
προκύπτουν στις ποινικές έρευνες ή διώξεις στη δική τους
γλώσσα.

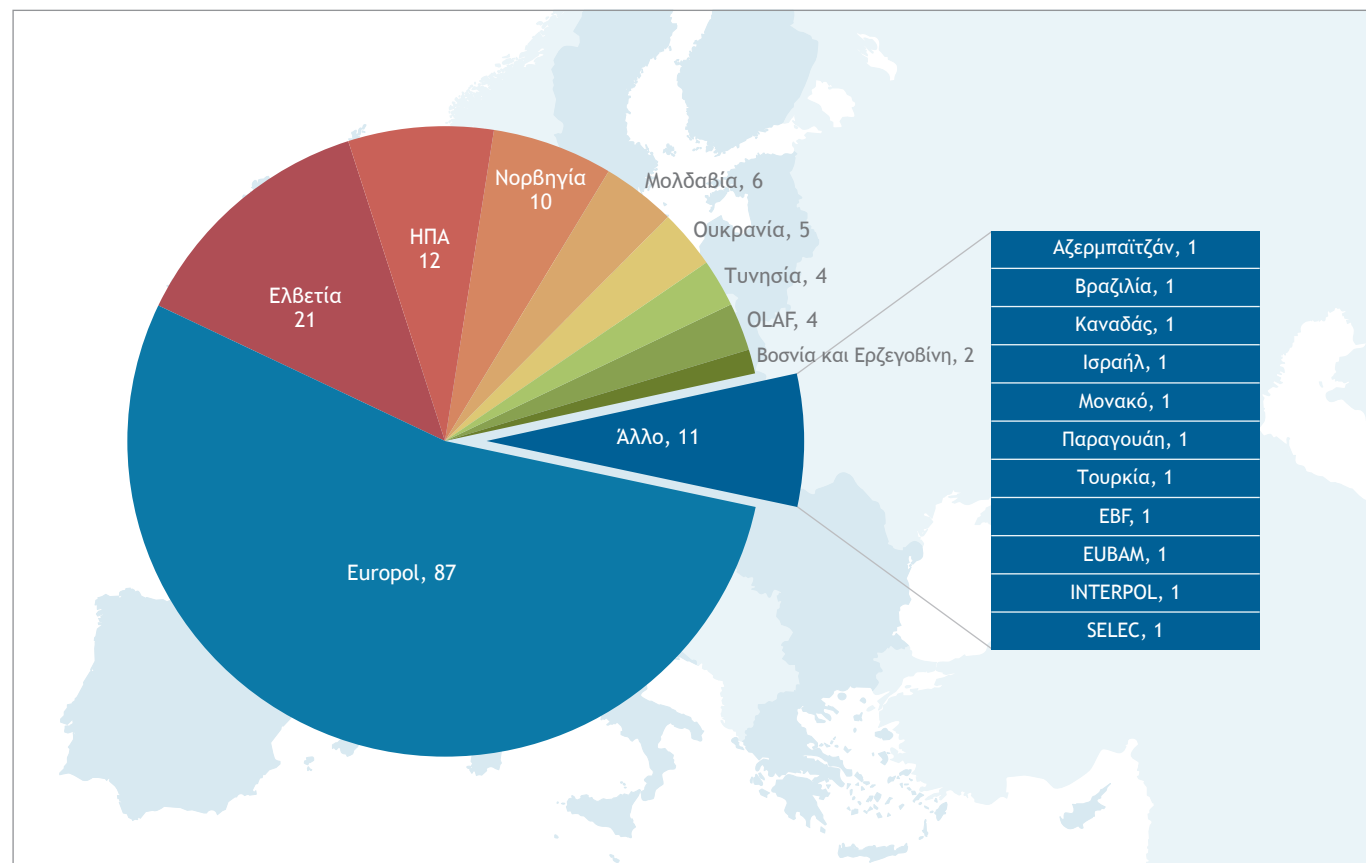
Οι συντονιστικές συναντήσεις χρησιμοποιούνται για τη δι-
ευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών, τον εντοπισμό
και την εφαρμογή μέσων και μεθόδων για την υποστήριξη
και την εκτέλεση αιτημάτων αμοιβαίας δικαστικής συνδρο-
μής ή εξαναγκαστικών μέτρων (π.χ. ενταλμάτων έρευνας
και ενταλμάτων σύλληψης), τη διευκόλυνση της πιθανής
δημιουργίας και λειτουργίας μίας ΚΟΕ, το συντονισμό των
υπό εξέλιξη ερευνών και διώξεων, και τον εντοπισμό, την
πρόληψη ή επίλυση συγκρούσεων δικαιοδοσίας, ζητήματα
τα οποία σχετίζονται με την αρχή του δεδικασμένου (*ne bis
in idem*) και με άλλα νομικά και αποδεικτικά προβλήματα.

Συντονιστικές συναντήσεις

Τρίτα κράτη, εταίροι συνεργασίας και διεθνείς οργανισμοί οι οποίοι συμμετέχουν σε συντονιστικές συναντήσεις

1.3 Κέντρα συντονισμού της Eurojust

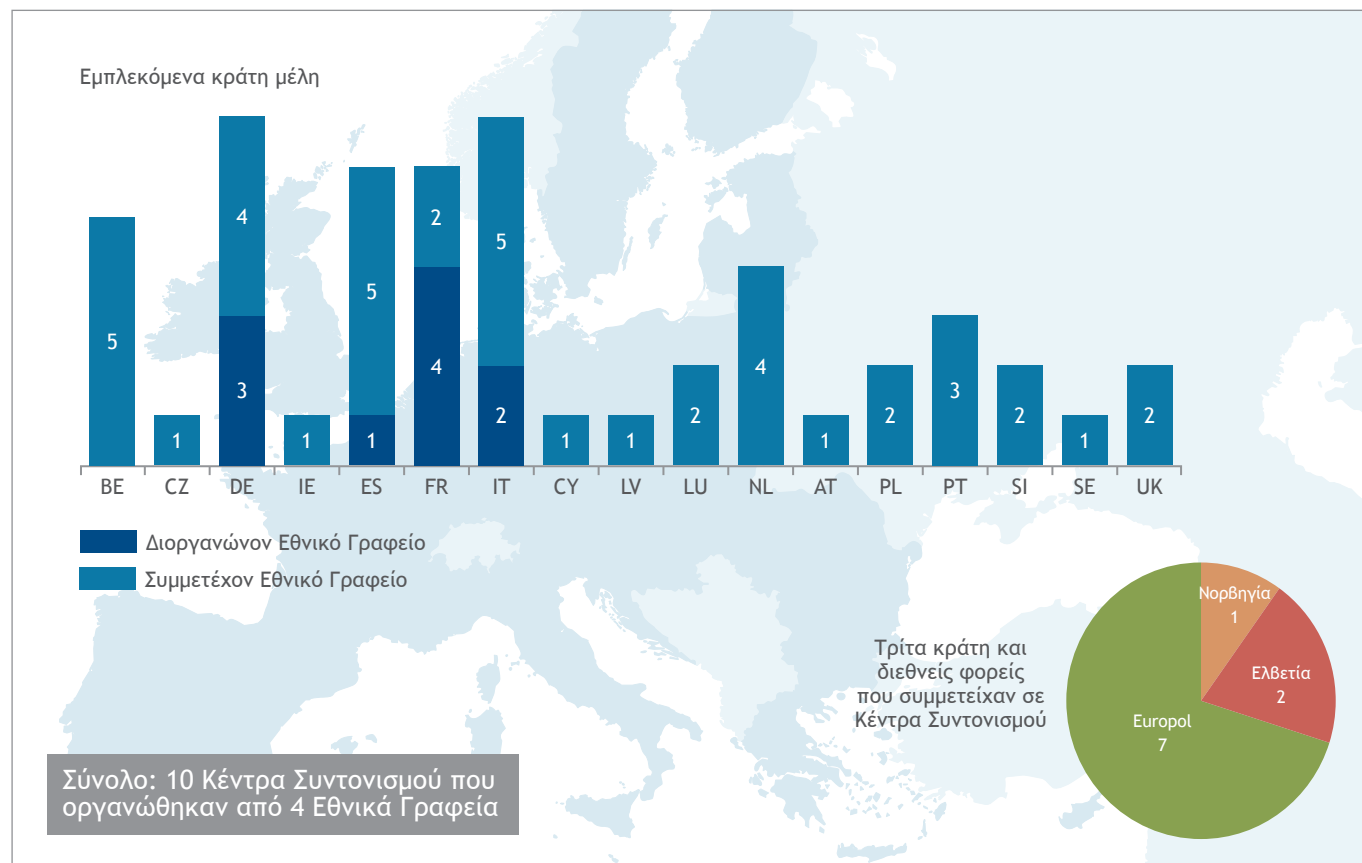
Όταν πολύπλοκες υποθέσεις απαιτούν ανταλλαγή πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο και μεγάλης κλίμακας πολυμερείς δράσεις (π.χ. την εκτέλεση διαφόρων ενταλμάτων σύλληψης σε διαφορετικές χώρες), η Eurojust μπορεί να στηρίξει τις εμπλεκόμενες εθνικές αρχές δημιουργώντας ένα κέντρο συντονισμού στο χώρο της. Τα κέντρα συντονισμού είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε να λειτουργούν ως κεντρικός κόμβος για την ανταλλαγή πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο καθώς και για το συντονισμό της κοινής εκτέλεσης δικαστικών μέτρων και μέτρων επιβολής του νόμου σε διαφορετικές χώρες (κατασχέσεις, συλλήψεις, έρευνες σε κατοικίες/εταιρείες, εντολές δέσμευσης και καταθέσεις μαρτύρων).

Κατά τη διάρκεια των κέντρων συντονισμού, όλες οι συμμετέχουσες αρχές είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ανά πάσα στιγμή, μέσω αποκλειστικών τηλεφωνικών γραμμών και υπολογιστών, και οι πληροφορίες περνούν γρήγορα από τη μία αρχή στην άλλη μέσω της Eurojust. Η από κοινού εκτέλεση των μέτρων ελέγχεται και συντονίζεται συνεχώς έτσι ώστε να προβλέπονται και να επιλύονται τυχόν επιχειρησιακά ή δικαστικά εμπόδια τα οποία μπορούν να έχουν αντίκτυπο στην επιτυχία της επιχείρησης.

Επιπλέον, πριν από τη δημιουργία ενός κέντρου συντονισμού, η Eurojust παρέχει σε όλες τις συμμετέχουσες αρχές

Κέντρα συντονισμού

μία επισκόπηση των σχετικών πληροφοριών που σχετίζονται με στόχους των κοινών δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των αριθμών τηλεφώνων τους, της τοποθεσίας και των τραπεζικών λογαριασμών τους, εάν αυτά ισχύουν. Τα επτά από τα δέκα κέντρα συντονισμού που δημιουργή-

θηκαν το 2016 ασχολήθηκαν κυρίως με υποθέσεις οικονομικού εγκλήματος (π.χ. απάτη και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές ενέργειες). Σε τέσσερις περιπτώσεις, τα κέντρα συντονισμού ασχολήθηκαν με υποθέσεις για τις οποίες είχε δημιουργηθεί μία ΚΟΕ.

1.4 Η Eurojust και οι κοινές ομάδες έρευνας

Η Eurojust παίζει πρωτεύοντα ρόλο σε αυτόν τον τομέα, τόσο παρέχοντας σχετική υποστήριξη στις ΚΟΕ καθώς και συμβουλευοντας ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα, ως κέντρο δικαστικής και νομικής εμπειρογνωμοσύνης. Το 2016, 148 ΚΟΕ υποστηρίχθηκαν από τη Eurojust, 69 από τις οποίες ήταν νεοσυσταθείσες. Μετά την έναρξη ισχύος στην Ιταλία το Μάρτιο 2016 του νόμου για την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ του Συμβουλίου, η Eurojust βοήθησε τις εθνικές αρχές σε οκτώ νεοσυσταθείσες ΚΟΕ στις οποίες εμπλεκόταν η Ιταλία. Η Eurojust επίσης υποστήριξε 14 ΚΟΕ στις οποίες εμπλεκόταν τρίτα κράτη, τρεις από τις οποίες συστάθηκαν το 2016 (Βοσνία και Ερζεγοβίνη (2), Μολδαβία (2), Νορβηγία (3), Σερβία (3), Ελβετία (2), ΗΠΑ (1) και Ουκρανία, Αυστραλία και Μαλαισία (από κοινού συμμετοχή σε 1 ΚΟΕ).

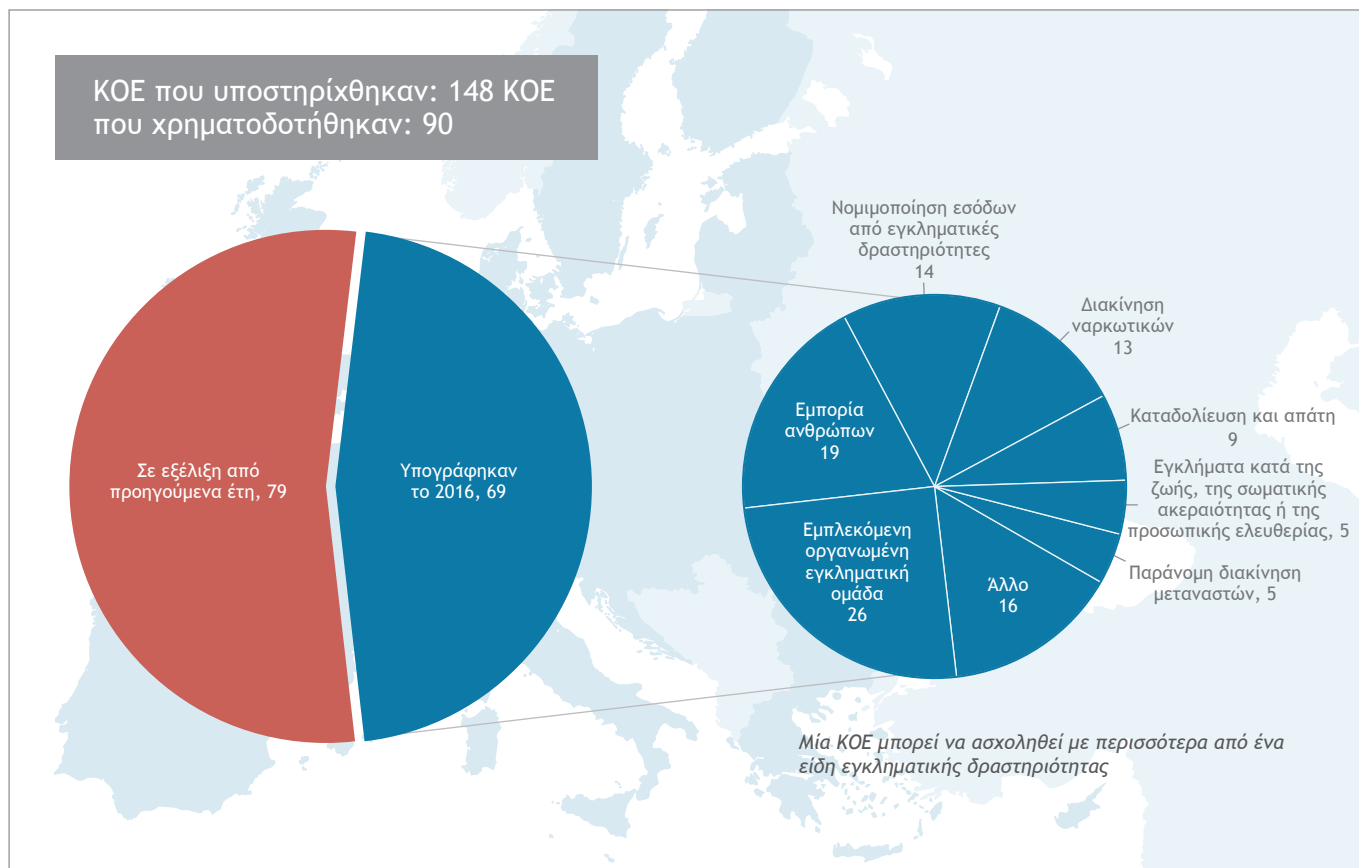
Στο πλαίσιο του πρωτοφανούς αριθμού μεταναστών που εισέρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την αυξανόμενη εμπλοκή οργανωμένων εγκληματικών ομάδων στην παράνομη διακίνηση μεταναστών που σχετίζεται με αυτή την κρίση, η Eurojust διευκόλυνε τις συζητήσεις με ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα για τον εντοπισμό νομικών και πρακτικών προκλήσεων, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και βελτίωση της χρήσης των ΚΟΕ. Έντεκα ΚΟΕ ασχολήθηκαν με την παράνομη διακίνηση μεταναστών, πέντε από τις οποίες ήταν νεοσυσταθείσες και σε μία από τις οποίες εμπλεκόταν η Σερβία.

Στην τακτική συνάντηση για τις δικαστικές προκλήσεις σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών και στην 12η ετήσια συνάντηση εμπειρογνώμων των ΚΟΕ συζητήθηκαν οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες που παρέχονται από τις ΚΟΕ σε υποθέσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών, συμπεριλαμβανομένης και μίας πιθανής στρατηγικής που θα δίνει τη δυνατότητα σε ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα να ξεκινούν διασυνοριακές έρευνες και να κάνουν πιο προορατική χρήση των ΚΟΕ για την εξάρθρωση δικτύων παράνομης διακίνησης. Δόθηκε έμφαση στην προστιθέμενη αξία της συμμετοχής τρίτων κρατών σε ΚΟΕ. Για τη διευκόλυνση μιας τέτοιας συμμετοχής, η Eurojust και το δίκτυο των ΚΟΕ ανέπτυξε ένα εργαλείο για τον εντοπισμό – για κάθε τρίτο κράτος – της ισχύουσας νομικής βάσης για τη δημιουργία ΚΟΕ και την πρακτική εμπειρία που υπάρχει για τη συγκεκριμένη χώρα σε αυτόν τον τομέα. Το εργαλείο, το οποίο παρουσιάστηκε στην ετήσια συνάντηση και είναι διαθέσιμο μέσω του δικτύου περιορισμένης πρόσβασης για τις ΚΟΕ, θα ανανεώνεται τακτικά.

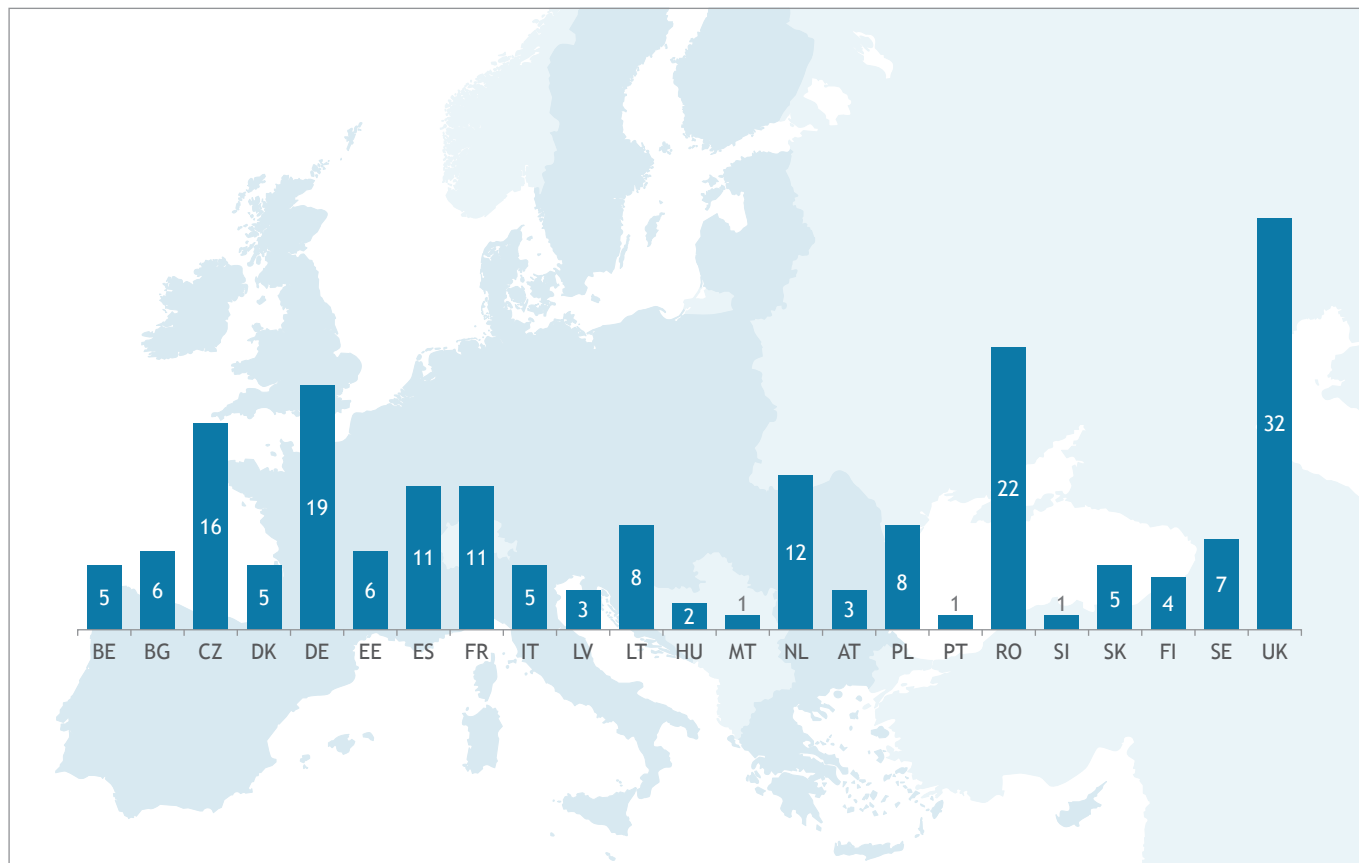
Συγκεντρώθηκαν επίσης σχόλια σχετικά με τα οφέλη των ΚΟΕ από τρίτα κράτη κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης των ΚΟΕ. Σε μία ΚΟΕ που δημιουργήθηκε ανάμεσα στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και τη Γαλλία σε μία υπόθεση εμπορίας ανθρώπων (βλ. [Ετήσια Έκθεση Eurojust 2015](#), σελ. 51), διαπιστώθηκε ότι η ΚΟΕ ήταν ο αποτελεσματικότερος τρόπος για την κατάλληλη ανταπόκριση στην κινητικότητα των μελών της εγκληματικής οργάνωσης, την πραγματοποίηση μίας συντονισμένης επιχείρησης σε μικρό χρονικό διάστημα και τη διευκόλυνση μίας κοινής προσέγγισης όσον αφορά τη υποστήριξη των θυμάτων.

Το 2016, η ΚΟΕ που δημιουργήθηκε ανάμεσα στις Κάτω Χώρες, το Βέλγιο, την Ουκρανία, την Αυστραλία και τη Μαλαισία σχετικά με τη συντριβή του αεροσκάφους που εκτελούσε την πτήση MH17 στις 17 Ιουλίου 2014 (βλ. [Ετήσια Έκθεση Eurojust 2014](#), σελ. 22) έφτασε σε ένα σημαντικό ορόσημο με την παρουσίαση των πρώτων αποτελεσμάτων της έρευνας. Η ΚΟΕ επέτρεψε την ευελιξία και την ταχύτητα στην ανταλλαγή πληροφοριών, γεγονός που ωφέλησε την υπόθεση. Σε μία τόσο σημαντική και πολύπλοκη έρευνα – η κατεύθυνση της οποίας είναι δύσκολο

Χρηματοδοτούμενες ΚΟΕ ανά κράτος μέλος

Who can apply?

- ▶ Judicial and/or law enforcement authorities
- ▶ JIJs between EU States and JIJs between EU/non-EU States
- ▶ Eurojust's National Members invited to participate in the JIJ

What is not covered?

- ✗ Costs prior to the JIJ
- ✗ Domestic costs
- ✗ Purchase of equipment
- ✗ Pre-financing of costs

What is covered?

Costs of cross-border operations

- ✓ Travel and accommodation
- ✓ Interpretation and translation
- ✓ Transport of evidence/seized items

Logistical support

- ✓ Loan of smartphones, laptops, mobile scanners & printers
- ✓ Communication costs

JIJ funding process

How to submit

- ▶ Access the JIJ portal and fill in the web form
- ▶ Include needs of all JIJ partners
- ▶ Attach JIJ agreement, extensions and, where applicable, financial identification form (FIF)
- ▶ Submit within set fifteen-day period

Evaluation & award

- ▶ Evaluation by Eurojust staff and practitioners
- ▶ Decision within 15 days

Action

- ▶ Planned actions to be performed within three-month period

6

Claim

- ▶ Send form & supporting documents to jits@eurojust.europa.eu
- ▶ Within one month after end of action period
- ▶ Individual claims by each institution/agency

να προβλεφθεί— η χρήση αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής θα ήταν εξαιρετικά δύσκολη και μη πρακτική. Η ΚΟΕ διευκόλυνε την επιτόπια συμμετοχή αποσπασμένων μελών (Κάτω Χώρες και Αυστραλία), τα οποία συμμετείχαν στην εξέταση μαρτύρων στην Ουκρανία και στην ανάλυση των αποδεικτικών στοιχείων, σημαντικό μέρος των οποίων βρισκόταν επίσης στην Ουκρανία. Η εμπιστοσύνη που δημιουργήθηκε μέσω της ΚΟΕ διευκόλυνε την κοινή προσέγγιση στα θύματα που συντονίστηκε από τις ολλανδικές αρχές. Μετά τη φάση της δημιουργίας, η ΚΟΕ λειτούργησε από μόνη της και έλαβε χρηματοδότηση μέσω της Eurojust, η οποία διευκόλυνε τις συναντήσεις και την επικοινωνία με τις αρχές της Ουκρανίας.

Η προέκταση των ΚΟΕ σε τρίτα κράτη λήφθηκε υπόψη κατά την αναθεώρηση των πρακτικών εργαλείων που αναπτύχθηκαν για την υποστήριξη της χρήσης των ΚΟΕ από ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα: το Υπόδειγμα συμφωνίας ΚΟΕ και ο Πρακτικός οδηγός ΚΟΕ. Το νέο υπόδειγμα συμφωνίας δεν βασίζεται πλέον αποκλειστικά σε νομικές πράξεις της ΕΕ, αλλά συμπεριλαμβάνει άλλες νομικές βάσεις των ΚΟΕ και θα πρέπει να

μπορεί να διευκολύνει τη δημιουργία ΚΟΕ με τρίτα κράτη. Αυτό θα συμβάλει στην επίσπευση της σύναψης μελλοντικών συμφωνιών. Ο Πρακτικός οδηγός ΚΟΕ έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να διευκολύνει την πρόσβαση σε ΚΟΕ από ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα, ιδιαίτερα από τρίτα κράτη.

Οικονομική στήριξη της Eurojust προς τις ΚΟΕ

Η αυξημένη χρήση των ΚΟΕ αντικατοπτρίζεται στην αύξηση του αριθμού των αιτήσεων οικονομικής στήριξης που λαμβάνονται από τη Eurojust: εξετάστηκαν 180 αιτήσεις χρηματοδότησης από τη Γραμματεία του Δικτύου ΚΟΕ (144 αιτήσεις το 2015). Ο αριθμός των αιτήσεων που λήφθηκε από ΚΟΕ στις οποίες εμπλέκονταν τρίτα κράτη (18) συνάδει με αυτή την ανοδική τάση (13 αιτήσεις το 2015). Χορηγήθηκαν δεκαπέντε οικονομικές ενισχύσεις, χρηματοδοτώντας εννέα ΚΟΕ με εμπλεκόμενες χώρες τη Σερβία (2), την Ελβετία (2), τη Νορβηγία (2), τη Μολδαβία (1), τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη (1) και την Ουκρανία, Αυστραλία και Μαλαισία (οι οποίες συμμετείχαν από κοινού σε 1 ΚΟΕ). Συνολικά, οικονομική στήριξη δόθηκε σε 90

ΚΟΕ (68 το 2015). Από αυτές, 58 χρηματοδοτήθηκαν για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του έτους.

Η διαδικασία χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης σε ΚΟΕ αναθεωρήθηκαν έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις επιχειρησιακές ανάγκες και να βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα. Εφαρμόστηκαν τα ακόλουθα μέτρα:

- ▶ δημιουργία μίας νέας κατηγορίας εξόδων (διασυνοριακή μεταφορά αποδεικτικών στοιχείων / κατασχεθέντων αντικειμένων)
- ▶ επέκταση της οικονομικής στήριξης σε άτομα τα οποία συμβάλλουν σε διασυνοριακές επιχειρησιακές δραστηριότητες των ΚΟΕ χωρίς να είναι επισήμως διορισμένα ως μέλη (π.χ. διερμηνείς, ιατροδικαστές, κ.λπ.)

- ▶ δημιουργία μοναδιαίων εξόδων για μία κατηγορία (μετακίνηση και στέγη) για την επιτάχυνση της αποζημίωσης
- ▶ εφαρμογή διαχωριζόμενων πιστώσεων προϋπολογισμού για ευελιξία στη αξιοποίηση και επαναξιοποίηση των κονδυλίων που αποδεσμεύονται, και
- ▶ απλοποίηση σχετικά με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για αποζημίωση.

Για τη βοήθεια των ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα με τη διαδικασία χρηματοδότησης των ΚΟΕ, στο δικτυακό τόπο μας διατίθεται ένα [πληροφοριακό γράφημα](#) και ένας [Οδηγός χρηματοδότησης ΚΟΕ](#) στις περισσότερες επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Η Σερβία συμμετέχει σε ΚΟΕ που ασχολείται με την παραχάραξη νομίσματος

Μία έρευνα στην Τσεχική Δημοκρατία σχετικά με μία υπόθεση παραχάραξης χαρτονομισμάτων δολαρίων ΗΠΑ και ευρώ αποκάλυψε μία οργανωμένη εγκληματική ομάδα η οποία αποτελείται κυρίως από Σέρβους υπηκόους, οι οποίοι εμπλέκονται επίσης σε διακίνηση ναρκωτικών. Η οργανωμένη εγκληματική ομάδα προσέφερε μεγάλα ποσά παραχαραχθέντων χαρτονομισμάτων προς πώληση, κυρίως στην Πράγα. Οι ερευνητές εντόπισαν ένα τυπογραφείο κοντά στο Βελιγράδι της Σερβίας. Ο βασικός οργανωτής πιστεύεται ότι έχει ενεργήσει ως σύνδεσμος ανάμεσα σε δράστες από άλλα κράτη μέλη. Για τη μεταφορά των πλαστών χαρτονομισμάτων, η οργανωμένη εγκληματική ομάδα χρησιμοποιούσε μυστικό χώρο απόκρυψης σε φορτηγά. Τα χαρτονομίσματα προσφέρονταν προς 15 – 20 τοις εκατό της ονομαστικής αξίας σε κανονικούς πελάτες και προς 30 τοις εκατό της πραγματικής αξίας σε άλλους.

Η εντατική αστυνομική συνεργασία ανάμεσα στην Τσεχική Δημοκρατία, την Ουγγαρία, την Αυστρία, τη Σερβία και τη Europol ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2014. Η Europol επιβεβαίωσε ότι τα παραχαραχθέντα χαρτονομίσματα με τους ίδιους σειριακούς αριθμούς είχαν βρεθεί όχι μόνο στην Τσεχική Δημοκρατία, αλλά επίσης στην Αυστρία, την Ουγγαρία, τη Γερμανία, τη Σλοβακική Δημοκρατία, τη Σλοβενία, τη Ρουμανία, την Κροατία και τη Λετονία, καθώς επίσης και στις ΗΠΑ. Όλα τα παραχαραχθέντα χαρτονομίσματα που κατασχέθηκαν ήταν πολύ υψηλής ποιότητας.

Στις αρχές του 2015, ζητήθηκε από τη Eurojust να διευκολύνει τη δικαστική συνεργασία ανάμεσα στις εθνικές αρχές της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Αυστρίας, της Ουγγαρίας, της Σερβίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και να παρέχει βοήθεια για τη δημιουργία μίας ΚΟΕ. Ως αποτέλεσμα συντονιστικής συνάντησης το Μάρτιο, οι αντιπροσωπίες της Τσεχικής Δημοκρατίας και της Σερβίας συμφώνησαν να δημιουργήσουν μία ΚΟΕ και να κάνουν αίτηση χρηματοδότησης μέσω της Eurojust. Επειδή δεν είχε ξεκινήσει καμία έρευνα στη Σλοβακική Δημοκρατία και στην Ουγγαρία και επειδή οι έρευνες των αυστριακών αρχών ήταν ακόμη σε πολύ πρώιμο στάδιο, τα εν λόγω κράτη μέλη δεν εντάχθηκαν στην ΚΟΕ, αλλά προσέφεραν την υποστήριξή τους. Βάσει αιτήματος Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής, η Ουγγαρία συνεργάστηκε με τις τσεχικές αρχές σε μία μυστική επιχείρηση κατά την οποία ένας μυστικός πράκτορας αγόρασε πλαστά δολάρια από έναν από τους υπόπτους στην Ουγγαρία.

Η Eurojust έπαιξε σημαντικό ρόλο στη δημιουργία επαφών ανάμεσα στις τσεχικές και σερβικές αρχές και στο χτίσιμο της εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Στην αρχή, τα μέρη έδειξαν επιφυλακτική στάση και η ανταλλαγή των πληροφοριών ήταν αργή. Οι συναντήσεις της ΚΟΕ και μία δεύτερη συντονιστική συνάντηση συνέβαλαν στη γρήγορη βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στις εθνικές αρχές και την επιτυχημένη συνεργασία της ΚΟΕ. Ένας αξιωματικός σύνδεσμος της τσεχικής αστυνομίας στη Σερβία συμμετείχε ενεργά σε όλες τις συναντήσεις και βοήθησε να ξεπεραστεί το εμπόδιο της γλώσσας. Η συνεργασία στο πλαίσιο της ΚΟΕ διευκόλυνε σημαντικά της προσπάθειες και των δύο μερών, ιδιαίτερα στην ανταλλαγή και την εξασφάλιση του παραδεκτού των αποδεικτικών στοιχείων. Τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέχθηκαν στη Σερβία, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων μίας έρευνας σε ένα σπίτι και δεδομένων από δακτυλικά αποτυπώματα κ.λπ., παραδόθηκαν γρήγορα στις τσεχικές αρχές.

Παρ' όλη την καλή συνεργασία, τα μέρη της ΚΟΕ αντιμετώπισαν ορισμένες νομικές προκλήσεις σχετικά με το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων. Όσον αφορά τα αρχεία της αστυνομίας σχετικά με τις

δραστηριότητες του μυστικού πράκτορα, το τσεχικό δικαστήριο έδειξε αρχικά σύνεση, καθώς η πρόκληση της αστυνομίας είναι παράνομη στην Τσεχική Δημοκρατία. Το δικαστήριο θεώρησε τελικά αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία παραδεκτά, μαζί με στοιχεία της παρακολούθησης υπόπτων στη Σερβία τα οποία είχαν γίνει διαθέσιμα εντός του πλαισίου της ΚΟΕ.

Ένα άλλο ζήτημα που προέκυψε ήταν ότι ένα από τα άτομα που συνελήφθησαν στη Σερβία επρόκειτο να καταθέσει ως μάρτυρας στις τσεχικές διαδικασίες, αλλά θεωρήθηκε ύποπτος στη Σερβία. Το γεγονός ότι το άτομο τελικά κατέθεσε ως ύποπτος δημιούργησε ένα νομικό εμπόδιο και η κατάθεση κηρύχθηκε μη παραδεκτή από το τσεχικό δικαστήριο. Ευτυχώς, υπήρχαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία διαθέσιμα έτσι ώστε να μπορεί να εξασφαλιστεί η καταδίκη. Η σύλληψη δύο υπόπτων και η κατάσχεση 130.000 δολαρίων ΗΠΑ σε παραχαραχθέντα χαρτονομίσματα πραγματοποιήθηκε στην Τσεχική Δημοκρατία το Σεπτέμβριο του 2015. Στη Σερβία, άλλα επτά άτομα συνελήφθησαν και πραγματοποιήθηκε μία έρευνα σε σπίτι. Ανακαλύφθηκε ένα πλήρως εξοπλισμένο τυπογραφείο, καθώς επίσης και 33.000 δολάρια ΗΠΑ σε παραχαραχθέντα χαρτονομίσματα έτοιμα για διανομή, άλλα χαρτονομίσματα υπό επεξεργασία και αποθέματα υλικών τα οποία απαιτούνταν για την παραχάραξη. Οι δύο ύποπτοι στην Τσεχική Δημοκρατία παραπέμφθηκαν στο δικαστήριο. Το Σεπτέμβριο του 2016, καταδικάστηκε ο καθένας από αυτούς σε 8,5 χρόνια φυλάκιση. Έως το τέλος του 2016, η απόφαση του τσεχικού δικαστηρίου δεν ήταν ακόμα τελεσίδικη. Στη Σερβία, η υπόθεση εναντίον ορισμένων μελών της οργανωμένης εγκληματικής οργάνωσης είχε φτάσει στο τελικό στάδιο της δίκης.

1.5 Διαχείριση πληροφοριών της Eurojust

Η Eurojust εργάστηκε για την αύξηση της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας του Συστήματος Διαχείρισης Υποθέσεων (CMS), της εσωτερικής βάσης δεδομένων στην οποία αποθηκεύονται και επεξεργάζονται πληροφορίες που σχετίζονται με υποθέσεις, και η οποία διευκολύνει τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τους κανόνες προστασίας δεδομένων.

Κυκλοφόρησαν δύο αναβαθμισμένες εκδόσεις του CMS, προκειμένου να αυξηθεί η ταχύτητα επεξεργασίας των δεδομένων και να δημιουργηθεί ένα σύστημα διαχείρισης μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το οποίο επιτρέπει στους χρήστες να εισάγουν ή να συνδέουν μεγάλο αριθμό μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τις κοινές θυρίδες εισερχομένων CMS των εθνικών γραφείων στο CMS.

Η Eurojust παρακολούθησε τη ροή των ειδοποιήσεων υπό το άρθρο 13(5) έως (7) της Απόφασης του Συμβουλίου της Eurojust που λήφθηκε από κράτη μέλη. Μετά από διαβούλευση με τους εθνικούς ανταποκριτές της Eurojust, το Συλλογικό Όργανο της Eurojust ενέκρινε μία βελτιωμένη έκδοση του εντύπου του άρθρου 13. Το έντυπο αναδιαρθρώθηκε έτσι ώστε να κάνει ευκολότερη τη χρήση από κράτη μέλη, και μπορεί να εισαχθεί απευθείας στο CMS.

Σημειώθηκε πρόοδος στη δημιουργία των δικτυακών συνδέσεων με τα 28 κράτη μέλη για τη βελτίωση της συνολικής ασφάλειας στην ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στη Eurojust και τα κράτη μέλη. Η ασφαλής σύνδεση δικτύου με την Αυστρία τέθηκε σε λειτουργία, φτάνοντας συνολικά τις 14 χώρες (BE, BG, CZ, ES, LV, LU, HU, NL, PL, RO, SI, FI, SE).

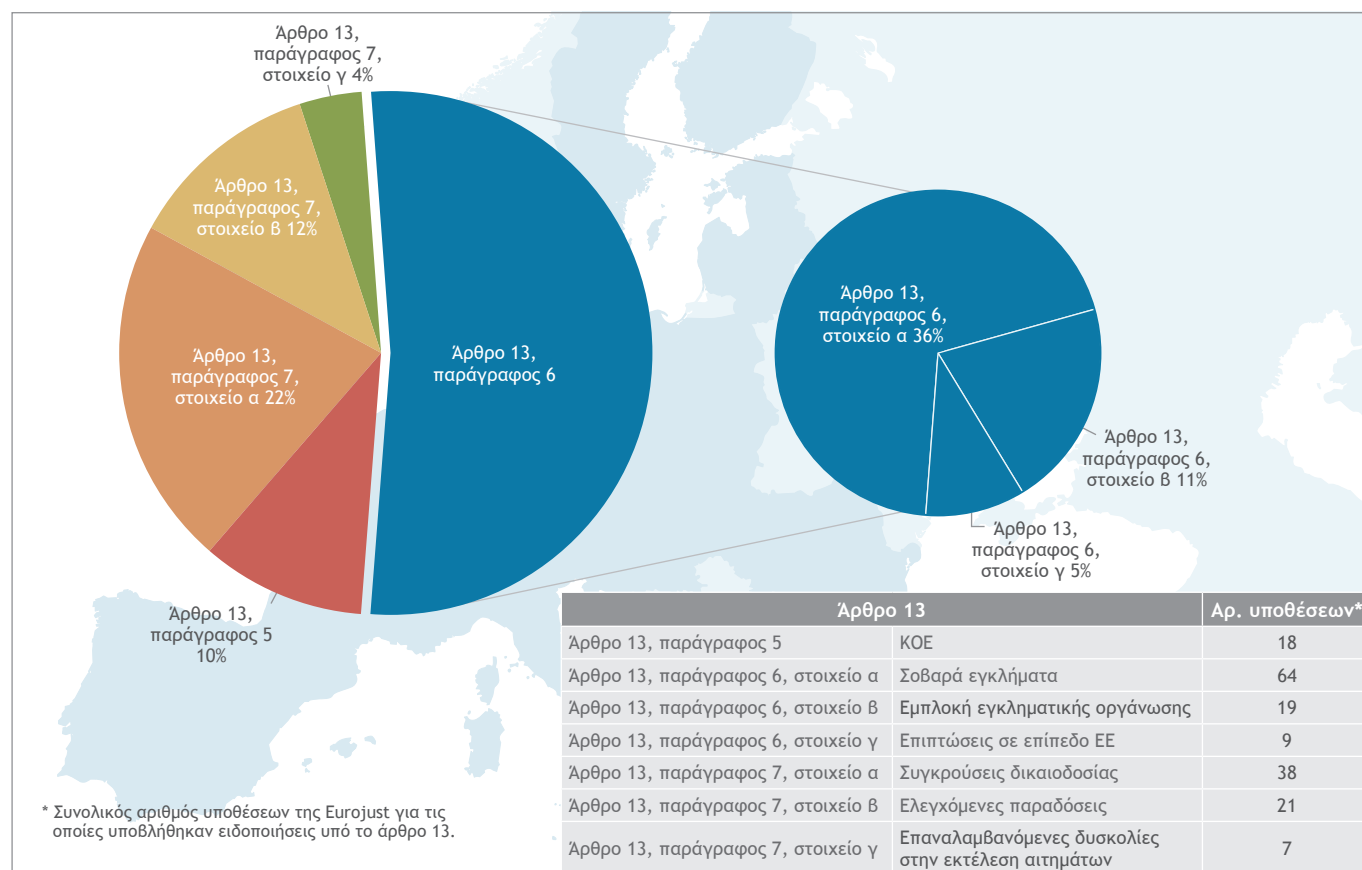
Η ανάπτυξη και η εφαρμογή λύσεων για τη σύνδεση μελών του εθνικού συστήματος συντονισμού της Eurojust στα κράτη μέλη με το CMS ανεστάλη λόγω οικονομικών περιορισμών. Αναπτύχθηκαν νέες προσεγγίσεις προκειμένου να αυξηθεί η ικανότητα της Eurojust να διατηρήσει

την επιχειρησιακή και στρατηγική γνώση: το Έντυπο Πληροφοριών Υπόθεσης για τη συλλογή ποιοτικών στοιχείων, εξαιρουμένων των προσωπικών δεδομένων, σε υποθέσεις της Eurojust, αναζητώντας μοτίβα, βέλτιστες πρακτικές και διδάγματα, και η Διεπαφή Διαχείρισης Γνώσεων, συγκεντρώνοντας στρατηγικές πληροφορίες, όπως εκθέσεις υποθέσεων σχετικά με την εφαρμογή μέσων δικαστικής συνεργασίας και κατηγορίες εγκλημάτων η καταπολέμηση των οποίων αποτελεί προτεραιότητα, παραδείγματα υποθέσεων, και αποτελέσματα από συναντήσεις της Eurojust.

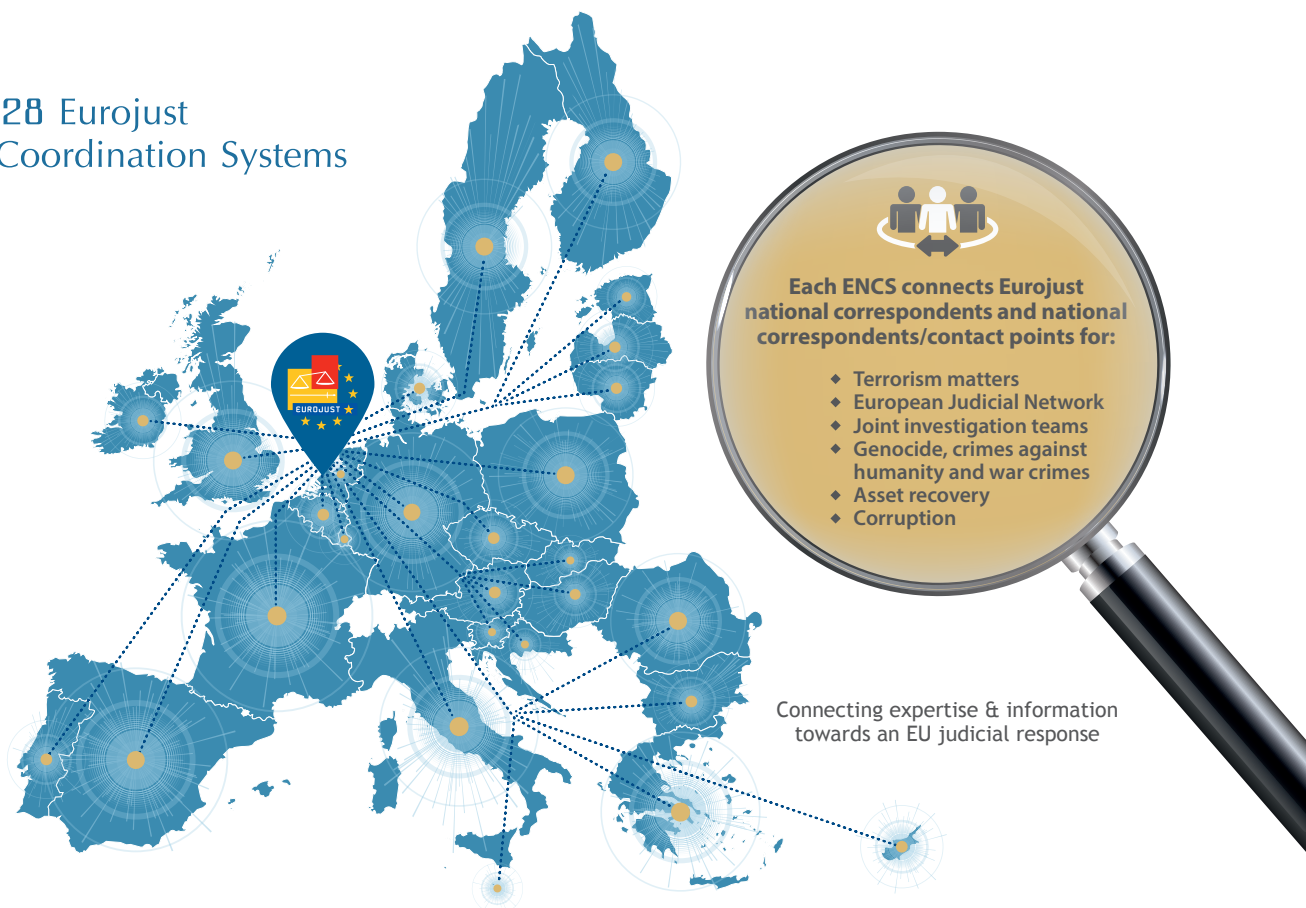
Fiches Suédoises

Το ENCS έχει καθιερωθεί μέχρι τώρα σε 25 κράτη μέλη. Το πρότυπο «Fiches Suédoises» παρέχει: (1) επισκόπηση της δομής και της λειτουργίας του ENCS ανά κράτος μέλος και (2) συλλογή των διαθέσιμων εθνικών οδηγιών οι οποίες σχετίζονται με την εφαρμογή του άρθρου 13 της Απόφασης της Eurojust και τη διανομή των υποθέσεων μεταξύ Eurojust και Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου. Για την καλύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες των ασκούντων συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα, η Eurojust ανέπτυξε ένα νέο υπόδειγμα το 2016 περιγράφοντας πλήρως κάθε εθνικό ENCS. Επιπλέον, τα νέα Fiches περιλαμβάνουν μία συγκεκριμένη ενότητα σχετικά με την εθνική εμπειρία και βέλτιστη πρακτική, για πληροφόρηση όλων των κρατών μελών. Τα πρότυπα Fiches ενημερώνονται τακτικά και είναι διαθέσιμα στους εθνικούς ανταποκριτές της Eurojust στο δίκτυο περιορισμένης πρόσβασης της Eurojust.

Υποθέσεις του Άρθρου 13

28 Eurojust National Coordination Systems

2016

χρονοδιάγραμμα

2 Ιουνίου Χάγη

Στρατηγικό σεμινάριο σχετικά με Κλειδιά για τον Κυβερνοχώρο υπό την ολλανδική Προεδρία της ΕΕ

3 Ιουνίου Χάγη

Κοινό Φόρουμ Διαβούλευσης υπό τις Προεδρίες της Ολλανδίας και της Σλοβακίας

7 - 9 Ιουνίου Άμστερνταμ/Χάγη

46^η συνάντηση της ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου και εργαστήριο με εθνικά γραφεία της Eurojust

11 - 15 Απριλίου Χάγη

Εκπαιδευτική επίσκεψη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κατάρτισης Δικαστικών

15 - 16 Ιουνίου Χάγη

12^η ετήσια συνάντηση εθνικών εμπειρογνομόνων ΚΟΕ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΜΑΙΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ

4 - 5 Φεβρουαρίου Χάγη

Τακτική συνάντηση για τις Δικαστικές προκλήσεις που προκύπτουν από την παράνομη διακίνηση μεταναστών

3 Μαΐου Βρυξέλλες

Η Eurojust και το Μαυροβούνιο υπογράφουν Συμφωνία Συνεργασίας

23 Μαΐου Χάγη

1^η ημέρα της ΕΕ κατά της ατιμωρησίας για γενοκτονία, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου

24 - 25 Μαΐου Χάγη

20^η συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου για τη Γενοκτονία

22 - 23 Ιουνίου Χάγη

Τακτική συνάντηση για τη Δημιουργία αποτελεσματικής δικαστικής ανταπόκρισης σε ξένους τρομοκράτες μαχητές

27 Ιουνίου Χάγη

Η Eurojust και η Ουκρανία υπογράφουν Συμφωνία Συνεργασίας

29 - 30 Ιουνίου Χάγη

Συνάντηση EMPACT για το Οργανωμένο έγκλημα κατά της περιουσίας

12 - 13 Οκτωβρίου Χάγη
21^η συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου
για τη Γενοκτονία

28 Οκτωβρίου Χάγη
Συνάντηση της Σλοβακικής Προεδρίας
για τη Δικαστική συνεργασία σε ζητή-
ματα φορολογικών εγκλημάτων

11 Οκτωβρίου Χάγη
Ο Sir Julian King, Επίτροπος της ΕΕ για την
Ένωση Ασφάλειας, επισκέπτεται τη Eurojust

9 Νοεμβρίου Χάγη
Ο κ. Klaus Meyer – Cabri εκλέγε-
ται Αντιπρόεδρος της Eurojust

21 - 23 Νοεμβρίου Μπρατισλάβα
47^η συνάντηση της ολομέλειας του Ευρωπαϊκού
Δικαστικού Δικτύου και

12 Ιουλίου Χάγη
Η Eurojust και το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευ-
ρωπαϊκής Ένωσης υπογράφουν ένα Μνημόνιο Συμφωνίας

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΝΕΟΜΒΡΙΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1 Σεπτεμβρίου Χάγη
Η κα Hilde Stoltenberg αποσπάται
στη Eurojust ως Εισαγγελέας – Σύν-
δεσμος για τη Νορβηγία

24 Νοεμβρίου Χάγη
Συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύ-
ου για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο

30 Νοεμβρίου Χάγη
Αποχαιρετισμός του κτιρίου της Eurojust

13 Δεκεμβρίου Χάγη
Ο κ. Ladislav Hamran επα-
νεκλέγεται Αντιπρόεδρος
της Eurojust

Υποθέσεις που
διαχειρίζεται
η Eurojust

2.1 Εισαγωγή

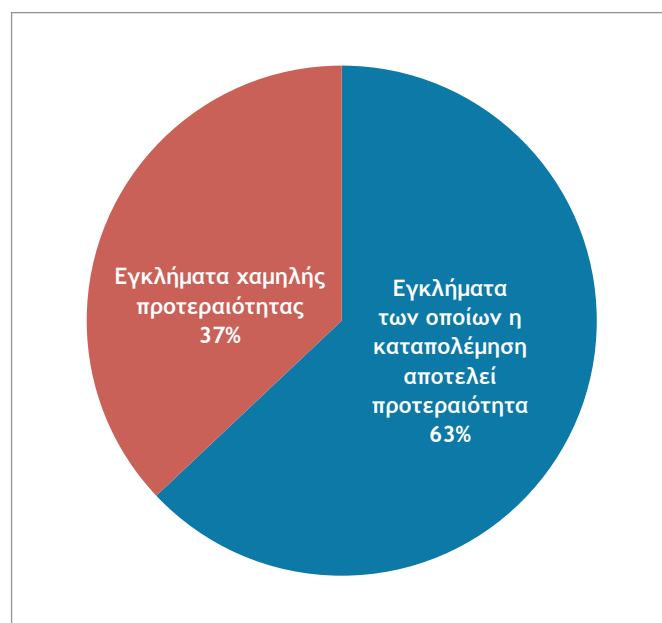
Η επιχειρησιακή εστίαση της Eurojust ευθυγραμμίζεται με τις προτεραιότητες των Ευρωπαϊκών Ατζεντών για την Ασφάλεια και τη Μετανάστευση, που εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2015. Η Ατζέντα για την Ασφάλεια προσδιορίζει την τρομοκρατία, το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και το οργανωμένο έγκλημα ως προτεραιότητες για την περίοδο 2015 – 2020, λόγω της αυξανόμενης απειλής που αποτελούν καθώς και λόγω της διασυνοριακής τους διάστασης. Η Ατζέντα για τη Μετανάστευση ζητεί άμεση δράση για την εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων παράνομης διακίνησης. Επίσης, το Σχέδιο Δράσης της ΕΕ κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών για την περίοδο 2015 – 2020 προσδιορίζει συγκεκριμένες ενέργειες που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή των δύο ατζεντών.

Ο ρόλος της Eurojust στη δικαστική συνεργασία και τον συντονισμό είναι καθοριστικός για την εξάρθρωση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, την αντιμετώπιση των οικονομικών πτυχών του εγκλήματος, την επίλυση θεμάτων πολλαπλών δικαιοδοσιών και τη συλλογή παραδεκτών αποδεικτικών στοιχείων για την παραπομπή των δραστών στη δικαιοσύνη. Η Eurojust συμβάλλει στην εφαρμογή των ατζεντών της ΕΕ και έχει επιτείνει τις δραστηριότητές της, συγκεκριμένα στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και το οργανωμένο έγκλημα, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων. Η επιχειρησιακή υποστήριξη που παρέχεται περιλαμβάνει την ανάλυση νομικών θεμάτων, την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών, τη συνεργασία με τρίτα κράτη και εταίρους της ΕΕ, και τη στενή συνεργασία με εξειδικευμένα δίκτυα δικαστικών εμπειρογνομόνων.

Το 2016, η αναδυόμενη απειλή που προκύπτει από το έγκλημα στον κυβερνοχώρο αναγνωρίστηκε από το Συμβούλιο στα Συμπεράσματά του στις 9 Ιουνίου 2016 με τη δημιουρ-

γία του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο. Αυτό το δίκτυο εξειδικευμένων εισαγγελέων και δικαστών ασχολείται με την αντιμετώπιση των προκλήσεων του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, του εγκλήματος που διευκολύνεται από τον κυβερνοχώρο και τις έρευνες στον κυβερνοχώρο, καθώς και τα εμπόδια για την αποτελεσματική διαφύλαξη και απόκτηση ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων. Σύμφωνα με τις προσδοκίες του Συμβουλίου, η Eurojust παρέχει υποστήριξη στο δίκτυο για την επίτευξη των στόχων του.

Τύποι εγκλημάτων των οποίων η καταπολέμηση αποτελεί προτεραιότητα για τη Eurojust

Εγκλήματα των οποίων η καταπολέμηση αποτελεί προτεραιότητα	Υποθέσεις			Συντονιστικές συναντήσεις			ΚΟΕ		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Τρομοκρατία	14	41	67	4	15	18	2	3	4
Έγκλημα στον κυβερνοχώρο	42	62	60	15	19	13	6	11	8
Παράνομη διακίνηση μεταναστών	32	60	65	10	20	12	9	9	11
Εμπορία ανθρώπων	71	79	93	12	32	33	18	21	32
Απάτη	560	647	654	60	76	44	32	34	35
Διαφθορά	55	90	74	9	10	15	4	4	2
Διακίνηση ναρκωτικών	283	274	254	52	57	41	31	25	24
Κινητές Οργανωμένες Εγκληματικές Ομάδες	128	201	199	13	21	19	13	13	12
Εγκλήματα ΠΟΣ	70	69	41	7	11	11	2	5	5
Εγκλήματα χαμηλής προτεραιότητας									
Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	220	283	295	41	55	67	24	30	35
Περιβαλλοντικό έγκλημα	5	5	6	0	1	0	0	0	0

Οι επιχειρησιακές προτεραιότητες της Eurojust αντικατοπτρίζουν ουσιαστικά τις προτεραιότητες του Συμβουλίου για την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος για την περίοδο από το 2014 έως το 2017. Δεδομένου ότι η Eurojust αποτελεί οργανισμό ο οποίος λειτουργεί με γνώμονα τα αιτήματα και τα γεγονότα, οι προτεραιότητες της περιλαμβάνουν επίσης τη διαφθορά και την τρομοκρατία.

2.1.1 Τρομοκρατία

Η σειρά αποτρόπαιων θανατηφόρων τρομοκρατικών επιθέσεων στην Ευρώπη έδωσε έμφαση στην ανάγκη των κρατών μελών να δώσουν μάχη κατά της τρομοκρατίας με συντονισμένο τρόπο προκειμένου να διασφαλίσουν την επιτυχία των ερευνών και των διώξεων και να προάγουν τη δικαστική συνεργασία. Παρατηρήθηκε το αυξανόμενο επίπεδο εμπιστοσύνης των δικαστικών αρχών στη Eurojust και η μεγαλύτερη ανάγκη υποστήριξής της σε υποθέσεις τρομοκρατίας.

Κατά το περασμένο έτος πενταπλασιάστηκε σχεδόν ο αριθμός των τρομοκρατικών υποθέσεων που παραπέμφθηκαν στη Eurojust για βοήθεια από το 2014, καθώς επίσης σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην ανταλλαγή πληροφοριών με τη Eurojust σχετικά με αδικήματα τρομοκρατίας σύμφωνα με την Απόφαση του Συμβουλίου 2005/671/ΔΕΥ. Η Eurojust υποστήριξε 67 υποθέσεις τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατικής επίθεσης στις Βρυξέλλες, σε σύγκριση με 14 το 2014, και οργάνωσε 18 συντονιστικές συναντήσεις και υποστήριξε τέσσερις ΚΟΕ, μία εκ των οποίων νεοσυσταθείσα.

Διαβιάστηκαν πληροφορίες στη Eurojust για διώξεις σχετικές με την τρομοκρατία σε 133 περιπτώσεις σε σύγκριση με 30 το 2014, και 275 φορές για ολοκληρωμένες δικαστικές διαδικασίες σε σύγκριση με 180 το 2014. Η ανταλλαγή πληροφοριών με τη Eurojust σχετικά με την τρομοκρατία είχε υψηλή θέση στην πολιτική ατζέντα, και η έγκαιρη και συστηματική ανταλλαγή ήταν αναμενόμενη.

Η Eurojust συνεχίζει να εκδίδει τον *Μηχανισμό παρακολούθησης των καταδικαστικών αποφάσεων στον τομέα της τρομοκρατίας* και *ad hoc* αναλύσεις σημαντικών καταδικαστικών τρομοκρατίας για τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών σε ασκούντες συναφή επαγγέλματα με τη δικαιοσύνη, πολύμορφα και σύνθετα νομικά ερωτήματα, ευρήματα δικαστηρίων, νομοθετικές εξελίξεις σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο, καθώς και κρίσιμα στοιχεία, όπως νέες τεχνικές στρατολόγησης και αρχικές ενδείξεις ριζοσπαστικοποίησης.

Μία από τις αξιοσημείωτες δικαστικές αποφάσεις αφορούσε την επιχείρηση CESTO, μια σημαντική δράση των ισπανικών αρχών που είχε ως στόχο τη στρατολόγηση και το δίκτυο που έστελνε ξένους τρομοκράτες μαχητές στη Συρία. Η δικαστική ανάλυση (έγγραφο περιορισμένης διανομής της Eurojust) συνόψισε τις πολλές νομικές προκλήσεις που υπήρχαν, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εκθέσεων των υπηρεσιών πληροφοριών σε ποινικές διαδικασίες και των δυσκολιών στον προσδιορισμό της τρομοκρατικής φύσης μίας ομάδας. Η ανάλυση λειτουργεί ως πηγή έμπνευσης για τη δημιουργία επιτυχημένων διώξεων σε κράτη μέλη.

Μηχανισμός παρακολούθησης των καταδικαστικών αποφάσεων στον τομέα της τρομοκρατίας (TCM)

Το TCM είναι ένα έγγραφο της Eurojust περιορισμένης πρόσβασης, το οποίο συγκεκριμένα διανέμεται στους εισαγγελείς και δικαστές που χειρίζονται τις υποθέσεις τρομοκρατίας και εκδίδεται κάθε χρόνο από το 2008. Το TCM παρέχει μια συνολική επισκόπηση για τις καταδίκες και τις αθωώσεις σε σχέση με την τρομοκρατία σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ενημερώσεις για την ποινική κατάσταση και τέλος δικαστικές αναλύσεις σχετικών αποφάσεων.

Το TCM βασίζεται σε πληροφορίες ανοιχτού κώδικα και σε πληροφορίες για καταδίκες για τρομοκρατικά αδικήματα οι οποίες παρέχονται από τις εθνικές αρχές εφαρμόζοντας την Απόφαση 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου. Τα αναλυτικά κεφάλαια των εκδόσεων του 2016 περιλάμβαναν ανάλυση δικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν από δικαστήρια στο Βέλγιο, τη Δανία, τη Γαλλία, τη Σουηδία και την Ελβετία, σχετικά με ξένους τρομοκράτες μαχητές και δίκτυα στρατολόγησης τρομοκρατών.

Όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο στα Συμπεράσματα του για το 2015 σχετικά με τη βελτίωση της ανταπόκρισης της ποινικής δικαιοσύνης στη ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί σε τρομοκρατία και βίαιο εξτρεμισμό, η Eurojust παρακολούθησε τις καταδικαστικές αποφάσεις σχετικά με την τρομοκρατία με σκοπό να αναγνωρίσει κατά πόσο επιβάλλονται ποινές εναλλακτικές της φυλάκισης και προγράμματα επανένταξης από τα δικαστήρια. Προώθησε την ανταλλαγή εθνικών πρακτικών και διδαγμάτων, ιδιαίτερα σχετικά με τα εργαλεία αξιολόγησης κινδύνου που χρησιμοποιούνται από δικαστές και εισαγγελείς για την αξιολόγηση του επιπέδου της απειλής που τίθεται από ξένους τρομοκράτες μαχητές καθώς και προγράμματα απορριζοσπαστικοποίησης.

Το Νοέμβριο, η Eurojust παρείχε πληροφόρηση σχετικά με το έργο και τα ευρήματά της σε ακρόαση της Επιτροπής LIBE σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης.

Το 2016, η ανάλυση της Eurojust σχετικά με την ανταπόκριση της ποινικής δικαιοσύνης στο φαινόμενο των ξένων τρομοκρατών μαχητών εστίασε σε συγκεκριμένα θέματα: (i) ειδικές και έκτακτες εξουσίες που ισχύουν στην περίπτωση τρομοκρατικών επιθέσεων, (ii) παραδεκτό (ξένων) πληροφοριών ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινικές διαδικασίες, (iii) απορριζοσπαστικοποίηση και εναλλακτικές επιλογές αντί της δίωξης και της κράτησης, και (iv) σύνδεσμοι ανάμεσα στην τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα.

Στην τακτική συνάντηση για τη *Δημιουργία μίας αποτελεσματικής δικαστικής ανταπόκρισης στο φαινόμενο των ξένων τρομοκρατών μαχητών* με τους εθνικούς ανταποκριτές

στη Eurojust για θέματα τρομοκρατίας – συμπεριλαμβανομένων των εξειδικευμένων αντιτρομοκρατικών εισαγγελιών από την Ελβετία, τη Νορβηγία, τις ΗΠΑ, την Τουρκία, το Μαυροβούνιο, την Αλβανία, τη Σερβία και τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, καθώς και το Συντονιστή Αντιτρομοκρατίας της ΕΕ, τον επικεφαλής του ECTC και το Διευθυντή του Κέντρου Πληροφοριών και Επιχειρήσεων της ΕΕ – υπήρξε ανταλλαγή επιχειρησιακών εμπειριών σε θέματα όπως τα δίκτυα στρατολόγησης, οι διασυννοριακοί σύνδεσμοι και οι προπαρασκευαστικές πράξεις τρομοκρατίας.

Η τέταρτη έκθεση σχετικά με τους ξένους τρομοκράτες μαχητές (χαρακτηρισμένη ως «περιορισμένης χρήσης ΕΕ»), που δημοσιεύτηκε το Δεκέμβριο, συγκέντρωσε όλα τα σχετικά ευρήματα της Eurojust κατά τη διάρκεια του έτους, τις απόψεις της σχετικά με την ανταπόκριση της ποινικής δικαιοσύνης στο φαινόμενο των ξένων τρομοκρατών μαχητών, τις νομοθετικές εξελίξεις στα κράτη μέλη και μία σειρά συστάσεων για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη και επακόλουθες ενέργειες για τη Eurojust.

Η Eurojust συνέταξε επίσης μία περίληψη των κυρίων ευρημάτων της έκθεσης του 2015 για τους ξένους τρομοκράτες μαχητές, η οποία δημοσιεύτηκε το 2016 ως έγγραφο περιορισμένης πρόσβασης της Eurojust. Τον Απρίλιο, σε συνέχεια των συστάσεων των εκθέσεων του 2014 και 2015 για τους ξένους τρομοκράτες μαχητές για την επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου της ΕΕ σχετικά με την τρομοκρατία και βάσει της επιχειρησιακής της εμπειρίας, η Eurojust παρουσίασε τη συμβολή της στην πρόταση για μία οδηγία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας σε μία σκιώδη συνεδρίαση της επιτροπής LIBE.

Η Eurojust παίζει βασικό ρόλο στη διευκόλυνση της δικαστικής συνεργασίας ανάμεσα σε κράτη μέλη και τρίτα κράτη, ιδιαίτερα από τα Δυτικά Βαλκάνια και τις χώρες της Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής (MENA). Η Eurojust έχει εδραιώσει σημεία επαφής σε Αλγερία, Αίγυπτο, Ιράκ, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανο, Παλαιστινιακή Αρχή, Σαουδική Αραβία και Τυνησία. Στις 8 Ιουνίου, η Eurojust συμμετείχε στο διάλογο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας ανάμεσα στην ΕΕ και την Τουρκία, ο οποίος οδήγησε σε επανειλημμένη δέσμευση για την κατεπείγουσα ενίσχυση των κοινών προσπάθειών εναντίον της απειλής των ξένων τρομοκρατών μαχητών και σε διαβεβαίωση της αποφασιστικότητας της Τουρκίας για στενή συνεργασία με τη Eurojust και άλλους οργανισμούς της ΕΕ για την καταπολέμηση αυτού του φαινομένου.

Το δίκτυο των εθνικών ανταποκριτών στη Eurojust για θέματα τρομοκρατίας λειτούργησε ως πρωταρχικό σημείο επαφής για την ανταπόκριση στις τρομοκρατικές επιθέσεις στις Βρυξέλλες το 2016. Εντός μίας ώρας από τις επιθέσεις της 22ας Μαρτίου, που περιλάμβαναν συντονισμένες βομβιστικές επιθέσεις αυτοκτονίας στο μετρό και στο αεροδρόμιο Zaventem των Βρυξελλών, οδηγώντας στο θάνατο 32 ατόμων και στον τραυματισμό εκατοντάδων, η Eurojust ενεργοποίησε το δίκτυο εθνικών ανταποκριτών για την τρομοκρατία προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές από όλα τα κράτη μέλη ήταν διαθέσιμα εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο για την άμεση λήψη και επεξεργασία κατεπείγοντων αιτημάτων ή αποφάσεων για δικαστική συνεργασία.

Η ενεργοποίηση του δικτύου διευκόλυνε την παροχή ταχείας και ολοκληρωμένης βοήθειας στην έρευνα των βελγικών αρχών σχετικά με αυτή τη μεγάλη τρομοκρατική επίθεση υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας το έργο τους σε εθνικό επίπεδο εστιάζοντας στη διεθνή διάσταση των επιθέσεων και τον εντοπισμό των εγκληματικών δικτύων και συνδεδεμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων. Η Eurojust τέθηκε επίσης σε επιφυλακή προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθεί εγκαίρως σε οποιαδήποτε αιτήματα συνδρομής και συντονισμού από τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Η έρευνα στο Βέλγιο αποκάλυψε ένα εξελιγμένο τρομοκρατικό δίκτυο με συνδέσμους με άλλα κράτη μέλη και με τις επιθέσεις στο Παρίσι, με βομβιστές αυτοκτονίας που στηρίζονταν από διάφορα άτομα, και με συνδέσεις με άλλα σοβαρά εγκλήματα και δίκτυα που είχαν να κάνουν με διακίνηση όπλων και πλαστογράφηση εγγράφων. Το άτομο το οποίο έδειξαν οι κάμερες ασφάλειας ότι ήταν δίπλα στους βομβιστές αυτοκτονίας από την επίθεση στο μετρό των Βρυξελλών διέφυγε λίγα μόλις λεπτά πριν από την έκρηξη και αναγνωρίστηκε ως γνωστός ξένος τρομοκράτης μαχητής στη Συρία. Το DNA του βρέθηκε σε διάφορα κρησφύγετα και αυτοκίνητα που χρησιμοποιήθηκαν από το τρομοκρατικό δίκτυο, οδήγησε στην ανακάλυψη συνδέσμων με άλλα κράτη μέλη και της σχέσης του με τους δράστες της επίθεσης στο Παρίσι.

Η Ομοσπονδιακή Εισαγγελία του Βελγίου ζήτησε επείγουσα βοήθεια από τη Eurojust για τη διευκόλυνση ενός αιτήματος Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής το οποίο στάλθηκε σε άλλο κράτος μέλος. Η έγκαιρη αντίδραση της Eurojust αποδείχτηκε καθοριστική στον προσδιορισμό, μέσα σε ελάχιστο χρόνο, της κατάλληλης αρχής για τη διασυννοριακή συνεργασία έτσι ώστε να υπάρξει άμεση εκτέλεση του αιτήματος και επιτάχυνση στην ανταλλαγή πληροφοριών σε δικαστικό επίπεδο.

Η υποστήριξη της Eurojust διασφάλισε ότι ένας από τους συνεργούς στις επιθέσεις στις Βρυξέλλες μπόρεσε να εντοπιστεί και να συλληφθεί. Η σύλληψή του έγινε στις 8 Απριλίου σε συντονισμό με τη σύλληψη την ίδια ημέρα του «άνδρα με το καπέλο» που καταγράφηκε από την κάμερα του κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης ως ο βομβιστής αυτοκτονίας του αεροδρομίου ο οποίος είχε διαφύγει.

Εγχειρίδιο XBPI-E

Το Εγχειρίδιο XBPI-E παρέχει στους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα της ΕΕ εξειδικευμένη νομική υποστήριξη για έρευνες και διώξεις που σχετίζονται με διεθνικά εγκλήματα στα οποία εμπλέκονται χημικές, βιολογικές, ραδιολογικές, πυρηνικές ουσίες και εκρηκτικά (XBPI-E).

Περιέχει μια επισκόπηση της σχετικότερης νομοθεσίας σε διεθνές και ΕΕ επίπεδο σχετικά με τις XBPI-E, καθώς και υπερεθνικούς οργανισμούς, συστήματα και βάσεις δεδομένων στον τομέα των XBPI-E. Η τελευταία ενημέρωση του εγχειριδίου έγινε το 2016.

2.1.2 Έγκλημα στον κυβερνοχώρο

Η δικαστική συνεργασία στον τομέα του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, οι οποίες προέρχονται κυρίως από την εγγενή φύση αυτού του εγκληματικού φαινομένου το οποίο δεν έχει σύνορα και από τις σημαντικές νομοθετικές διαφορές που υπάρχουν σε εθνικό επίπεδο. Η Eurojust υποστήριξε 60 υποθέσεις, 13 συντονιστικές συναντήσεις και οκτώ ΚΟΕ, δύο εκ των οποίων νεοσυσταθείσες.

Πέρα από την επιχειρησιακή υποστήριξη, οι υπόλοιπες δραστηριότητες της Eurojust στον τομέα του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο διευκόλυναν την ανταλλαγή εμπειριών και εμπειρογνωμοσύνης ανάμεσα σε ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα από διαφορετικά κράτη μέλη σε σημαντικούς τομείς όπως η συνεργασία με παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών (ISP) που βρίσκονται στις ΗΠΑ και η κρυπτογράφηση δεδομένων.

Η Eurojust έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία μίας κοινότητας ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα που εξειδικεύονται στο έγκλημα στον κυβερνοχώρο, και καλωσόρισε τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (EJC�). Το EJC� αποτελείται από τουλάχιστον έναν εθνικό αντιπρόσωπο των δικαστικών αρχών κάθε κράτους μέλους ο οποίος διαθέτει την κατάλληλη εμπειρογνωμοσύνη.

Το EJC� θα διευκολύνει και θα βελτιώσει τη συνεργασία ανάμεσα στις αρμόδιες δικαστικές αρχές δίνοντας τη δυνατότητα ανταλλαγής εμπειρογνωμοσύνης, βέλτιστων πρακτικών και άλλων σχετικών γνώσεων σχετικά με την έρευνα και τη δίωξη του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Το δίκτυο

θα προωθήσει το διάλογο ανάμεσα στους διάφορους φορείς και ενδιαφερόμενους οι οποίοι συμβάλλουν στη διασφάλιση του κράτους δικαίου στον κυβερνοχώρο. Η Eurojust έχει αναλάβει την παροχή υποστήριξης και διασφάλισης της συνεργασίας με το δίκτυο. Το Νοέμβριο, η εναρκτήρια συνεδρίαση του EJC� στη Eurojust επικεντρώθηκε στα τεχνικά, νομικά και πρακτικά εμπόδια της κρυπτογράφησης και των μυστικών διαδικτυακών ερευνών.

Οι εμπειρογνώμονες της Eurojust συμμετείχαν σε συναντήσεις σχετικά με τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία που οργανώθηκαν από την Επιτροπή σε συνέχεια των Συμπερασμάτων του Συμβουλίου της 9ης Ιουνίου 2016 για τη βελτίωση της ποινικής δικαιοσύνης όσον αφορά το έγκλημα στον κυβερνοχώρο. Οι συναντήσεις αυτές ασχολήθηκαν με τρεις τομείς για τους οποίους έχει εκφραστεί η ανάγκη βελτίωσης από τους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα: εκτέλεση αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής, άμεση συνεργασία με παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών και μηχανισμοί για τη δημιουργία δικαιοδοσίας στον κυβερνοχώρο. Η Eurojust προσέφερε τις γνώσεις της όσον αφορά τις κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα, καθώς επίσης και τις βέλτιστες πρακτικές για να ξεπεραστούν αυτές οι προκλήσεις, όπως θέματα επιβολής δικαιοδοσίας στον κυβερνοχώρο.

Η Eurojust συνέχισε να συνεργάζεται στενά με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και θεσμικούς εταίρους για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ερευνών και των διώξεων σε υποθέσεις εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Ο αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας της Eurojust για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, συγκεκριμένα, λειτούργησε ως γέφυρα ανάμεσα στη Eurojust και στη Europol, διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών, και την υποστήριξη και τον συντονισμό της συνεργασίας με το EC3.

Εντός του πλαισίου της EMPACT Έγκλημα στον κυβερνοχώρο – Σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, η Eurojust πραγματοποίησε μία ανάλυση των υποθέσεων της Eurojust σχετικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών στο διαδίκτυο, περιγράφοντας τις προκλήσεις όσον αφορά τις έρευνες και τις διώξεις σε υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, καθώς επίσης λύσεις και βέλτιστες πρακτικές.

Από τον Ιανουάριο έως το Μάρτιο του 2016, ο Εισαγγελέας για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο των ΗΠΑ αποσπάστηκε στη Eurojust για να συνεργαστεί με τα εθνικά γραφεία και το EC3 για τη δημιουργία στενότερης επιχειρησιακής συνεργασίας με τον εκπρόσωπο των ΗΠΑ σε ζητήματα εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και την αύξηση της κατανόησης του ποινικού νομικού συστήματος των ΗΠΑ. Τόσο η Eurojust όσο και οι αρχές των ΗΠΑ καλωσόρισαν αυτή την πρωτοβουλία, που οδήγησε σε πολύ καλά αποτελέσματα.

Η Eurojust εντάχθηκε σε έναν αυξανόμενο συνασπισμό δημοσίων και ιδιωτικών φορέων υποστηρίζοντας το πρόγραμμα «όχι άλλα λύτρα», που δημιουργήθηκε αρχικά από τις ολλανδικές αρχές, το EC3 και δύο ιδιωτικές εταιρείες ασφάλειας στον κυβερνοχώρο. Ο στόχος αυτού του προγράμματος είναι να βοηθήσει ενεργά τα θύματα των κακόβουλων λογισμικών τύπου «ransomware» παρέχοντας κλειδιά αποκρυπτογράφησης που βρίσκονται κατά τη διάρκεια των ποινικών ερευνών.

Δικαστική παρακολούθηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο (CJM)

Το 2016, η Eurojust δημιούργησε το CJM. Το CJM είναι ένα έγγραφο περιορισμένης πρόσβασης, το οποίο εκδίδεται μία φορά το χρόνο και είναι σχεδιασμένο ως ένα εργαλείο αναφοράς για την υποστήριξη ασκούντων συναφή επαγγέλματα με τη δικαιοσύνη στην έρευνα και τη δίωξη σε υποθέσεις εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Το CJM περιγράφει τις νομοθετικές εξελίξεις στον τομέα του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και των εγκλημάτων που διευκολύνονται από τον κυβερνοχώρο. Περαιτέρω, παρέχει εκτενείς αναλύσεις επιλεγμένων αποφάσεων εθνικών δικαστηρίων σε υποθέσεις εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, καθώς και ένα κεφάλαιο σε ένα θέμα ενδιαφέροντος, με περαιτέρω ανάλυση βάσει συνεχών συζητήσεων ή αναδυόμενων τάσεων.

Καλύφθηκαν δύο θέματα ενδιαφέροντος στο CJM που εκδόθηκε το περασμένο έτος: οι δικαστικές αποφάσεις στην υπόθεση Yahoo! του Βελγίου και η εξ αποστάσεως πρόσβαση σε δεδομένα ή σύστημα υπολογιστή.

Ο κ **Branislav Boháčik**, Εισαγγελέας, Γενική Εισαγγελία της Σλοβακικής Δημοκρατίας, δήλωσε:

Η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο είναι η εκπλήρωση μίας μακροχρόνιας επιθυμίας των ασκούντων συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα. Σε αυτό το δίκτυο, θα μπορούν να μοιράζονται τις εμπειρίες και τη γνώση τους και να συνεργάζονται στενά με τους συναδέλφους τους από κράτη μέλη της ΕΕ για την αντιμετώπιση των πολλών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των ερευνών και της δίωξης εγκλημάτων στον κυβερνοχώρο και εγκλημάτων που διευκολύνονται από τον κυβερνοχώρο, όπως η κρυπτογράφηση.

Η Eurojust είναι μέλος της συντονιστικής επιτροπής του Προγράμματος για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο που ξεκίνησε από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ το 2015 με σκοπό τη βελτίωση της συνεργασίας ανάμεσα στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα για την καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, οι «Συστάσεις για συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού φορέα για την καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο» δημοσιεύτηκαν το 2016.

2.1.3 Παράνομη διακίνηση μεταναστών

Τα κράτη μέλη εξακολούθησαν να αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις που προκύπτουν από την απότομη αύξηση στη παράνομη διακίνηση μεταναστών και στράφηκαν προς τα θεσμικά όργανα και τους φορείς της ΕΕ για τον προσδιορισμό και την εφαρμογή νέων και πιο αποτελε-

σματικών μεθόδων αντιμετώπισης αυτής της πρωτόγνωρης ανθρωπιστικής έκτακτης ανάγκης. Η Eurojust ανανέωσε τις προσπάθειές της για την ενίσχυση της ικανότητας των κρατών μελών όσον αφορά την εξάρθρωση και τη δίωξη των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που κρύβονται πίσω από τα δίκτυα της παράνομης διακίνησης.

Η Eurojust κατέγραψε 65 υποθέσεις, σημειώνοντας μικρή αύξηση σε σύγκριση με το 2015, κατά την κορύφωση της ανθρωπιστικής κρίσης, διοργάνωσε 12 συντονιστικές συναντήσεις και υποστήριξε 11 ΚΟΕ, πέντε από τις οποίες ήταν νεοσυσταθείσες. Σε μία ΚΟΕ συμμετείχε ένα τρίτο κράτος (Σερβία). Η χρήση των ΚΟΕ σε υποθέσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών και η συμμετοχή τρίτων χωρών σε ΚΟΕ αποτέλεσαν θέματα στην ετήσια συνάντηση των εμπειρογνομόνων των ΚΟΕ (βλ. ενότητες 1.4 και 6.2).

Η Eurojust υποστηρίζει τα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή αντιμετωπίζοντας σημαντικές μεταναστευτικές πιέσεις στα εξωτερικά τους σύνορα. Οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στις επίμαχες τοποθεσίες (hotspots) επικεντρώθηκαν στην ταυτοποίηση, την εγγραφή και τον έλεγχο των μεταναστών. Η Eurojust δεν διαθέτει φυσική παρουσία στα hotspots, αλλά έχει δημιουργήσει ειδικά δικαστικά σημεία επαφής στην Ελλάδα και στην Ιταλία για την υποστήριξη των hotspot και τη διαβίβαση των σχετικών πληροφοριών και των υποθέσεων στα εθνικά γραφεία της Eurojust για δικαστική παρακολούθηση και συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ.

Η θεματική ομάδα για την παράνομη διακίνηση μεταναστών, που δημιουργήθηκε το 2015, παρέχει βοήθεια σε ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα που ασχολούνται με τη διασυνοριακή παράνομη διακίνηση μεταναστών. Η Eurojust προετοίμασε αναλύσεις της εθνικής νομολογίας σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών και σχετικών αδικημάτων στην Ισπανία, την Ιταλία και τη Γαλλία, εντοπίζοντας τις νομικές και πρακτικές προκλήσεις στην έρευνα και δίωξη, και τις βέλτιστες πρακτικές. Η Eurojust συλλέγει πληροφορίες και αναπτύσσει εργαλεία για ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα σχετικά με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία για την παράνομη διακίνηση μεταναστών και συναφή

Δικαιοδοσία σε υπόθεση παράνομης διακίνησης μεταναστών

Τον Αύγουστο του 2015, βρέθηκε ένα εγκαταλελειμμένο φορτηγό κοντά σε έναν αυτοκινητόδρομο στην Αυστρία, κοντά στα σύνορα με την Ουγγαρία. Μέσα στο φορτηγό βρέθηκαν τα πτώματα 71 μεταναστών. Το περιστατικό αυτό πυροδότησε αμέσως την έναρξη ερευνών στην Ουγγαρία και την Αυστρία. Τέσσερις ύποπτοι βουλγαρικής καταγωγής και ένας Αφγανός ύποπτος, όλοι μέλη οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, εντοπίστηκαν και συνελήφθησαν στην Ουγγαρία μερικές μέρες αργότερα. Υποτιθέμενοι διαμεσολαβητές των εγκλημάτων συνελήφθησαν αργότερα στη Γερμανία και υπήρξαν επίσης και υποθέσεις εναντίον υπόπτων στη Βουλγαρία και τη Σερβία.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ταχεία δικαστική συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών, οι ουγγρικές αρχές ζήτησαν την υποστήριξη της Eurojust. Πραγματοποιήθηκε μία συντονιστική συνάντηση, η οποία οργανώθηκε εντός 48 ωρών από την υποβολή του αιτήματος, και πριν από την οποία είχε προηγηθεί μία επιχειρησιακή συνάντηση στη Europol. Στη συντονιστική συνάντηση της Eurojust έγινε σαφής η ύπαρξη πάνω από 10 εν εξελίξει ερευνών στη Γερμανία σχετικά με μεταφορές μεταναστών, προγραμματισμένες, οργανωμένες και πραγματοποιημένες από την ίδια οργανωμένη εγκληματική ομάδα, υπογραμμίζοντας την ανάγκη συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών. Εξετάστηκε η πιθανότητα δημιουργίας μίας ΚΟΕ ανάμεσα στην Ουγγαρία, την Αυστρία και τη Γερμανία. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι η συνεργασία βάσει αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής ήταν πιο κατάλληλη. Η Αυστρία είχε ήδη στείλει αρκετά αιτήματα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής στην Ουγγαρία και είχε εκδώσει ΕΕΣ τόσο στην Ουγγαρία όσο και στη Βουλγαρία.

Μετά από τη συντονιστική συνάντηση, η Eurojust παρακολούθησε και διευκόλυνε την εκτέλεση των ουγγρικών αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής που στάλθηκαν στη Σερβία, τη Σλοβακική Δημοκρατία και την Ιταλία για τη συλλογή πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων σχετικών με την υπόθεση. Προέκυψε ένα νομικό εμπόδιο σχετικά με τη διατήρηση δεδομένων όταν το ουγγρικό αίτημα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής για τηλεπικοινωνιακά δεδομένα στάλθηκε στη Σλοβακική Δημοκρατία. Λόγω της ακύρωσης της οδηγίας περί διατήρησης δεδομένων από το ΔΕΕ το 2015, δεν υπήρχε σε ισχύ καμία νομοθεσία περί διατήρησης δεδομένων στη Σλοβακική Δημοκρατία τη στιγμή του περιστατικού. Μετά από την έναρξη ισχύος της νέας σλοβακικής νομοθεσίας με περίοδο διατήρησης έξι μηνών τον Ιανουάριο του 2016, οι εθνικές αρχές, με τη βοήθεια της Eurojust, μπόρεσαν να εξασφαλίσουν την έγκαιρη εκτέλεση του αιτήματος.

Προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων δικαιοδοσίας που μπορεί να προέκυπταν εάν διεξάγονταν παράλληλες έρευνες και εκδίδονταν εντάλματα σύλληψης, η Eurojust εξασφάλισε τη συμφωνία μίας αποτελεσματικής στρατηγικής όσον αφορά την υπόθεση. Λόγω των εκτεταμένων ενεργειών της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, ήταν απαραίτητος ο διαχωρισμός των ενεργειών προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχία των διώξεων. Καθώς οι έρευνες έδειξαν ότι οι υποτιθέμενοι φόνοι και η διακίνηση ανθρώπων είχε λάβει χώρα στην επικράτεια της Ουγγαρίας, συζητήθηκε η διαβίβαση ποινικών δικογραφιών από την Αυστρία, καθώς η συγκέντρωση των δικογραφιών σε ένα κράτος μέλος θα ενίσχυε την αποτελεσματικότητα και ακεραιότητα της υπόθεσης εναντίον των μελών της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας. Η παράλληλη έρευνα συνεχίστηκε μέχρι το Νοέμβριο του 2015, όπου πραγματοποιήθηκε η διαβίβαση αυστριακών δικογραφιών, και οι ουγγρικές αρχές συμφώνησαν να ασκήσουν δίωξη σε όλους τους τομείς. Για το σκοπό αυτό, τα αποδεικτικά στοιχεία που συλλέχθηκαν στην Αυστρία, συμπεριλαμβανομένων των πορισμάτων εμπειρογνομόνων, των αυτοψιών και των ελέγχων DNA, υποβλήθηκαν για χρήση στις ουγγρικές δικογραφίες. Ταυτόχρονα, η Αυστρία διαβίβασε τις δικογραφίες σε άλλη συνδεδεμένη υπόθεση στις ουγγρικές αρχές. Οι γερμανικές αρχές επρόκειτο να ασκήσουν δίωξη σε διαμεσολαβητές που συνελήφθησαν στη Γερμανία. Για να βοηθηθούν στο διαχωρισμό ανάμεσα σε οδηγούς και οργανωτές εντός της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, οι ουγγρικές αρχές παρείχαν στις γερμανικές αρχές τις νομικές διατάξεις βάσει των οποίων ασκήθηκαν οι ουγγρικές ποινικές διώξεις. Μέχρι το τέλος του 2016, τόσο οι ουγγρικές όσο και γερμανικές δικογραφίες βρίσκονταν στο προδικαστικό στάδιο.

αδικήματα σε κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των δυνάμεων και αδύναμων σημείων αυτών των νόμων, με σκοπό να βοηθήσει τους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα στο σχεδιασμό αποτελεσματικών στρατηγικών δίωξης. Η Eurojust επίσης υποστήριξε την Επιτροπή στην αξιολόγηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τη διευκόλυνση της παράνομης μετανάστευσης, τη λεγόμενη «δέσμη μέτρων διακινητών», συμβάλλοντας από άποψη δίωξης.

Το Φεβρουάριο, η Eurojust διοργάνωσε μία τακτική συνάντηση, με τίτλο *Δικαστικές προκλήσεις που προκύπτουν από την παράνομη διακίνηση μεταναστών*. Οι συμμετέχοντες παρείχαν επισκόπηση της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ των Ευρωπαίων εταίρων στην καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπειρίας των σημείων επαφής και δικαστών-συνδέσμων που είναι διορισμένοι σε άλλα κράτη μέλη, καθώς και στα hotspot στην Ιταλία και την Ελλάδα. Η συνάντηση εστίασε στην ανταλλαγή πληροφοριών, τη συλλογή και το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων και άλλα πρακτικά θέματα που επηρεάζουν τη δικαστική συνεργασία. Συζητήσαν επίσης θέματα που αφορούν τη μετάφραση και τη διερμηνεία, που προκαλούν σοβαρές δυσκολίες για τις εθνικές αρχές, π.χ. στην εύρεση πιστοποιημένων και έμπιστων μεταφραστών και διερμηνέων για σπάνιες γλώσσες και διαλέκτους που χρησιμοποιούνται από μετανάστες και οργανωμένες εγκληματικές ομάδες, καθώς και το υψηλό κόστος και το μεγάλο όγκο των αποδεικτικών στοιχείων. Σε ένα παράδειγμα που συζητήθηκε κατά τη διάρκεια της συνάντησης, ένας εισαγγελέας δεν ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει αποδεικτικά στοιχεία (τηλεφωνικές παρακολουθήσεις) από άλλο κράτος μέλος, καθώς η μετάφραση θα ήταν ιδιαίτερα δαπανηρή και δεν υπήρχαν διαθέσιμα κονδύλια. Η έλλειψη κονδυλίων για τη μετάφραση μίας προδικαστικής εντολής κράτησης 350 σελίδων αποτέλεσε επίσης παράγοντα σε πολύπλοκη υπόθεση παράνομης διακίνησης μεταναστών που καταγράφηκε στη Eurojust. Η μετάφραση ήταν απαραίτητη για την έναρξη των ερευνών στις δικαιοδοσίες τους. Ως αποτέλεσμα, δεν μπόρεσαν όλες οι δικαιοδοσίες να ξεκινήσουν έρευνες. Μία έκθεση αποτελεσμάτων της συνάντησης δημοσιεύτηκε ως έγγραφο 9456/16 της ΕΕ.

Τον Απρίλιο, η Eurojust συγκέντρωσε δικαστικούς επαγγελματίες και επαγγελματίες επιβολής του νόμου από τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες για μία επιχειρησιακή συνάντηση σχετικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών στην περιοχή της Βόρειας Θάλασσας. Οι συμμετέχοντες έδωσαν έμφαση στην ανάγκη για βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών, διευκόλυνση των οικονομικών ερευνών που εστιάζουν στην κατάσχεση των σημαντικών κερδών από δραστηριότητες παράνομης διακίνησης, αύξηση της προσοχής στη χρήση πλαστών και παραποιημένων επίσημων εγγράφων και ενίσχυση των διασυνοριακών επιχειρήσεων παρακολούθησης για την καλύτερη χαρτογράφηση των αδικημάτων παράνομης διακίνησης και της δημιουργίας ισχυρότερων υποθέσεων δίωξης.

Η Eurojust συνέχισε το έργο της για την αύξηση της επιχειρησιακής συνεργασίας με τρίτα κράτη και θεσμικούς εταίρους και συμμετείχε στην ομάδα επαφής κοινοτικών οργανισμών της Επιτροπής για την παράνομη διακίνηση.

Μία υψηλού επιπέδου αντιπροσωπία της EUNAVFOR MED επισκέφτηκε τη Eurojust τον Ιούλιο για να συζητήσει τις

δραστηριότητές της με το Συλλογικό Όργανο, να ανταλλάξει γνώμες σχετικά με δικαστικά θέματα και την ποιότητα της ανταλλαγής πληροφοριών και να διερευνήσει περαιτέρω τρόπους ενίσχυσης της αμοιβαίας σχέσης στο πλαίσιο της επιστολής συμφωνίας που υπογράφηκε τον Οκτώβριο του 2015. Τακτικές συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν με τη Europol για να συζητηθεί η συμμετοχή της σε υψηλής προτεραιότητας υποθέσεις και να σημειωθεί πρόοδος με την Κοινή Επιχειρησιακή Ομάδα MARE. Η Eurojust συμμετείχε στις δραστηριότητες υπό την EMPACT FII (Διευκόλυνση παράνομης μετανάστευσης).

2.1.4 Εμπορία ανθρώπων

Η υποστήριξη της Eurojust προς εθνικές έρευνες και διώξεις υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων αυξήθηκε. Η Eurojust κατέγραψε 93 υποθέσεις και διοργάνωσε 33 συντονιστικές συναντήσεις. Για πρώτη φορά δύο χώρες της Λατινικής Αμερικής, η Κολομβία και η Παραγουάη, συμμετείχαν ως χώρες που δέχτηκαν αιτήματα σχετικά με υποθέσεις. Σημειώθηκε σημαντική αύξηση στη χρήση ΚΟΕ: 32 ΚΟΕ ήταν ενεργές σε υποθέσεις σχετικές με εμπορία ανθρώπων (21 το 2015), 19 από τις οποίες νεοσυσταθείσες το 2016.

Η Eurojust συνδύασε την επιχειρησιακή της υποστήριξη με στρατηγικές δραστηριότητες για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διεθνούς δικαστικής συνεργασίας και της συνεργασίας της με άλλα όργανα και οργανισμούς της ΕΕ με σκοπό τον εξορθολογισμό των δράσεων και τη βελτιστοποίηση των πόρων στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Τον Ιούνιο, η συντονίστρια της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων επισκέφθηκε τη Eurojust για να συζητήσει τον αντίκτυπο των εθνικών νόμων που ποινικοποιούν τους τελικούς καταναλωτές, χρήστες υπηρεσιών ή δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των διακινούμενων θυμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 18 της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Παρουσίασε επίσης στο Συλλογικό Όργανο τα ευρήματα της έκθεσης της Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων και τη *Μελέτη της νομολογίας σχετικά με την εμπορία ανθρώπων και την εκμετάλλευση της εργασίας*, που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2015.

Η Eurojust παρείχε τη συμβολή της στη *Στρατηγική της ΕΕ για την εμπορία ανθρώπων* μετά από το 2016, σε συνέχεια της *Στρατηγικής της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων 2012 – 2016*. Η Eurojust προσδιόρισε τις ακόλουθες προτεραιότητες: ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας σε διασυνοριακές υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με τρίτα κράτη, διερεύνηση των συνδέσμων ανάμεσα στην εμπορία ανθρώπων και παράνομης διακίνησης μεταναστών και αντιμετώπιση των χαρακτηριστικών των υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων που εμπλέκουν παιδιά θύματα.

Η Eurojust υποστήριξε το πρόγραμμα *Ομαδική δουλειά! Ενδυνάμωση της πολυτομεακής συνεργασίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων για εκμετάλλευση της εργασίας* και συντόνισε το εργαστήριο *Δίωξη εμπορίας ανθρώπων για εκμετάλλευση εργασίας*. Ως αποτέλεσμα, δημοσιεύθηκε ένα εγχειρίδιο για εμπειρογνώμονες για την πολυτομεακή συνεργασία για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων για

εκμετάλλευση εργασίας, το οποίο κάνει έκκληση για αξιοποίηση της υποστήριξης που μπορεί να προσφέρει η Eurojust στους εισαγγελείς που ασχολούνται με υποθέσεις διασυνοριακής εμπορίας ανθρώπων.

Η Eurojust συνέβαλε επίσης στην έκθεση που ακολούθησε μετά από το ειδικό εργαστήριο του Δικτύου Οργανισμών ΔΕΥ, που οργανώθηκε από τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) τον Απρίλιο, σχετικά με τα θύματα του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος με τίτλο, «*Πώς μπορούν οι οργανισμοί ΔΕΥ να βελτιώσουν τον αντίκτυπο του έργου τους σχετικά με τα θύματα του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος*». Η Eurojust υπογράμμισε τη σημασία της προστασίας όχι μόνο των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων αλλά και των οικογενειών τους στη χώρα προέλευσης, καθώς και την ευαισθητοποίηση των εισαγγελέων σχετικά με τα θύματα.

2.1.5 Απάτη

Οι υποθέσεις απάτης αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο αριθμό καταγεγραμμένων υποθέσεων (654), οι οποίες περιλάμβαναν συντονιστικές συναντήσεις (44), κέντρα συντονισμού (5) και ΚΟΕ (35, εννέα εκ των οποίων νεοσυσταθείσες). Η Eurojust υποστήριξε τις εθνικές αρχές παρέχοντας την εμπειρογνώμοσύνη της, ιδιαίτερα στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης ΦΠΑ και του φορολογικού εγκλήματος, καθώς και της προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Οι υποθέσεις απάτης ΦΠΑ (η επονομαζόμενη «απάτη καρουζέλ») είναι ιδιαίτερα πολύπλοκες και σε αυτές εμπλέκονται απατεώνες έμποροι που εισάγουν και εξάγουν αγαθά τα οποία τυγχάνουν απαλλαγής από ΦΠΑ από και προς διάφορα κράτη μέλη. Σε κάθε στάδιο της απάτης, ο ΦΠΑ προστίθεται (μερικές φορές έως και 25 τοις εκατό) και στη συνέχεια οι εταιρείες που συμμετέχουν στο καρουζέλ εξαφανίζονται. Ο τελικός εξαγωγέας ζητάει έπειτα επιστροφή του ΦΠΑ από την κυβέρνηση και εξαφανίζεται κι αυτός.

Η συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς και θεσμικούς εταίρους συνεχίστηκε. Τον Ιούλιο, η Eurojust και το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), παλαιότερα γνωστό ως Γραφείο Εναρμόνισης Εσωτερικής Αγοράς (OHIM), υπέγραψαν ένα Μνημόνιο Συμφωνίας για την επέκταση της υφιστάμενης καρποφόρας συνεργασίας για τη στήριξη των Ευρωπαίων εισαγγελέων που εργάζονται σε υποθέσεις παραβιάσεων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Το Μνημόνιο Συμφωνίας δίνει τη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης συγκεκριμένων προγραμμάτων συνεργασίας, όπως τα κοινά σεμινάρια, η κατάρτιση και οι υπηρεσίες πληροφοριών για την υποστήριξη των εισαγγελέων. Επιπλέον, το Μνημόνιο Συμφωνίας ενισχύει τις ικανότητες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εισαγγελέων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (EIPPN).

Τον Οκτώβριο, η Eurojust, σε συνεργασία με την σλοβακική Προεδρία της ΕΕ, διοργάνωσε μία τακτική συνάντηση με τίτλο, *Δικαστική συνεργασία σε θέματα φορολογικού εγκλήματος*, με υψηλού επιπέδου εισαγγελείς που ειδικεύονται στην καταπολέμηση της απάτης στα κράτη μέλη, την Ελβετία και τις ΗΠΑ (βλ. ενότητα 4.2).

Η Eurojust συμμετείχε στη δημόσια ακρόαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, *Καταπολέμηση της νομιμοποίησης*

εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της φοροδιαφυγής: ποιος εγγυάται τη συμμόρφωση με τους κανόνες και την επιβολή αυτών, που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο.

Η Eurojust έγινε μέλος της Συμβουλευτικής επιτροπής ενδιαφερόμενων φορέων της Συντονισμένης συμμαχίας κατά της προσβολής διανοητικής ιδιοκτησίας, που ιδρύθηκε στη Europol τον Ιούλιο του 2016 με σκοπό να συγκεντρώσει τους ενδιαφερόμενους φορείς από το δημόσιο και τον ιδιωτικό φορέα και να δημιουργήσει συνεργίες ανάμεσα σε δράσεις διαφορετικών φορέων που εμπλέκονται στην καταπολέμηση της προσβολής διανοητικής ιδιοκτησίας.

2.1.6 Διαφθορά

Η διαφθορά υπονομεύει την εμπιστοσύνη στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Η Eurojust δεσμεύεται ως προς την υποστήριξη των διωκτικών και δικαστικών αρχών των κρατών μελών στις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση της διαφθοράς, και αντιμετώπισε 74 υποθέσεις διαφθοράς, διοργάνωσε 15 συντονιστικές συναντήσεις και υποστήριξε δύο ΚΟΕ, μία εκ των οποίων νεοσυσταθείσα.

Για την ενημέρωση πιθανών επιχειρησιακών εταίρων στο έργο της Eurojust στον τομέα της διαφθοράς, η Eurojust φιλοξένησε επισκέψεις από εκπροσώπους από το Δίκτυο Κυνηγών της Διαφθοράς, καθώς και δύο ουκρανικές αρχές,

Στρατηγική σε υπόθεση διαφθοράς που συμφωνήθηκε σε συνάντηση επιπέδου II

Ισπανική έρευνα σχετικά με διαφθορά και σχετική νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές ενέργειες σε επιχειρήσεις διεθνούς εμπορίου ξεκίνησε το 2013, μετά από αίτημα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής του Λουξεμβούργου το οποίο ανέφερε ότι η καθοδήγηση μέρους της εγκληματικής δραστηριότητας σε αυτό κράτος μέλος μπορεί να είχε γίνει από την Ισπανία. Οι παράνομες πρακτικές αφορούσαν δημόσιους οργανισμούς στην Ανγκόλα και δημόσιες και ιδιωτικές εταιρείες στην Ισπανία. Τα αδικήματα υποτίθεται ότι διαπράχθηκαν από εκτελεστικά στελέχη ενός ισπανικού δημόσιου οργανισμού στα οποία είχε ανατεθεί η παροχή οχημάτων, στολών και άλλων προμηθειών προς την εθνική αστυνομία της Ανγκόλας. Τον Οκτώβριο του 2014, ο ανακριτής δικαστής στο Λουξεμβούργο έκλεισε επισήμως την υπόθεση και την παρέδωσε στις ισπανικές αρχές ως αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών όπως προβλέπεται από το άρθρο 7 της Σύμβασης Αμοιβαίων Δικαστικών Συνδρομών του 2000.

Οι έρευνες στο Λουξεμβούργο και στην Ισπανία αποκάλυψαν ότι οι αρχές της Ανγκόλας πλήρωσαν πάνω από 150 εκατομμύρια ευρώ στην ισπανική εταιρεία μέσω ενός τραπεζικού λογαριασμού στην Κίνα. Ωστόσο, η εν λόγω ισπανική εταιρεία παρέδωσε αστυνομικές

προμήθειες στην Ανγκόλα αξίας μόνο περίπου 50 εκατομμύρια ευρώ. Τα υπόλοιπα 100 εκατομμύρια ευρώ ισχυρίζεται ότι υπεξαιρέθηκαν από άτομα στην Ανγκόλα και την Ισπανία. Οι ύποπτοι δημιούργησαν ένα δίκτυο τραπεζικών λογαριασμών και 'εταιρειών-βιτρινών' στην Ανγκόλα, την Ευρώπη και την Ασία έτσι ώστε να αποκρύπτουν τον τελικό προορισμό των κλεμμένων χρημάτων, μετά από τον κλασικό τρόπο νομιμοποίησης εσόδων σε διαδοχικά στάδια: τοποθέτηση, διαστρωμάτωση και ενσωμάτωση.

Για τη συγκέντρωση καταθέσεων μαρτύρων και πληροφοριών σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς που χρησιμοποιούνταν στην Ανγκόλα, οι ισπανικές αρχές έστειλαν ένα αίτημα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής στην Ανγκόλα το Φεβρουάριο του 2015, βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς του 2003. Καθώς υπήρχαν τράπεζες και μεμονωμένα άτομα σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες που επίσης φέρονταν να εμπλέκονται στα ποινικά αδικήματα, οι ισπανικές αρχές προσέγγισαν τη Eurojust τον Ιούνιο του 2015, αρχικά αναζητώντας πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της εκτέλεσης των αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής τα οποία είχαν προηγουμένως χορηγηθεί στο Λουξεμβούργο, το Βέλγιο και την Ελβετία σύμφωνα με τη Σύμβαση του ΟΟΣΑ για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αλλοδαπών δημόσιων λειτουργών σε διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές.

Το εθνικό γραφείο της Ισπανίας διοργάνωσε **συνάντηση επιπέδου II** με το εθνικό γραφείο του Βελγίου και τον Εισαγγελέα – Σύνδεσμο της Ελβετίας για να συμφωνήσουν σε μία στρατηγική συνεργασίας. Ως αποτέλεσμα, η Eurojust διευκόλυνε την άμεση εκτέλεση διαφόρων αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής προς την Ελβετία και το Βέλγιο για την απόκτηση πληροφοριών σχετικά με τραπεζικούς λογαριασμούς υπόπτων και κατεπειγόντως δέσμευσε τους λογαριασμούς. Καθώς προχώρησε η υπόθεση και συγκεντρώθηκαν περισσότερα αποδεικτικά στοιχεία, η Ισπανία εξέδωσε αιτήματα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής στη Γαλλία, την Ιταλία, την Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο τον Οκτώβριο του 2015. Προκειμένου να καθοριστούν οι υπόλοιπες ανάγκες συνεργασίας, η Eurojust παρείχε ανάλυση του μοτίβου νομιμοποίησης εσόδων που χρησιμοποιήθηκε και των εμπλεκόμενων υπόπτων, καθώς και επισκόπηση της κατάστασης της εκτέλεσης των αιτημάτων.

Η Eurojust βοήθησε τις ισπανικές αρχές όταν εκδόθηκε ένα συμπληρωματικό αίτημα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής στην Ανγκόλα, ζητώντας από τις αρχές της Ανγκόλας να απαγγείλουν κατηγορίες εναντίον τεσσάρων υπόπτων. Για την ενίσχυση της εκτέλεσης του αρχικού και του συμπληρωματικού αιτήματος Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής, το εθνικό γραφείο της Πορτογαλίας πρότεινε τη βοήθεια του εισαγγελέα της Ανγκόλας ο οποίος αποτελεί σημείο επαφής για τη διεθνή δικαστική συνεργασία για την Κοινότητα των Πορτογαλόφωνων Χωρών (CPLP). Αυτή η ενέργεια οδήγησε στην επιτυχή συνεργασία με τις αρχές της Ανγκόλας και έως τον Οκτώβριο του 2016 τα αιτήματα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής είχαν εκτελεστεί.

Ως αποτέλεσμα των επιτυχημένων ερευνών και της διεθνούς δικαστικής συνεργασίας μέσω της Eurojust, ξεκίνησαν διαδικασίες εναντίον ορισμένων από τους υπόπτους στην Ισπανία το 2016.

το Εθνικό Γραφείο, έναν κρατικό οργανισμό επιβολής του νόμου, που είναι υπεύθυνος για αδικήματα διαφθοράς ανώτερων κυβερνητικών αξιωματούχων και την Ειδική Εισαγγελία κατά της διαφθοράς, που είναι υπεύθυνη για τη δίωξη των υποθέσεων που ερευνώνται από το Εθνικό Γραφείο.

Η Eurojust έχει συμμετάσχει ως παρατηρητής στο δίκτυο του Camden που συνδέει τις υπηρεσίες ανάκτησης των περιουσιακών στοιχείων (δίκτυο CARIN) και την πλατφόρμα γραφείων ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων (πλατφόρμα ARO) από το 2004 και το 2008, αντιστοίχως.

2.1.7 Διακίνηση ναρκωτικών

Η Eurojust διαχειρίστηκε έναν σημαντικό αριθμό υποθέσεων διακίνησης ναρκωτικών (254), οι οποίες περιλάμβαναν συντονιστικές συναντήσεις (41), κέντρα συντονισμού (ένα) και ΚΟΕ (24, 13 εκ των οποίων νεοσυσταθείσες). Η Eurojust, σε στενή συνεργασία με τους θεσμικούς εταίρους, εργάστηκε για την ενίσχυση της δυνατότητας των κρατών μελών να καταπολεμούν αποτελεσματικά τις αναδυόμενες απειλές στον τομέα των νέων ψυχοδραστικών ουσιών, καθώς και των ελεγχόμενων παραδόσεων.

Το Νοέμβριο, η Eurojust και το ΕΚΠΙΝΤ δημοσίευσαν μία έκθεση με τίτλο [Νέες ψυχοδραστικές ουσίες στην Ευρώπη: νομοθεσία και δίωξη – τρέχουσες προκλήσεις και λύσεις](#). Η έκθεση είχε ως στόχο να βοηθήσει τις εθνικές αρχές, που βρίσκονται αντιμέτωπες με την ταχεία εξέλιξη της ευρωπαϊκής αγοράς για τις ψυχοδραστικές ουσίες, να βρουν κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου. Η έκθεση συνδυάζει την επιχειρησιακή εμπειρία της Eurojust σε διασυνοριακές διώξεις που σχετίζονται με ναρκωτικά και την ανάλυση της απόφασης της 10ης Ιουλίου 2014 του ΔΕΕ σχετικά με φαρμακευτικά προϊόντα (Συνδεδεμένες υποθέσεις C-358/13 και C-181/14) με τις ελεγκτικές και αναλυτικές ικανότητες του ΕΚΠΙΝΤ.

Η Eurojust παρέχει συμβουλές προς τις εθνικές αρχές σχετικά με τη μετατροπή των πληροφοριών που συλλέγονται κατά τη διάρκεια ελεγχόμενης παράδοσης σε αποδεικτικά στοιχεία και διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και εγγράφων κατόπιν αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής. Τον Οκτώβριο του 2015, το Συλλογικό Όργανο της Eurojust διοργάνωσε μία θεματική συζήτηση σχετικά με τις νομικές απαιτήσεις και τα επιχειρησιακά ζητήματα που σχετίζονται με τις ελεγχόμενες παραδόσεις (βλ. [Ετήσια Έκθεση Eurojust 2014](#), σελ. 60). Η Eurojust συνέχισε τις επαφές της με το Συμβούλιο της Ευρώπης και τη

Europol για τον εντοπισμό πιθανών συνεργιών και μοιράστηκε την έκθεσή της, 'Νομικά και επιχειρησιακά θέματα που εντοπίζονται από τη Eurojust σχετικά με τις ελεγχόμενες παραδόσεις' στο πλαίσιο των σχετικών δραστηριοτήτων της EMPACT. Η Eurojust συμβάλλει στη σύνταξη ενός εγχειριδίου σχετικά με τις ελεγχόμενες παραδόσεις, μία πρωτοβουλία του Ομίλου Rompidou (Συμβούλιο της Ευρώπης), το οποίο αναμένεται να εκδοθεί το 2017.

2.1.8 Οργανωμένο έγκλημα κατά της περιουσίας από κινητές οργανωμένες εγκληματικές ομάδες

Η κατηγορία του οργανωμένου εγκλήματος κατά της περιουσίας από κινητές οργανωμένες εγκληματικές ομάδες καλύπτει ένα ευρύ φάσμα αδικημάτων, όπως εγκλήματα που αφορούν μηχανοκίνητα οχήματα, κλοπή μετάλλων, λαθροχειρία, ληστείες και διαρρήξεις κατ' εξακολούθηση. Η Eurojust υποστήριξε 199 υποθέσεις, 19 συντονιστικές συναντήσεις και 12 ΚΟΕ, τέσσερις εκ των οποίων νεοσυσταθείσες. Η Eurojust διοργάνωσε δύο κέντρα συντονισμού τα οποία ασχολήθηκαν με το έγκλημα μηχανοκινήτων οχημάτων.

Ένα τριετές πρόγραμμα, το οποίο αναπτύχθηκε από κοινού από τη Eurojust και την Ισπανία στο πλαίσιο μίας επιχειρησιακής δράσης εντός του σχεδίου της EMPACT για το οργανωμένο έγκλημα κατά της περιουσίας, ολοκληρώθηκε με ένα σεμινάριο που διοργανώθηκε από τη Eurojust τον Ιούνιο, στο οποίο παρευρέθηκαν εμπειρογνώμονες για θέματα ερευνών και διώξεων σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα κατά της περιουσίας, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων από εθνικές δικαστικές αρχές και αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών, τη Νορβηγία και την Ισλανδία, την Επιτροπή, την CEPOL και τη Europol. Οι στόχοι του σεμιναρίου

ήταν η ευαισθητοποίηση υπαλλήλων των αρχών επιβολής του νόμου, εισαγγελέων και δικαστών σχετικά με τις μοναδικές πτυχές της έρευνας και δίωξης του οργανωμένου εγκλήματος κατά της περιουσίας και τις κινητές οργανωμένες εγκληματικές ομάδες, η ανταλλαγή απόψεων σχετικά με πιθανά νομικά κενά και πρακτικές δυσκολίες και ο εντοπισμός βέλτιστων πρακτικών.

Η τελική έκθεση, η οποία εκδόθηκε το Δεκέμβριο, συνόψισε τις συζητήσεις και τα ευρήματα, καθώς και τα συμπεράσματα του τριετούς προγράμματος. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχουν σημαντικά νομικά κενά που να επηρεάζουν τις έρευνες και τις διώξεις του οργανωμένου εγκλήματος κατά της περιουσίας, οι εθνικές αρχές θα πρέπει να αναθεωρήσουν τις τρέχουσες πρακτικές και στρατηγικές τους, ιδιαίτερα όσον αφορά τους πόρους και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται σε πολύπλοκες έρευνες άλλων σοβαρών οργανωμένων εγκλημάτων (π.χ. ιατροδικαστικά αποδεικτικά στοιχεία (DNA) ή ειδικές ερευνητικές τεχνικές (π.χ. Παρακολούθηση επικοινωνιών), και να αυξήσουν το επίπεδο διεθνούς συνεργασίας, όπως με τη Eurojust και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο.

2.1.9 Εγκλήματα ΠΟΣ

Η επιχειρησιακή υποστήριξη της Eurojust σε υποθέσεις που αφορούν αδικήματα τα οποία έμμεσα ή άμεσα επηρεάζουν ή μπορεί να επηρεάσουν οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ (εγκλήματα ΠΟΣ) παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με το 2015, με 11 συντονιστικές συναντήσεις και πέντε ΚΟΕ, μία εκ των οποίων νεοσυσταθείσα, παρόλο που ο αριθμός των υποθέσεων ΠΟΣ που καταγράφηκαν το 2016 μειώθηκε από 69 σε 41. Στις στατιστικές της Eurojust, η απάτη που σχετίζεται με ΦΠΑ αποτελεί ξεχωριστή κατηγορία.

2.2 Οι υποθέσεις της Eurojust που σχετίζονται με εγκληματικές οργανώσεις τύπου μαφίας

Από το 2012, πάνω από 145 υποθέσεις της Eurojust ασχολήθηκαν με οργανωμένες εγκληματικές ομάδες τύπου ιταλικής μαφίας, όπως η Cosa Nostra, η Camorra και η 'Ndrangheta. Οι υποθέσεις της Eurojust επιβεβαιώνουν τη διεθνική διάσταση των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων τύπου ιταλικής μαφίας, οι οποίες με τα χρόνια έχουν δημιουργήσει παγκόσμιες συμμαχίες με άλλες εγκληματικές ομάδες σε ολόκληρο τον κόσμο, ιδιαίτερα δραστήριες στο χώρο της διακίνησης ναρκωτικών και της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Πέρα από τη νομιμοποίηση, σε ξένες χώρες, εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες στην Ιταλία, αυτές οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες έχουν διεισδύσει σε μεγάλο βαθμό στη νόμιμη οικονομία πολλών κρατών μελών, όπως της Ισπανίας (η οποία προτιμάται ιδιαίτερα από την ιταλική Camorra), των Κάτω Χωρών, της Ρουμανίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, συμπεριλαμβανομένης και της παρουσίας Ιταλών φυγάδων σε αυτά τα κράτη μέλη μαζί με τα δίκτυα των συνεργατών και διαμεσολαβητών τους. Τέτοιες διεισδύσεις πραγματοποιούνται συνήθως απευθείας από συνεργάτες της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας ή μέσω των ατόμων που

χρησιμοποιεί σε επενδύσεις ακινήτων και στη συμμετοχή σε δημόσιες ή ιδιωτικές συμβάσεις, ιδιαίτερα στο χώρο των κατασκευών, των κοινωφελών υπηρεσιών και της διάθεσης απορριμάτων.

Σύμφωνα με την ιταλική ποινική νομοθεσία, η 'συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση' πρόκειται για αυτοτελές αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με μακροχρόνιες ποινές φυλάκισης σύμφωνα με τα άρθρα 416 και 416bis του ιταλικού ποινικού κώδικα, όπως απαιτείται από το άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο του Συμβουλίου 2008/841/ΔΕΥ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Ωστόσο, δεν έχουν όλα τα κράτη μέλη, υιοθετήσει παρόμοιες διατάξεις που να χαρακτηρίζουν τη 'συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση' ως αυτοτελές αδίκημα. Στις περιπτώσεις που αυτό έχει γίνει, η έκταση της εφαρμογής και των προστίμων που συνδέονται με τέτοια αδικήματα κυμαίνονται κατά πολύ, όπως επίσης υπάρχει μεγάλη διακύμανση στη δυνατότητα και τις απαιτήσεις για την εφαρμογή ειδικών ερευνητικών τεχνικών όπως η παρακολούθηση επικοινωνιών.

Η εμπειρία δείχνει ότι η ύπαρξη διαφορετικών νομικών ορισμών και η έλλειψη μιας διάταξης παρόμοιας με το

άρθρο 416 *bis* του ιταλικού ποινικού κώδικα θέτει μεγάλα νομικά και επιχειρησιακά εμπόδια στην αποτελεσματική δικαστική συνεργασία.

Η Eurojust έχει υποστηρίξει επιτυχημένες επιχειρήσεις εντοπίζοντας τις δικαστικές προκλήσεις και προτείνοντας λύσεις, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της χρήσης των ΚΟΕ, λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά νομικά πλαίσια και τις διωκτικές προσεγγίσεις κατά των ιταλικών οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που υφίστανται σε εθνικό επίπεδο. Οι ιταλικές αρχές, με την υποστήριξη του εθνικού γραφείου της Ιταλίας στη Eurojust, έχουν ενημερώσει τους ομολόγους τους στα κράτη μέλη που επηρεάζονται από τη συγκεκριμένη απειλή που υπάρχει από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες τύπου ιταλικής μαφίας οι οποίες δραστηριοποιούνται στην επικράτειά τους, καθώς επίσης έχουν βοηθήσει στον εντοπισμό και τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων όσον αφορά το προαπαιτούμενο έγκλημα (κατ' εξακολούθηση νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες) και έχουν συζητήσει και συμφωνήσει σχετικά με συντονισμένα επιχειρησιακά μέσα για την εξάρθρωση αυτών των ομάδων, χρησιμοποιώντας ειδικές ερευνητικές τεχνικές όπως παρακολούθηση επικοινωνιών, και πιο πρόσφατα τη χρήση ΚΟΕ. Αρκετές από τις υποθέσεις που έχουν καταχωρηθεί από το εθνικό γραφείο της Ιταλίας είναι συνεχείς. Ένα παράδειγμα υπόθεσης που υποστηρίχθηκε με επιτυχία από τη Eurojust δείχνει τις προκλήσεις που υπάρχουν.

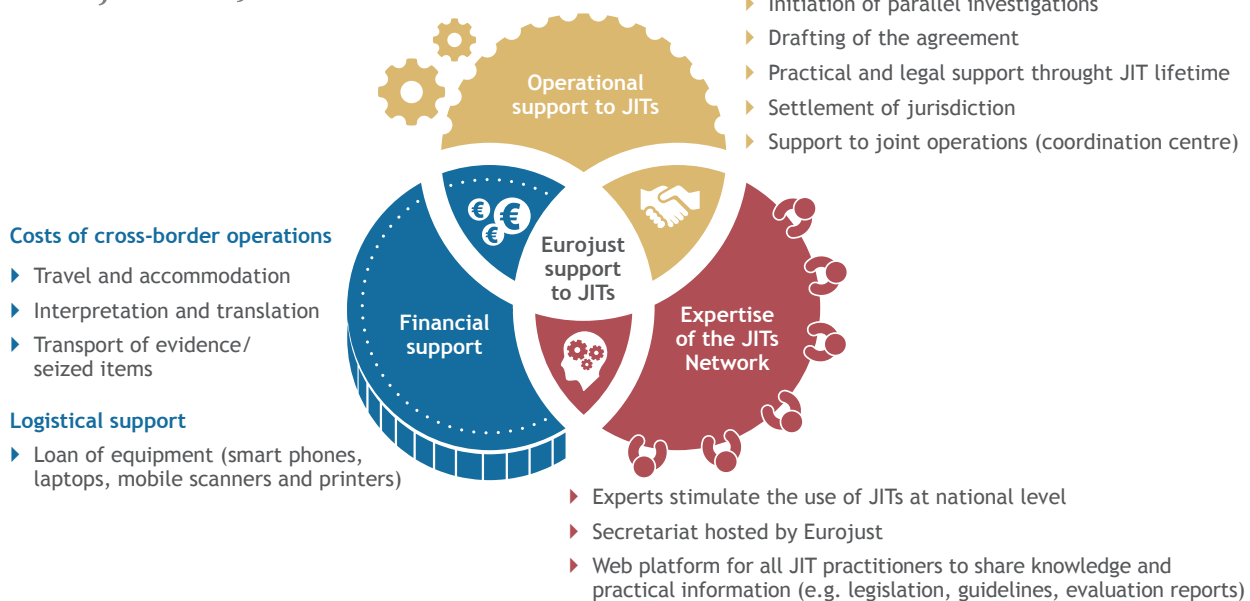
Ιταλική έρευνα σε μία οργανωμένη εγκληματική ομάδα που συνεργάζεται με την Camorra αφορούσε την εμπορία όλα τα είδη παραποιημένων αγαθών (π.χ. ηλεκτρογεννήτριες, αλυσοπρίονα, δράπανα και ρουχισμός). Τα παράνομα προϊόντα παράγονταν στην Κίνα και οι παραποιημένες ετικέτες γνωστών εταιρειών επικολούνταν στην Ιταλία. Τα αγαθά διανέμονταν σε ολόκληρο τον κόσμο μέσω του λιμανιού της Νάπολης. Επιπλέον, οι ηλεκτρικές συσκευές και τα εργαλεία που πωλούσε η οργανωμένη εγκληματική ομάδα δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές ασφάλειας της

ΕΕ. Η εγκληματική δραστηριότητα ήταν ιδιαίτερα κερδοφόρα (π.χ. η τιμή μίας ηλεκτρογεννήτριας, με κόστος κατασκευής στην Κίνα 35 ευρώ, πωλούνταν για 400 ευρώ, ενώ η νόμιμη μάρκα θα κόστιζε 1 250 ευρώ). Η οργανωμένη εγκληματική ομάδα είχε την έδρα της κοντά στη Νάπολη, αλλά οι παράνομες επιχειρήσεις της εκτείνονταν σε περισσότερες από είκοσι χώρες στην Ευρώπη, καθώς επίσης και στην Αυστραλία και την Ισλανδία.

Οι συντονιστικές προσπάθειες της Eurojust βοήθησαν τις ιταλικές και άλλες εθνικές αρχές να αναδομήσουν την οργανωμένη εγκληματική οργάνωση και να κατανοήσουν από κοινού τον τρόπο λειτουργίας της σε εθνικό επίπεδο. Συμφωνήθηκε μία κοινή επιχειρησιακή στρατηγική και συντονισμένες δράσεις. Η στρατηγική επικεντρώθηκε στην έναρξη και διεξαγωγή εθνικών ερευνών σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές ενέργειες, ταυτόχρονα με τις αρχικές έρευνες για συμμετοχή σε οργανωμένη εγκληματική ομάδα τύπου μαφίας στην Ιταλία. Η Eurojust υποστήριξε τις παράλληλες εθνικές έρευνες και την εκτέλεση πάνω από 30 ιταλικών αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής. Η επιτυχημένη κατάληξη των επιχειρήσεων, που συντονίστηκαν μέσω της Eurojust, με την αναλυτική υποστήριξη της Eurorol, κορυφώθηκε με ταυτόχρονες δράσεις που διεξάχθηκαν σε επτά κράτη μέλη (Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο), καταλήγοντας στη σύλληψη 67 ατόμων, σε έρευνες σε 143 αποθήκες και στην κατάσχεση πάνω από 800 τόννων παραποιημένων υλικών και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων αξίας 11 εκατομμυρίων ευρώ.

Η Eurojust έλαβε υπόψη ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2016 σχετικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη συνέχεια του ψηφίσματος του CRIM το οποίο καλούσε την Επιτροπή να υποβάλλει μία έκθεση με την οποία θα αξιολογεί τη μεταφορά της απόφασης-πλαίσιου του Συμβουλίου 2008/841/ΔΕΥ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Eurojust & JITs

Επιχείρηση Avalanche: μια πιο προσεκτική ματιά

Κύριες απειλές

Το 2012, ξεκίνησε Γερμανική έρευνα σχετικά με μία οργανωμένη εγκληματική ομάδα με το όνομα Avalanche με εμπλοκή σε κακόβουλο λογισμικό (malware), ηλεκτρονικό «ψάρεμα» (phishing) και δραστηριότητες τύπου spam, μετά από ένα κύμα ransomware κρυπτογράφησης που «μόλυνε» σημαντικό αριθμό συστημάτων υπολογιστών, μπλοκάροντας την πρόσβαση των χρηστών. Η έρευνα αποκάλυψε την ύπαρξη μίας ιδιαίτερα εξελιγμένης τεχνικής υποδομής που χρησιμοποιούταν για την μόλυνση εκατομμυρίων ιδιωτικών και επαγγελματικών συστημάτων υπολογιστών με κακόβουλο λογισμικό (π.χ. τραπεζικοί δούρειοι ίπποι και ransomware), δίνοντας τη δυνατότητα στους εγκληματίες να λειτουργούν το δίκτυο για τη συγκέντρωση κωδικών πρόσβασης σε τραπεζικούς λογαριασμούς και θυρίδες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Με αυτές τις πληροφορίες, οι εγκληματίες μπορούσαν να πραγματοποιούν τραπεζικά εμβάσματα από τους λογαριασμούς των θυμάτων. Τα έσοδα στη συνέχεια περνούσαν στους εγκληματίες μέσω ενός συστήματος υποδομής το οποίο είχε δημιουργηθεί για τη διαφύλαξη των εσόδων από την εγκληματική δραστηριότητα. Εκτός από την εξαπόλυση και διαχείριση τεράστιων παγκόσμιων επιθέσεων κακόβουλου λογισμικού, το δίκτυο Avalanche χρησιμοποιούταν για τη στρατολόγηση ατόμων που χρησιμοποιούνταν ως «βαποράκια» για τη μεταφορά χρημάτων. Η υποδομή του δικτύου Avalanche ήταν δημιουργημένη με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ιδιαίτερα ανθεκτική στην αφαίρεση και άλλες κατασταλτικές δράσεις (μέσω της επονομαζόμενης τεχνολογίας «double fast-flux»).

Eurojust και Europol

Η ανάγκη ευρείας διεθνούς συνεργασίας προέκυψε το 2015. Οι γερμανικές διωκτικές και κατασταλτικές αρχές προσέγγισαν τη Eurojust και τη Europol για υποστήριξη. Ενώ εκείνη τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή είχαν πραγματοποιηθεί ορισμένες δράσεις εναντίον του δικτύου, δεν είχε δημιουργηθεί μία ευρεία συνεργασία ούτε είχαν εντοπιστεί οι δράστες.

Διάφορες επιχειρησιακές και συντονιστικές συναντήσεις, που συγκέντρωναν μεγάλο αριθμό κρατών μελών και τρίτων κρατών, όπως οι ΗΠΑ και το Αζερμπαϊτζάν, διοργανώθηκαν στη Eurojust και τη Europol, με στενή συνεργασία των δύο οργανισμών. Πριν από την τελική συντονιστική συνάντηση, διοργανώθηκε στη Eurojust μία συνάντηση επιπέδου II στην οποία παρευρέθηκαν Γερμανοί και Αμερικανοί εισαγγελείς και αξιωματικοί επιβολής του νόμου,

Η **Eurojust** στήριξε το έργο των εμπλεκόμενων δικαστικών αρχών χαρτογραφώντας τις νομικές προϋποθέσεις για την υλοποίηση των απαραίτητων παρεμβάσεων, καθώς και διευκολύνοντας τη σύνταξη και έγκαιρη εκτέλεση αιτημάτων.

Το **EC3** υποστήριξε την έρευνα διευκολύνοντας την ασφαλή ανταλλαγή πληροφοριών, παρέχοντας εις βάθος ανάλυση και προηγμένη ψηφιακή εγκληματολογική υποστήριξη, και προάγοντας τη συνεργασία ανάμεσα στις αρχές επιβολής του νόμου και τους εταίρους από τον ιδιωτικό τομέα.

με μία περιορισμένη ομάδα χωρών που δεν θα ήταν παρούσες στην επόμενη συντονιστική συνάντηση. Οι επιχειρησιακές και συντονιστικές συναντήσεις βοήθησαν στο σχεδιασμό μίας παγκόσμιας κοινής ημέρας δράσης και στην αποσαφήνιση νομικών ζητημάτων που σχετίζονται με αυτόν τον τύπο εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο.

Αντίκτυπος

Η υποδομή του δικτύου Avalanche χρησιμοποιούνταν από το 2009, προκαλώντας ζημιές οι οποίες εκτιμώνται ότι, στη Γερμανία μόνο, ανέρχονται στα 6 εκατομμύρια ευρώ στο πλαίσιο συγκεντρωμένων κυβερνοεπιθέσεων σε συστήματα τραπεζικών συναλλαγών μέσω διαδικτύου (online banking). Επιπλέον, οι χρηματικές απώλειες που σχετίζονται με τις επιθέσεις κακόβουλου λογισμικού που πραγματοποιήθηκαν μέσω του δικτύου Avalanche εκτιμώνται ότι ανέρχονται σε εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ παγκοσμίως, παρόλο που είναι δύσκολο να γίνουν ακριβείς υπολογισμοί λόγω του μεγάλου αριθμού οικογενειών κακόβουλου λογισμικού το οποίο χρησιμοποιείται σε αυτήν την πλατφόρμα. Αρχικά, προβλέφθηκε μία ημέρα δράσης για το 2015. Η ημέρα δράσης αναβλήθηκε έως τα τέλη του 2016 έτσι ώστε να μπορέσουν να εντοπιστούν οι δράστες, μέσω στενής συνεργασίας με τις αρχές των ΗΠΑ.

Ενώ στην αρχή εκφράστηκαν ανησυχίες όσον αφορά την κυριαρχία λόγω του γεγονότος ότι οι διάφοροι διακομιστές βρίσκονταν σε διαφορετικές δικαιοδοσίες, το ζήτημα λύθηκε μετά από συζητήσεις ανάμεσα στις σχετικές αρχές. Παρομοίως, εκφράστηκαν ανησυχίες για το γεγονός ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία διαφόρων συμμετεχουσών χωρών, η κατάσχεση των επονομαζόμενων «αγέννητων» τομέων του διαδικτύου δεν ήταν εφικτή. Ο αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας της Eurojust σε θέματα σχετικά με το έγκλημα στον κυβερνοχώρο μπόρεσε να ενημερώσει τις εθνικές αρχές ότι σε αυτή την υπόθεση δεν θα προέκυπτε αυτό το πρόβλημα, καθώς η κατάσταση των εν λόγω διαδικτυακών τομέων θα άλλαζε από «αγέννητοι» σε «γεννημένοι» μέχρι τη στιγμή που θα πραγματοποιούνταν οι δράσεις. Ο συμβουλευτικός του ρόλος προς τα εθνικά γραφεία και τις εθνικές αρχές συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας. Επίσης, παρείχε στοιχεία επαφής δικαστικών αρχών σε χώρες εκτός του δικτύου επαφών της Eurojust.

Ιδιωτικός τομέας

Η συνεργασία με διάφορους μη-κερδοσκοπικούς εταίρους και εταίρους του ιδιωτικού τομέα ξεκίνησε με σκοπό να επιτρέψει την ανάλυση πάνω από 130 TB δεδομένων και τον

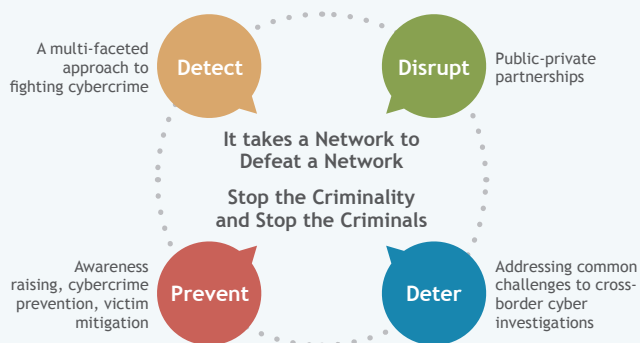
εντοπισμό της δομής των διακομιστών του botnet, και συνεπώς του κλεισίματος των διακομιστών και την κατάρρευση ολόκληρου του εγκληματικού δικτύου. Μεταξύ των εταίρων ήταν και οι ακόλουθοι οργανισμοί: γερμανική *Fraunhofer-Institut für Kommunikation, Informationsverarbeitung und Ergonomie*, το Ίδρυμα Shadowserver, το Registrar of Last Resort και ο οργανισμός του ίντερνέτ για την εκχώρηση ονομάτων και αριθμών (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)). Άλλοι εταίροι, όπως η INTERPOL και το Ιβηροαμερικανικό δίκτυο διεθνούς δικαστικής συνεργασίας (IberRed), έπαιξαν επίσης σημαντικό ρόλο, ιδιαίτερα στην προετοιμασία της κοινής ημέρας δράσης. Το δίκτυο IberRed λειτούργησε ως σύνδεσμος με τις ισπανόφωνες χώρες, κυρίως στη Λατινική Αμερική.

Αποτελέσματα

Την ημέρα δράσης το Νοέμβριο του 2016, η Europol οργάνωσε ένα στρατηγείο, στο οποίο συμμετείχε η Eurojust παρέχοντας άμεση υποστήριξη στις δικαστικές αρχές που εμπλέκονταν στην ημέρα δράσης. Στο στρατηγείο, ο Γερμανός εισαγγελέας και αστυνομικοί συνεργάστηκαν με εκπροσώπους των εμπλεκόμενων χωρών και εταίρους από τον ιδιωτικό τομέα για τη διασφάλιση της επιτυχίας μίας τόσο μεγάλης κλίμακας επιχείρησης. Σε αυτή την παγκόσμια προσπάθεια για την εξάρθρωση του δικτύου σημαντική ήταν και η κρίσιμη υποστήριξη που παρείχαν εισαγγελείς και ανακριτές από 29 χώρες.

Σε πρώτη φάση, συνελήφθησαν πέντε άτομα, έγιναν έρευνες σε 37 χώρους και κατασχέθηκαν 39 διακομιστές. Εντοπίστηκαν θύματα μόλυνσης από κακόβουλο λογισμικό σε πάνω από 180 χώρες. Επιπλέον, 221 διακομιστές τέθηκαν εκτός διαδικτύου μέσω ειδοποιήσεων κατάχρησης που στάλθηκαν στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας. Πάνω από 800 000 τομείς που σχετίζονταν με την εγκληματική υποδομή αφαιρέθηκαν (sinkholed) και δημιουργήθηκαν ειδικές ιστοσελίδες προσφέροντας βοήθεια στο κοινό ως

προς την αφαίρεση του κακόβουλου λογισμικού από τους υπολογιστές τους και την πρόληψη περαιτέρω παράνομης πρόσβασης.

Διδάγματα

Για τη βοήθεια των εμπλεκόμενων χωρών με τις έρευνές τους, η στενή συνεργασία ανάμεσα στη Eurojust και τη Europol για την οργάνωση κοινών συναντήσεων εξοικονόμησε τόσο χρόνο όσο και χρήματα.

Η επιχείρηση έδειξε ότι μόνο όταν υπάρχει στενή συνεργασία ανάμεσα σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς μπορεί να εξαρθρωθεί ένα τόσο μεγάλο και εξελιγμένο εγκληματικό δίκτυο. Το έγκλημα στον κυβερνοχώρο είναι πραγματικά ένα παγκόσμιο φαινόμενο και απαιτεί τη συνεργασία ανάμεσα στις διάφορες αρχές, κάτι που μερικές φορές μπορεί να επιτευχθεί πιο αποτελεσματικά με τη χρήση περιφερειακών δικτύων επαγγελματιών.

Πίσω από κάθε επιτυχημένη εγκληματική επιχείρηση στον κυβερνοχώρο υπάρχει ένα επιχειρηματικό μοντέλο. Στοιχεύοντας στο επιχειρηματικό μοντέλο του δικτύου Avalanche και δημιουργώντας τρόπους παρέμβασης στους δράστες και την τεχνική υποδομή, καθώς επίσης εντοπίζοντας και στηρίζοντας τα θύματα, εξαρθώθηκε ένα από τα πιο εξελιγμένα δίκτυα εγκλήματος στον κυβερνοχώρο των τελευταίων χρόνων. Οι επιχειρήσεις παρείχαν πολύτιμες γνώσεις σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Ταυτόχρονα, η εμπιστοσύνη που δημιουργήθηκε ανάμεσα σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς θα αποτελέσει ανεκτίμητο στοιχείο στη μελλοντική πάταξη του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Από την ημέρα δράσης, η προσέγγιση αυτής της υπόθεσης έχει θεωρηθεί βέλτιστη πρακτική από ανακριτές και εισαγγελείς που ασχολούνται με το έγκλημα στον κυβερνοχώρο.

Ο επικεφαλής εισαγγελέας, κ. **Frank Lange** είπε:

Η αξιόπιστη και ταχεία διεθνής συνεργασία ανάμεσα στα παραδοσιακά μέσα νομικής συνδρομής ήταν ουσιαστική για την επιτυχία της επιχείρησης Avalanche. Η Eurojust και το EC3 έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία κλίματος συνεργασίας ανάμεσα στις συμμετέχουσες δικαστικές αρχές και την αστυνομία. Η οργάνωση των συντονιστικών συναντήσεων στη Eurojust και οι επιχειρησιακές συναντήσεις στη Europol, καθώς και η περαιτέρω υποστήριξη με την προώθηση πληροφοριών και αιτημάτων συνδρομής στους σωστούς παραλήπτες, έθεσε τα θεμέλια για μία πραγματικά πολυεθνική προσέγγιση. Είμαστε πραγματικά ευγνώμονες.

Εταίροι της
Eurojust

3.1 Συνεργασία με τη Europol

Η συνεργασία ενισχύθηκε μέσω του έργου των Συντονιστικών Επιτροπών Eurojust-Europol σε επιχειρησιακά και στρατηγικά θέματα, στις οποίες συζητήθηκε ένας μεγάλος αριθμός θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης της Eurojust στα σημεία αναφοράς της Europol και των ημερών κοινής δράσης του 2016, του ερωτηματολογίου CARIN σχετικά με τη μη βασιζόμενη σε καταδικαστική απόφαση δήμευση περιουσιακών στοιχείων, των προγραμμάτων διατήρησης δεδομένων, της χρηματοδότησης ΚΟΕ και του προγράμματος ανταλλαγής. Η Κοινή Ετήσια Έκθεση του 2015 υποβλήθηκε στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή στις 19 Μαΐου.

Η Eurojust διερευνεί τα απαιτούμενα βήματα για τη δημιουργία μίας γέφυρας ανάμεσα στα κέντρα της Eurojust και της Europol. Στην υψηλού επιπέδου συνάντηση μεταξύ της Eurojust και της Europol, υποστηρίχθηκε η απόσπαση εκπροσώπων της Eurojust στο ECTC και το EMSC, ακολουθώντας το καλό παράδειγμα του αποσπασμένου εθνικού εμπειρογνώμονα σε θέματα εγκλήματος στον κυβερνοχώρο της Eurojust στο EC3.

Η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με προγραμματισμένες επιχειρησιακές συναντήσεις στη Europol και συντονιστικές συναντήσεις στη Eurojust συνεχίστηκε σε τακτική βάση. Η Europol παρευρέθηκε σε 87 συντονιστικές συναντήσεις.

Η Eurojust συνέβαλε στις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν εντός του πλαισίου των σχεδίων επιχειρησιακής δράσης σε όλους τους τομείς προτεραιότητας της EMPACT και τα σημεία αναφοράς. Η Eurojust συμμετείχε ως επικεφαλής, συν-επικεφαλής και συμμετέχων σε δρά-

σεις που πραγματοποιήθηκαν για την αύξηση των συντονισμένων ερευνών και διώξεων εντός των σχεδίων επιχειρησιακής δράσης και για τον εντοπισμό των δικαστικών προκλήσεων και των βέλτιστων πρακτικών. Το Συλλογικό Όργανο αποφάσισε να εξορθολογίσει το ρόλο και τις αποστολές των σημείων επαφών του στα σημεία αναφοράς, ευθυγραμμίζοντάς τα με τη νέα δομή που έχει υιοθετήσει η Europol και με τις νέες επιχειρησιακές και στρατηγικές προτεραιότητες της Eurojust.

Η Eurojust συνδέθηκε επισήμως με τα προγράμματα APATE και HYDRA (Ισλαμική θρησκευτικά εμπνεόμενη τρομοκρατία), φτάνοντας έτσι τους 25 ο συνολικός αριθμός των αρχείων της Europol που υποστηρίζεται από τη Eurojust.

Η Eurojust συνέβαλε στα στρατηγικά προϊόντα, *Αξιολόγηση απειλών όσον αφορά το σοβαρό και το οργανωμένο έγκλημα (SOCTA)*, που πρόκειται να δημοσιευθεί το 2017, και στην ενότητα με τίτλο Καταδικαστικές αποφάσεις και πρόστιμα καθώς και στα σχετικά στατιστικά στοιχεία του παραρτήματος της Έκθεσης σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας (TE-SAT).

Μετά από πρωτοβουλία του ολλανδού Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της Europol, διοργανώθηκε μία κοινή συνάντηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Europol και του Συλλογικού Οργάνου της Eurojust το Δεκέμβριο με σκοπό τη συζήτηση των κοινών ιδεών σχετικά με τη συνεργασία, την προώθηση της καλύτερης κατανόησης των ρόλων της Eurojust και της Europol και την ενίσχυση της συμπληρωματικότητας για την καλύτερη εξυπηρέτηση των εθνικών αρχών.

3.2 Συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)

Οι κοινές προσπάθειες της Eurojust και της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης για την καταπολέμηση της απάτης, της διαφθοράς και άλλων εγκλημάτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνεχίστηκαν και ανέδειξαν την ανάγκη μίας αποτελεσματικής διυπηρεσιακής προσέγγισης σε διασυνοριακές υποθέσεις, ιδιαίτερα μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της αμοιβαίας συμμετοχής. Οι αξιωματούχοι της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης συνεργάστηκαν με τη Eurojust σε τέσσερις υποθέσεις και συμμετείχαν σε τέσσερις συντονι-

στικές συναντήσεις. Η συνεργασία διασφαλίστηκε μέσω της ομάδας συνδέσμου της Eurojust και της Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης, φροντίζοντας, μεταξύ άλλων, για την τακτική ανταλλαγή περιλήψεων υποθέσεων και μία κοινή εκπαίδευση σχετικά με την πρακτική συνεργασία, χρησιμοποιώντας υποθέσεις για να δείξουν ασκούντες συναφή με τη δικαιοσύνη επαγγέλματα πως η συνεργασία και οι βέλτιστες πρακτικές ανάμεσα στην Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και της Eurojust βοηθάει στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Περιοδούμενες εκθέσεις και σεμινάρια μάρκετινγκ

Η Eurojust οργάνωσε, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες εθνικές αρχές, σεμινάρια μάρκετινγκ στη Λιθουανία (Μάιος), Βουλγαρία (Ιούνιος) και Ιρλανδία (Ιούλιος) και μία περιοδούμεσα έκθεση στην Ισπανία για την προώθηση των καθηκόντων, του έργου και της προστιθέμενης αξίας της Eurojust ως κέντρο δικαστικής και νομικής εμπειρογνωμοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε αυτά τα σεμινάρια παρευρέθησαν εισαγγελείς, δικαστές ή/και αρχές επιβολής του νόμου.

Eurojust και κατάρτιση

Τα θεματικά σεμινάρια της Eurojust παρακολουθούνται από ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα και επιτρέπουν την ανταλλαγή εμπειρίας και βέλτιστων πρακτικών. Αυτά τα σεμινάρια μπορούν να θεωρηθούν ως πρακτική εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, η Eurojust στηρίζει την κατάρτιση στη δικαστική συνεργασία σε ποινικά ζητήματα στη βάση του Μνημονίου Συμφωνίας, το οποίο υπογράφηκε με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών.

Στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κατάρτισης Δικαστικών, 16 εισαγγελείς/δικαστές από 9 κράτη μέλη (BE, BG, ES, IT, HU, AT, PL, PT, SI) συμμετείχαν σε εκπαιδευτικές περιόδους μεγάλης διάρκειας (3 ή 4 μήνες) στα εθνικά γραφεία της Eurojust, στηρίζοντας το επιχειρησιακό τους έργο. Η Eurojust διοργάνωσε επίσης μία εκπαιδευτική επίσκεψη μίας εβδομάδας τον Απρίλιο στην οποία παρευρέθησαν 27 εισαγγελείς/δικαστές από 17 κράτη μέλη.

Επιπλέον, μέλη των εθνικών γραφείων συμμετείχαν ενεργά σε έξι σεμινάρια του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κατάρτισης Δικαστικών στο πλαίσιο του Προγράμματος Ποινικής Δικαιοσύνης I, *Διεθνής Δικαστική Συνεργασία σε Ποινικά Ζητήματα στην Πράξη: προσομοιώσεις ΕΕΣ και Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής*. Οι εκπρόσωποι της Eurojust σε αυτά τα σεμινάρια επιβλέπουν το έργο των ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα και παρέχουν γνώσεις σχετικά με το ρόλο της Eurojust.

Σύμφωνα με το Μνημόνιο Συμφωνίας με την CEPOL και στο πλαίσιο των σχεδίων επιχειρησιακής δράσης (EMPACT) του 2015, η Eurojust υποστήριξε προγράμματα κατάρτισης σε διαφορετικούς τομείς, όπως: οικονομικές έρευνες και φοροδιαφυγή, παράνομη διακίνηση κοκαΐνης και ηρωίνης, ξένοι τρομοκράτες μαχητές, παραχάραξη αγαθών και δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορία ανθρώπων και παράνομη διακίνηση μεταναστών.

Σε συνεργασία με την CEPOL, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών και τη γραμματεία του δικτύου ΚΟΕ, η Eurojust συνέχισε να συμμετέχει στο πρόγραμμα *Κοινές Ομάδες Έρευνας*.

Επιπλέον στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου προγράμματος από την ΕΕ IPA 2014, *Διεθνής συνεργασία στην ποινική δικαιοσύνη: το δίκτυο εισαγγελέων δυτικών Βαλκανίων*, η Eurojust παρείχε κατάρτιση και διοργάνωσε μία εκπαιδευτική επίσκεψη μίας εβδομάδας για ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα από τα δυτικά Βαλκάνια τον Ιούλιο.

3.3 Οι σχέσεις της Eurojust με τρίτα κράτη και οργανισμούς

Συμφωνίες συνεργασίας

Η Eurojust έχει επτά συμφωνίες συνεργασίας εν ισχύ, μετά από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας συνεργασίας με τη Δημοκρατία της Μολδαβίας στις 21 Οκτωβρίου. Συμφωνίες συνεργασίας υπογράφηκαν με το Μαυροβούνιο στις 3 Μαΐου και με την Ουκρανία στις 27 Ιουνίου, που δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, και ξεκίνησαν οι επίσημες διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας συνεργασίας με την Αλβανία.

Διατηρήθηκαν οι επαφές με Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βραζιλία, Γεωργία, Ισραήλ, Μεξικό, Σερβία, Τυνησία και Τουρκία για τη διερεύνηση πιθανοτήτων ενίσχυσης της συνεργασίας. Επιπλέον, αξιολογήθηκε η πρακτική υλοποίηση των διατάξεων των ισχυουσών συμφωνιών συνεργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, τακτικές συναντήσεις διαβουλεύσεων διοργανώθηκαν στην Ελβετία και τη Νορβηγία.

Υποθέσεις της Eurojust στις οποίες εμπλέκονται τρίτα κράτη

Η Eurojust παρείχε βοήθεια σε 300 υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονταν 61 διαφορετικά τρίτα κράτη, κυρίως σχετικές με απάτη και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές ενέργειες. Τρίτα κράτη εκπροσωπήθηκαν σε 50 συντονιστικές συναντήσεις, με την Ελβετία, τις ΗΠΑ και τη Νορβηγία ως τους πιο συχνούς συμμετέχοντες. Η Ελβετία και η Νορβηγία συμμετείχαν επίσης σε κέντρα συντονισμού. Τρίτα κράτη συμμετείχαν σε 14 ΚΟΕ που υποστηρίχθηκαν από τη Eurojust (βλ. ενότητα 1.4).

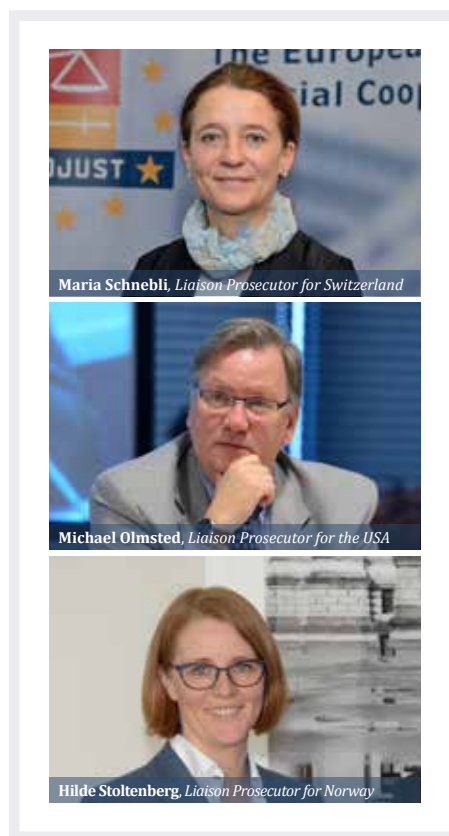
Εισαγγελείς-Συνδέσμοι στη Eurojust

Η νομική βάση για την απόσπαση ενός εισαγγελέα-συνδέσμου είναι η συμφωνία συνεργασίας. Η Eurojust έχει τρεις αποσπασμένους εισαγγελείς-συνδέσμους, από τη Νορβηγία, τις ΗΠΑ και την Ελβετία.

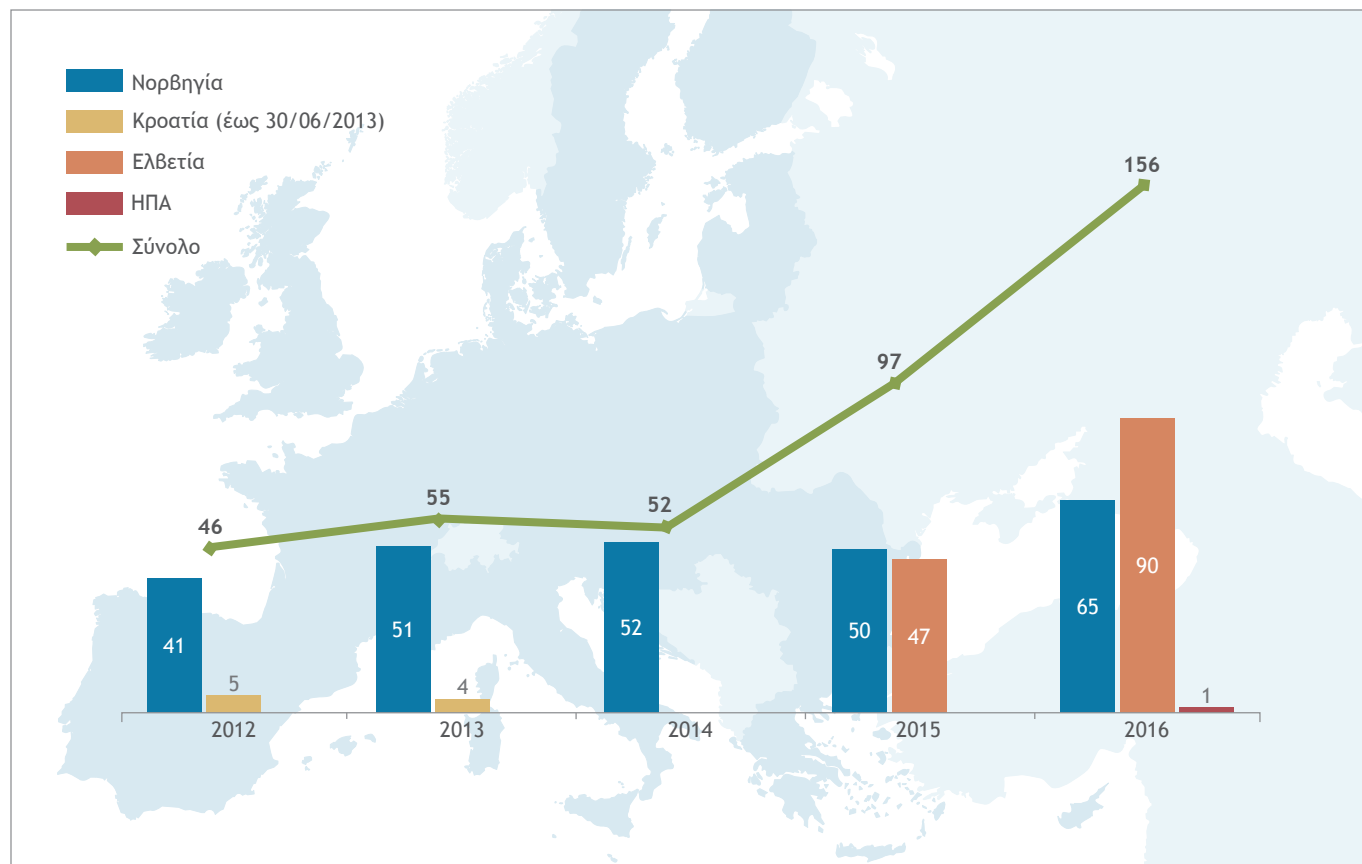
Ο εισαγγελέας-σύνδεσμος της Ελβετίας κατέγραψε 90 υποθέσεις, κυρίως σχετιζόμενες με καταδολίευση και απάτη, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και εγκληματικές δραστηριότητες που θίγουν τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα και την προσωπική ελευθερία, και οργάνωσε πέντε και συμμετείχε σε 21 συντονιστικές συναντήσεις και δύο κέντρα συντονισμού. Ο εισαγγελέας-σύνδεσμος της Νορβηγίας κατέγραψε 65 υποθέσεις, κυρίως σχετιζόμενες με την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών, εμπορία ανθρώπων, εγκληματικές δραστηριότητες που θίγουν τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα και την προσωπική ελευθερία, και συμμετείχε σε 10 συντονιστικές συναντήσεις και ένα κέντρο συντονισμού. Ο εισαγγελέας-σύνδεσμος των ΗΠΑ κατέγραψε μία υπόθεση σχετικά με θαλάσσια πειρατεία και συμμετείχε σε 12 συντονιστικές συναντήσεις. Η παρουσία τους στη Eurojust και η συμμετοχή τους σε υποθέσεις έχει θεωρηθεί ωφέλιμη, καθώς μπορούν να επιταχύνουν και να διευκολύνουν τη δικαστική συνεργασία ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές κρατών μελών και τρίτων κρατών.

Σημεία επαφής της Eurojust σε τρίτα κράτη

Η Eurojust συνέχισε να επεκτείνει το παγκόσμιο δίκτυο δικαστικών σημείων επαφής σε τρίτα κράτη προσθέτοντας σημεία επαφής από την Κολομβία και τη Λιβύη. Επί του παρόντος, 41 τρίτα κράτη έχουν σημεία επαφής της Eurojust. Αυτά τα σημεία επαφής, μέσω της Eurojust, διευκολύνουν τη συνεργασία ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και τα τρίτα κράτη.

Υποθέσεις με Εισαγγελίες – Συνδέσμους 2012 – 2016

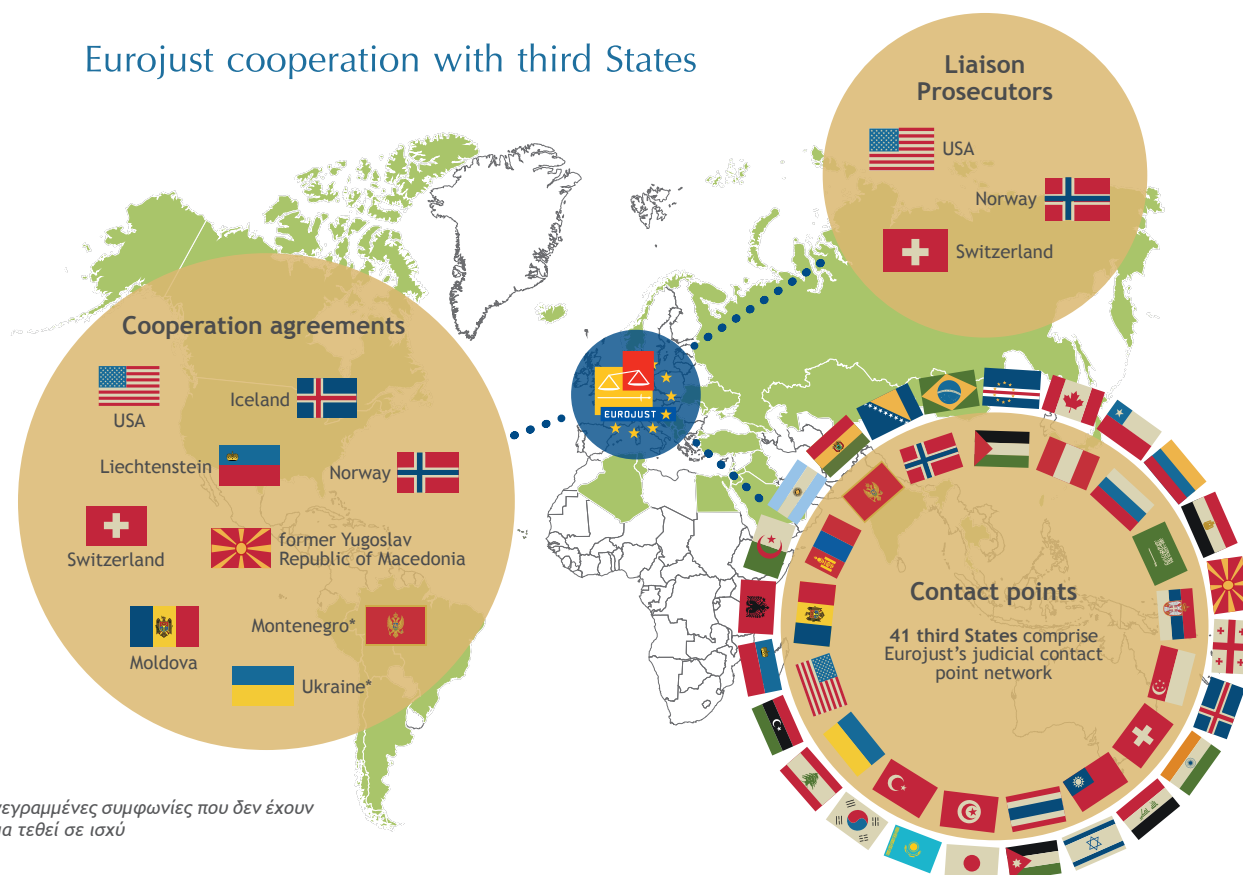
Συνεργασία με την Ουκρανία και τη Μολδαβία σε υπόθεση κλοπής έργων τέχνης

Οι ιταλικές εισαγγελικές αρχές ξεκίνησαν μία έρευνα σχετικά με μία ληστεία που έλαβε χώρα σε ένα μουσείο στη Βερόνα, στην Ιταλία, το Νοέμβριο του 2015. Δεκαεπτά πολύτιμοι πίνακες εκλάπησαν, συμπεριλαμβανομένων έργων των Rubens, Tintoretto και Pisanello. Οι φερόμενοι ως δράστες ήταν μέλη μία οργανωμένης εγκληματικής ομάδας αποτελούμενη από Ιταλούς, Ουκρανούς και Μολδαβούς υπηκόους. Στη Eurojust άνοιξε υπόθεση για τη διευκόλυνση του εντοπισμού των κλεμμένων έργων τέχνης, συλλαμβάνοντας τους δράστες και κατάσχοντας και επιστρέφοντας τα έργα τέχνης με ασφάλεια στην Ιταλία.

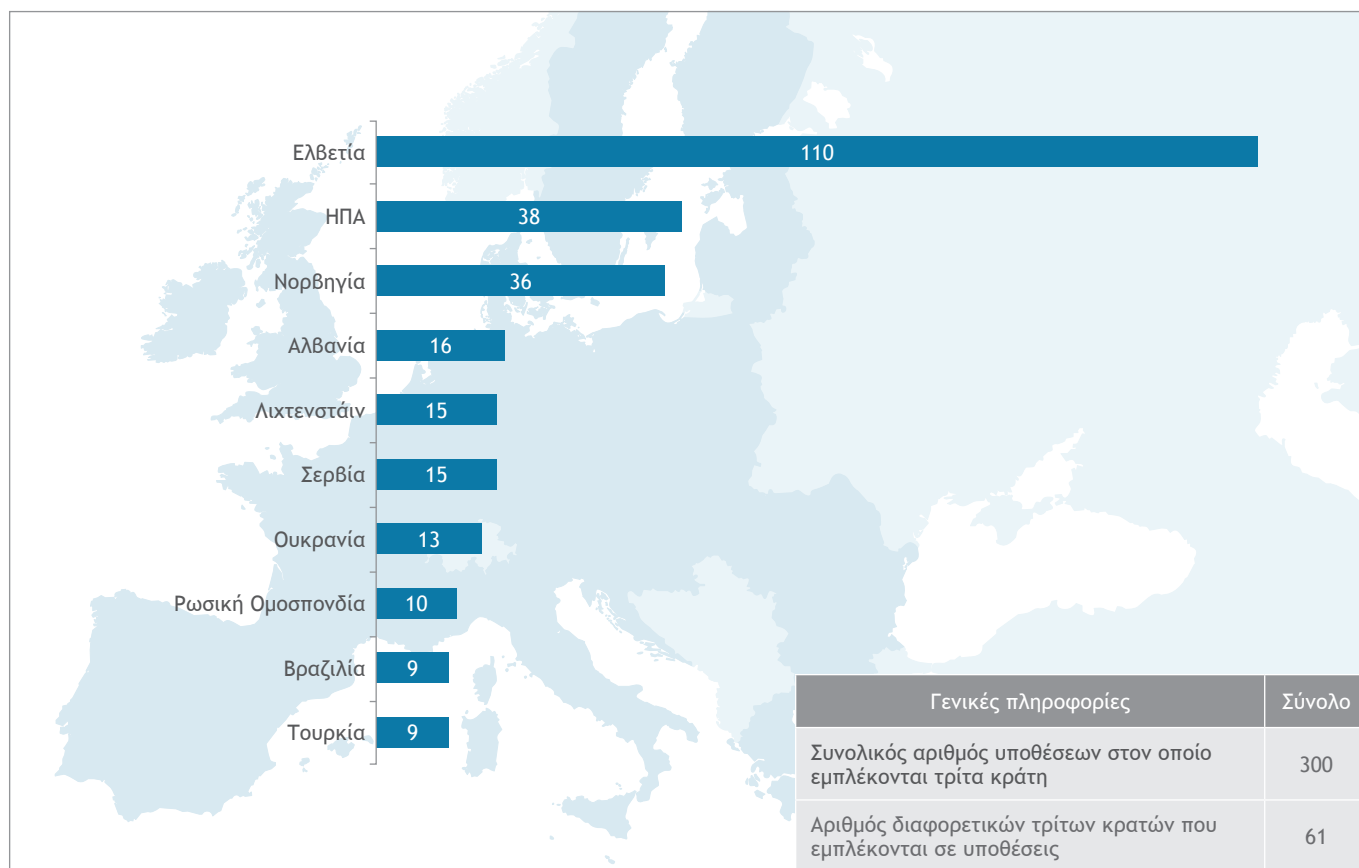
Στις αρχές του 2016, η Ιταλία εξέδωσε δύο αιτήματα Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής προς τη Μολδαβία. Το Μάρτιο, δώδεκα άτομα συνελήφθησαν, επτά στην Ιταλία και πέντε στη Μολδαβία. Ωστόσο, δύο ύποπτοι μολδαβικής καταγωγής παρέμειναν ελεύθεροι, οι οποίοι θεωρείτο ότι βρίσκονταν στην Οδησό της Ουκρανίας και είχαν στην κατοχή τους και τους δεκαεπτά κλεμμένους πίνακες. Οργανώθηκε μία συντονιστική συνάντηση στη Eurojust τον Απρίλιο για να ελεγχθεί εάν υπήρχαν ταυτόχρονα άλλες εν εξελίξει δικογραφίες σε άλλες χώρες, καθώς επίσης και να προληφθούν τυχόν συγκρούσεις δικαιοδοσίας ή θέματα *ne bis in idem*.

Η υποστήριξη της Eurojust ήταν ουσιαστική στην επίτευξη κοινής συμφωνίας μεταξύ των εθνικών αρχών, οδηγώντας σε μία συμφωνία για την ανταλλαγή πληροφοριών σε πρόσφατες επιχειρησιακές δραστηριότητες και διασφαλίζοντας την εκτέλεση του ιταλικού αιτήματος Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής μέσω ενός σημείου επαφής στην Ουκρανία. Αυτό το σημείο επαφής έπαιξε σημαντικό ρόλο στη δημιουργία εμπιστοσύνης και τη συμφωνία ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη. Επίσης, η Eurojust διευκόλυνε την έναρξη παράλληλης έρευνας στην Ουκρανία, καθώς επίσης και τη δημιουργία μίας ανεπίσημης ομάδας εργασίας αποτελούμενης από ανακριτές από τις εμπλεκόμενες χώρες, οι οποίοι καλούνταν να διαβουλευθούν μεταξύ τους για το συντονισμό των ενεργειών τους υπό το άρθρο 15(5) της Σύμβασης του ΟΗΕ για την καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος του 2000. Το αποτέλεσμα της συντονιστικής συνάντησης εξασφάλισε την ταχεία επίλυση της υπόθεσης. Λίγες ημέρες μετά τη συντονιστική συνάντηση, οι προσπάθειες δικαστικής συνεργασίας οδήγησαν στην επιτυχημένη ανάκτηση των κλεμμένων έργων τέχνης στην Οδησό. Οι δύο Μολδαβοί ύποπτοι συνελήφθησαν το Μάιο του 2016.

Eurojust cooperation with third States

Δέκα κορυφαία τρίτα κράτη σε υποθέσεις που διαχειρίζεται η Eurojust

Συνεργασία με το ΔΠΔ

Η Eurojust και η Εισαγγελία του ΔΠΔ υπέγραψαν μία επιστολή συμφωνίας σχετικά με τη συνεργασία το 2007. Το 2016, η Eurojust και το ΔΠΔ διερεύνησαν τους συνδέσμους ανάμεσα στις κύριες εγκληματικές δραστηριότητες (όπως ορίζονται στο Καταστατικό της Ρώμης του ΔΠΔ), την τρομοκρατία και άλλα εγκλήματα. Τον Ιούνιο, η Eurojust προσκάλεσε εκπροσώπους του ΔΠΔ σε συνάντηση με τους εθνικούς ανταποκριτές για τη Eurojust για θέματα τρομοκρατίας και εμπειρογνώμονες σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας από τη Νορβηγία, την Ελβετία και τις ΗΠΑ για να παρουσιάσουν το έργο του ΔΠΔ στη Λιβύη όσον αφορά τους συνδέσμους που έχουν

βρεθεί ανάμεσα στις κύριες εγκληματικές δραστηριότητες και την τρομοκρατία. Το ΔΠΔ εξέφρασε την πρόθεση να βοηθήσει στη διευκόλυνση της Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής και την ανταλλαγή πληροφοριών κάθε φορά που εντοπίζονται τέτοιοι σύνδεσμοι. Η Eurojust έδωσε τη δυνατότητα για τις εθνικές δικαστικές αρχές να δημιουργούν απευθείας επαφές με ανακριτές του ΔΠΔ για την αποτελεσματική δίωξη των κύριων εγκληματικών δραστηριοτήτων και

αδικημάτων σχετιζόμενων με την τρομοκρατία. Τον Ιούλιο, ο Διευθυντής Ερευνών παρουσίασε τις δραστηριότητες του ΔΠΔ στο Συλλογικό Όργανο και υπήρξε ανταλλαγή απόψεων για τη βελτίωση της συνεργασίας.

Αφιέρωμα στον εισαγγελέα-σύνδεσμο της Ελβετίας

«Διορίστηκε ο πρώτος Ελβετός εισαγγελέας-σύνδεσμος στη Eurojust το Μάρτιο του 2015. Ασφαλώς, από πλευράς της Ελβετίας, η ύπαρξη ενός εισαγγελέα-συνδέσμου εδώ στη Eurojust σε μόνιμη βάση αποτελεί ένα τεράστιο άλμα. Η Ελβετία είχε ήδη μία μακρά σχέση συνεργασίας με τη Eurojust πριν τεθεί σε ισχύ η συμφωνία συνεργασίας ανάμεσα στη Eurojust και την Ελβετία το 2011. Ως ομοσπονδιακός εισαγγελέας της Γενικής Εισαγγελίας της Ελβετίας, ήμουν το επιχειρησιακό σημείο επαφής της Eurojust από το 2002. Ως εισαγγελέας-σύνδεσμος είμαι τώρα αποσπασμένος στη Eurojust σε μόνιμη βάση, διαθέτοντας ένα πλήρως εξοπλισμένο γραφείο.

Παρ' όλη την εξοικείωσή μου με τη Eurojust όλα αυτά τα χρόνια, τα πράγματα έχουν αλλάξει θεμελιωδώς από τότε που ξεκίνησα να εργάζομαι ως εισαγγελέας-σύνδεσμος. Η βασική διαφορά είναι ότι, ως εισαγγελέας-σύνδεσμος, μπορώ να ανοίγω τις δικές μου υποθέσεις στη Eurojust και να προσεγγίζω απευθείας τα εθνικά γραφεία την υποστήριξη και συνεργασία των οποίων ζητεί ο Ελβετός εισαγγελέας στην έρευνά του.

Οι εισαγγελείς-σύνδεσμοι μπορούν να παρευρίσκονται σε επιχειρησιακά *tour de table* της συνάντησης της ολομέλειας του Συλλογικού Οργάνου, καθώς και να οργανώνουν συναντήσεις επιπέδου II και συντονιστικές συναντήσεις, τις τελευταίες με την υποστήριξη της διοίκησης της Eurojust. Συμμετέχω τακτικά σε συντονιστικές συναντήσεις που οργανώνονται από εθνικά γραφεία στη Eurojust, είτε συνοδεύοντας τους Ελβετούς εισαγγελείς και ανακριτές που συμμετέχουν είτε εκπροσωπώντας τους όταν δεν μπορούν να μεταβούν στη Χάγη.

Από τότε που ήρθα στη Eurojust, ένα από τα καθήκοντά μου είναι να οργανώνω και να διευκολύνω την ενεργή συμμετοχή των Ελβετών εθνικών εμπειρογνομόνων σε βασικούς τομείς, όπως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, για τους οποίους η Eurojust παρέχει ιδιαίτερα πολύτιμες πλατφόρμες με τις τακτικές συναντήσεις και τα δίκτυα εμπειρογνομόνων.

Παρ' όλο που η Eurojust δεν ήταν ευρέως γνωστή στην Ελβετία πριν ξεκινήσω να εργάζομαι εδώ, τώρα πλέον οι εισαγγελείς είναι εξοικειωμένοι με τη Eurojust και έχουν αρχίσει και οι ίδιοι να επωφελούνται από τις προοπτικές της. Σύμφωνα με τη δήλωση ενός εισαγγελέα σε μία από τις περιοδεύουσες εκθέσεις που κάνω τακτικά στην Ελβετία, «έχουν ανοίξει νέοι ορίζοντες». Αυτή η τάση αντικατοπτρίζεται σαφώς στις στατιστικές. Άνοιξα 47 υποθέσεις το 2015 και 90 υποθέσεις το 2016, και οι αριθμοί συνεχίζουν να ανεβαίνουν.

Οι Ελβετοί εισαγγελείς με προσεγγίζουν με υποθέσεις σχετικά με εγκληματικές δραστηριότητες από όλο το εύρος του ελβετικού ποινικού κώδικα, και οι «πελάτες» μου είναι οι εισαγγελίες των 26 καντονιών της χώρας μου καθώς επίσης και η Γενική Εισαγγελία. Ορισμένες υποθέσεις επιλύονται εύκολα, ενώ άλλες είναι ιδιαίτερα πολύπλοκες, εμπλέκουν άλλες χώρες και διαρκούν χρόνια. Καθώς εξοικειώνονται με τον τρόπο που εργάζονται με τη Eurojust, οι Ελβετοί εισαγγελείς σταδιακά περνούν σε πεδία σχετικά άγνωστα σε αυτούς, όπως οι ΚΟΕ. Επί του παρόντος έχουμε δύο υποθέσεις με ενεργές ΚΟΕ με ελβετική συμμετοχή και τρεις άλλες βρίσκονται στο στάδιο προετοιμασίας. Για την Ελβετία, αυτή η αλλαγή είναι πού σημαντική, και δεν θα συνέβαινε χωρίς την υποστήριξη που παρέχεται από τη Eurojust.

Όπως γνωρίζουμε όλοι, η συνεργασία είναι μία αμφίδρομη διαδικασία, και υπό αυτή την άποψη είμαι πεπεισμένος —και οι αντιδράσεις των συναδέλφων μου στα εθνικά γραφεία στο πλαίσιο του καθημερινού μας έργου επιβεβαιώνουν αυτή την αίσθηση— ότι η παρουσία μου εδώ παρέχει επίσης προστιθέμενη αξία για αυτούς. Η Ελβετία ως οικονομικό κέντρο είναι ένας περιζήτητος εταίρος, ιδιαίτερα στο οικονομικό έγκλημα, τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τις υποθέσεις διαφθοράς. Το νομικό μας σύστημα είναι αρκετά πολύπλοκο και έχουμε και την επιπρόσθετη πρόκληση των τριών διαφορετικών γλωσσών. Η δυνατότητα να συζητάω και να επιλύω θέματα που εκκρεμούν με τους συναδέλφους μου σε τακτική βάση έχει αποδειχθεί πολύ χρήσιμη, και το γεγονός αυτό μου επιτρέπει να βοηθώ τους εισαγγελείς μας στη χώρα μου, παρέχοντας υποστήριξη και συμβουλές στο καθημερινό τους έργο.

Maria Schnebli, σε δήλωση στο *Aktuelle Juristische Praxis* AJP/PJA 8/2016, σελ. 105.

Ελβετική υπόθεση ένοπλης ληστείας κοσμημάτων

Από το 2013, μία ιεραρχικά δομημένη λιθουανική οργανωμένη εγκληματική ομάδα διέπραξε πάνω από 10 ένοπλες ληστείες κοσμημάτων στην Ελβετία. Οι δράστες απείλησαν τα θύματα με όπλα και έκαναν χρήση σωματικής βίας, με αποτέλεσμα τη μόνιμη εγκεφαλική βλάβη σε τουλάχιστον ένα από τα θύματα. Από ανάλυση DNA, το οποίο λήφθηκε κατά τη διάρκεια των ελβετικών ερευνών, οι δράστες συνδέθηκαν με ληστείες που είχαν διαπραχθεί σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως στο Βέλγιο, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Δανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Νορβηγία. Τα κλεμμένα πολύτιμα αντικείμενα πωλούνταν στο eBay χρησιμοποιώντας υπολογιστές με λιθουανικές διευθύνσεις IP.

Οι έρευνες στην Ελβετία οδήγησαν σε διάφορες συλλήψεις, οι οποίες διευκολύνθηκαν από τις λιθουανικές αρχές βάσει Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής. Ωστόσο, οι δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας συνεχίστηκαν, καθώς οι δράστες χαμηλότερης βαθμίδας ή «στρατιώτες» αντικαταστάθηκαν γρήγορα από άλλους και η κορυφαία βαθμίδα της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας δεν είχε αντιμετωπιστεί. Σε αυτό το στάδιο της υπόθεσης, προσέγγισαν τη Eurojust οι ελβετικές αρχές ζητώντας την υποστήριξη περαιτέρω δικαστικής συνεργασίας. Διοργανώθηκε μία συντονιστική συνάντηση το Δεκέμβριο του 2015. Εκτός από τη διευκόλυνση και εκτέλεση των εκκρεμών και προγραμματισμένων αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής προς τη Λιθουανία, η συνάντηση βοήθησε στην εύρεση μίας κοινής στρατηγικής για την εξάρθρωση ολόκληρης της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας εστιάζοντας στους ηγέτες της.

Ενώ η συνεργασία βάσει Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής με τη Λιθουανία λειτουργούσε καλά, οι συμμετέχουσες χώρες ζήτησαν από τις λιθουανικές αρχές να ξεκινήσουν έρευνα, διότι οι δράστες ήταν λιθουανικής υπηκοότητας και οι πληροφορίες που θα συλλέγονταν στη Λιθουανία θα ωφελούσαν τις έρευνες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ωστόσο, η έλλειψη επαρκών πληροφοριών από τις χώρες που είχαν επηρεαστεί από τις ληστείες και η έλλειψη διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων στη Λιθουανία εμπόδισε την έναρξη της έρευνας από τις λιθουανικές αρχές εκείνη τη στιγμή.

Μία από τις προκλήσεις στην Ελβετία ήταν η ύπαρξη πολλαπλών ερευνών σε δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας σε διάφορα ελβετικά καντόνια. Μετά από την πρώτη συντονιστική συνάντηση στην οποία ξεκίνησε ο διάλογος ανάμεσα σε όλες τις θιγόμενες χώρες, η Eurojust υποστήριξε τις ελβετικές και λιθουανικές αρχές εστιάζοντας προσωρινά στη συνεργασία προκειμένου να αντιμετωπιστούν πρώτα οι συγκεκριμένες προκλήσεις που επηρέαζαν την Ελβετία και τη Λιθουανία.

Μία διμερής συντονιστική συνάντηση διοργανώθηκε στην Ελβετία τον Ιούνιο του 2016, η οποία συγκέντρωσε όλους τους εισαγγελείς των καντονιών της Ελβετίας, την ελβετική Ομοσπονδιακή Εισαγγελία και τις λιθουανικές αρχές. Κατά τη διάρκεια αυτής της συνάντησης, εντοπίστηκαν συγκεκριμένες ανάγκες συνεργασίας και υπήρξε η συμφωνία ότι οι διώξεις θα έπρεπε κατά προτίμηση να λάβουν χώρα τόσο στη Λιθουανία όσο και στην Ελβετία, καθώς οι ύποπτοι που συνελήφθησαν στην Ελβετία ήταν κυρίως δράστες χαμηλής βαθμίδας.

Οι εισαγγελίες των ελβετικών καντονιών συμφώνησαν στη δίωξη των ληστών, ενώ η δίωξη του οργανωτικού τμήματος θα γινόταν από τον Ομοσπονδιακό Εισαγγελέα της Ελβετίας. Η συντονιστική συνάντηση βελτίωσε την αμοιβαία εμπιστοσύνη ανάμεσα στις λιθουανικές και τις ελβετικές αρχές και διευκόλυνε τη δημιουργία απευθείας επαφών ανάμεσα στις αντίστοιχες αρχές.

Στο πλαίσιο των θετικών αποτελεσμάτων από τη συνεργασία το 2016, οι συντονιστικές προσπάθειες πρόκειται να συνεχιστούν σε πολυμερές επίπεδο το 2017.

Προκλήσεις και
βέλτιστες πρακτικές

Μέσω του επιχειρησιακού και στρατηγικού της έργου, η Eurojust συμβάλει στον εντοπισμό των προκλήσεων και βέλτιστων πρακτικών σε διαφορετικούς τομείς της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικά

θέματα. Το 2016, η Eurojust συγκεκριμένα αντιμετώπισε νομικές και πρακτικές δυσκολίες στον τομέα της παρακολούθησης τηλεπικοινωνιών, προκλήσεις σε υποθέσεις φοροδιαφυγής και όσον αφορά ΕΕΣ.

4.1 Παρακολούθηση τηλεπικοινωνιών

Το Νοέμβριο, διοργανώθηκε μία θεματική συζήτηση του Συλλογικού Οργάνου για την ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά δικαστικές και πρακτικές προκλήσεις στον τομέα της παρακολούθησης τηλεπικοινωνιών. Τα τρία βασικά θέματα που συζητήθηκαν ήταν: η παραδοσιακή παρακολούθηση των τηλεπικοινωνιών, η χρήση «κοριού» σε αυτοκίνητα και η χρήση ιών τύπου «Δούρειου ίππου» σε κινητές συσκευές.

Παραδοσιακή παρακολούθηση τηλεπικοινωνιών Τα διαφορετικά νομικά πρότυπα των εθνικών νομοθεσιών εξακολουθούν να αποτελούν μία σημαντική πρόκληση στην αποτελεσματική χρήση της παρακολούθησης τηλεπικοινωνιών, ιδιαίτερα σχετικά με

το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων. Παρόλο που το άρθρο 4(1) της Σύμβασης Αμοιβαίων Δικαστικών Συνδρομών του 2000 δίνει τη δυνατότητα στην αιτούσα χώρα να αναφέρει ρητά τους τύπους και τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν, αναφέρθηκαν διάφορα παραδείγματα στα οποία έπρεπε να βρεθεί μία συμβιβαστική λύση που να ικανοποιεί τα νομικά πλαίσια και τις πρακτικές δυνατότητες και των δύο χωρών. Με βάση την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, οι ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα συνιστούν ότι οι αιτούσες χώρες θα πρέπει να απαιτούν τύπους ή διαδικασίες όταν αυτές θεωρούνται θεμελιώδεις σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Όταν τα κράτη μέλη έχουν διαφορετικούς διαδικαστικούς κανόνες για την προστασία της ίδιας νομικής αρχής, π.χ. αναλογικότητα, το κράτος μέλος που ζητάει την παρακολούθηση θα πρέπει να αναγνωρίζει το διαδικαστικό πλαίσιο του κράτους μέλους που διεξάγει την παρακολούθηση.

Επιπλέον προβλήματα προκύπτουν όταν το υποκείμενο μίας παρακολούθησης διασχίζει απρόβλεπτα τα σύνορα

και περάσει σε άλλο κράτος μέλος. Το νομικό καθεστώς των εκ των υστέρων εγκρίσεων διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα και μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα το υλικό που λαμβάνεται μέσω της παρακολούθησης να είναι μη παραδεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο εάν δεν έχει δοθεί εκ των υστέρων έγκριση.

Η Eurojust μπορεί να βοηθήσει τις εθνικές αρχές με επείγοντα αιτήματα παρακολούθησης, με μεταφράσεις, με τη διευκόλυνση επαφών με τις σχετικές εθνικές αρχές και αιτήματα παρακολούθησης σε τρίτα κράτη.

Χρήση «κοριών» σε αυτοκίνητα Στην επονομαζόμενη «παρακολούθηση μυστικού δωματίου», για παράδειγμα στο πλαίσιο της χρήσης «κοριών» για την παρακολούθηση συνομιλιών που πραγματοποιούνται εντός του αυτοκινήτου, προκύπτουν σημαντικές δικαστικές προκλήσεις όταν το αυτοκίνητο διασχίζει τα σύνορα και περνάει στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή παρακολούθηση τηλεπικοινωνιών, η οποία ρυθμίζεται ρητά από το άρθρο 20 της Σύμβασης Αμοιβαίων Δικαστικών Συνδρομών του 2000, δεν υπάρχει συγκεκριμένο νομικό μέσο για τη χρήση «κοριού» σε αυτοκίνητο σε διασυνοριακό πλαίσιο. Συζητήθηκε ο βαθμός στον οποίο το άρθρο 20 θα μπορούσε να εφαρμοστεί αναλογικά, και η αναγκαιότητα απόκτησης συναίνεσης από τις χώρες από τις οποίες πέρασε το αυτοκίνητο.

Ιοί τύπου «Δούρειου ίππου» Η χρήση ιών τύπου «Δούρειου ίππου» για την παρακολούθηση δραστηριότητας σε κινητές συσκευές εγείρει ανησυχίες ως προς την αναλογικότητα λόγω της ιδιαίτερα παρεμβατικής φύσης αυτού του τύπου της παρακολούθησης.

4.2 Προκλήσεις σε υποθέσεις φοροδιαφυγής

Η *επιχείρηση Vertigo* (βλ. [Ετήσια έκθεση της Eurojust 2015](#), σελ. 54-55) κατέδειξε την προστιθέμενη αξία της Eurojust στο συντονισμό της δικαστικής ανταπόκρισης, τη χρήση κέντρων συντονισμού και τη σημασία της συμμετοχής της Eurojust σε αρχικό στάδιο.

Τον Οκτώβριο, μία τακτική συνάντηση για τη δικαστική συνεργασία σε θέματα φορολογικών εγκλημάτων, ασχολήθηκε με τα νομικά εμπόδια, τις βέλτιστες πρακτικές και λύσεις όσον αφορά την έρευνα και δίωξη του διασυνοριακού φορολογικού εγκλήματος, το ρόλο των ΚΟΕ σε υποθέσεις φορολογικού εγκλήματος και τη δέσμευση και κατάσχεση των κερδών από φορολογικά εγκλήματα.

ΚΟΕ Υπογραμμίστηκαν τα οφέλη των ΚΟΕ σχετικά με την ανταπόκριση στις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις

υποθέσεις διασυνοριακών φορολογικών εγκλημάτων, καθώς οι ΚΟΕ επιτρέπουν την ταχεία συγκέντρωση οικονομικών αποδεικτικών στοιχείων, καθώς και το συντονισμό συνεργασίας Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής και την κοινή στρατηγική προς κράτη που βρίσκονται εκτός της ΚΟΕ. Λόγω της στενής συνεργασίας και του συντονισμού που δημιουργείται ανάμεσα στις εμπλεκόμενες εθνικές αρχές, το πλαίσιο των ΚΟΕ μπορεί επίσης να παρέχει μία πλατφόρμα για την πρόβλεψη θεμάτων δικαιοδοσίας και απαιτήσεων ως προς το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων. Υπογραμμίστηκε η πιθανότητα να συμπεριληφθεί η δέσμευση/ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων στους στόχους της ΚΟΕ και ο διορισμός εμπειρογνομώνων σε θέματα ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων ως μέλη ΚΟΕ.

Δέσμευση και κατάσχεση Τα κύρια νομικά εμπόδια που απαντώνται στη δέσμευση και την κατάσχεση των εσόδων από φορολογικά εγκλήματα είναι τα εξής: (i) οι εντολές δέσμευσης και κατάσχεσης μπορούν να μην γίνουν δεκτές και να μην εκτελεστούν εάν το πιστοποιητικό δέσμευσης που χορηγείται από το αιτούν κράτος μέλος είναι ελλιπές ή ανακριβές και (ii) τα ποσά που περιλαμβάνονται στο πιστοποιητικό μπορεί να μην αντιστοιχούν στην εντολή δέσμευσης. Επιπλέον προβλήματα προκύπτουν από την ανάγκη ακριβούς προσδιορισμού της τοποθεσίας του περιουσιακού ή αποδεικτικού στοιχείου, όπως απαιτείται από την απόφαση-πλαίσιο 2003/577/ΔΕΥ σχετικά με τις εντολές δέσμευσης. Επίσης, η εφαρμογή της δοκιμής του διττού αξιόποινου μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες στην επιβολή (της αναγνώρισης) ξένων εντολών δέσμευσης σε υποθέσεις φορολογικών εγκλημάτων.

Στο θέμα αυτό, ορισμένα κράτη μέλη ερμηνεύουν την αρχή του διττού αξιόποινου *in concreto*, που σημαίνει ότι η πράξη που περιγράφεται στο αίτημα/εντολή δέσμευσης θα πρέπει να ικανοποιεί τα κριτήρια χαρακτηρισμού της ως αξιόποινη πράξη σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους στο οποίο απευθύνεται το αίτημα. Αντιθέτως, η ερμηνεία της αρχής του διττού αξιόποινου *in abstracto* είναι επαρκής για ορισμένα κράτη μέλη για να επιβάλουν καταναγκαστικά μέτρα τα οποία μπορούν στη συνέχεια να οδηγήσουν σε πρόστιμο. Το κριτήριο διαχωρισμού στην αξιολόγηση του κατά πόσο η απαίτηση του διττού αξιόποινου ικανοποιείται είναι να εξακριβωθεί εάν στο κράτος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα απαιτείται ή όχι η εφαρμογή της δικαιοδοσίας του για τη διεξαγωγή ποινικών διαδικασιών κατά τη διάρκεια της παροχής διεθνούς δικαστικής συνεργασίας.

4.3 Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης

Η Eurojust διευκολύνει την εφαρμογή του ΕΕΣ. Το 2016, 315 υποθέσεις σχετικά με τη βελτίωση της εκτέλεσης ΕΕΣ καταγράφηκαν στη Eurojust, αριθμός που αντιστοιχεί στο 14 τοις εκατό όλων των υποθέσεων. Η Ελλάδα υπέβαλε το μεγαλύτερο αριθμό αιτημάτων (65), ενώ στη συνέχεια έρχεται η Πολωνία (37) και το Ηνωμένο Βασίλειο (23). Τα κράτη μέλη που δέχτηκαν τα περισσότερα αιτήματα ήταν η Ιταλία (37), η Γερμανία (34) και η Ρουμανία (34).

Η Eurojust αντιμετώπισε αυξημένο αριθμό υποθέσεων στις οποίες οι δικαστικές αρχές αντιμετώπιζαν δυσκολίες με την εκτέλεση των ΕΕΣ λόγω των υποτιθέμενων ανεπαρκών συνθηκών των φυλακών στο κράτος μέλος που εξέδωσε το ΕΕΣ. Τόσο πριν όσο και μετά από την απόφαση ορόσημο του ΔΕΕ, *Aranyosi και Căldăraru* (Συνδεδεμένες υποθέσεις C-404/15 και C-659/15 PPU), η Eurojust έχει βοηθήσει τις εθνικές αρχές με διαφορετικούς τρόπους. Η Eurojust προγραμματίζει θεματική συζήτηση στο Συλλογικό Όργανο στις αρχές του 2017.

Όσον αφορά συγκρουόμενα ΕΕΣ, το άρθρο 16 της απόφασης-πλαίσιο για ΕΕΔ (ΑΠ ΕΕΣ) προβλέπει ότι οι δικαστικές αρχές που εκτελούν το ένταλμα μπορούν να ζητήσουν από τη Eurojust να γνωμοδοτήσει ως προς τον τόπο παράδοσης ατόμου που υπόκειται σε ΕΕΣ το οποίο εκδόθηκε από δύο ή περισσότερα κράτη μέλη. Οκτώ τέτοιες υποθέσεις ξεκίνησαν στη Eurojust μετά από αιτήματα που έγιναν από δικαστικές αρχές του Βελγίου, των Κάτω Χωρών, της Αυστρίας, της Πορτογαλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Όσον αφορά τις παραβιάσεις των χρονικών περιθωρίων για την εκτέλεση ΕΕΣ, το άρθρο 17(7) της ΑΠ ΕΕΣ προβλέπει ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εάν το κράτος μέλος δεν μπορεί να τηρήσει τα χρονικά περιθώρια που ορίζονται από το άρθρο 17, θα πρέπει να ενημερώσει τη Eurojust και να εξηγήσει τους λόγους της καθυστέρησης. Είκοσι πέντε παραβιάσεις χρονικών περιθωρίων καταγράφηκαν, τρεις από τις οποίες χρειάστηκαν περαιτέρω ενέργειες. Όπως και σε προηγούμενα έτη, οι γνωστοποιήσεις παραβιάσεων των χρονικών περιθωρίων προήλθαν από μικρό αριθμό κρατών μελών (Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Ιρλανδία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο).

Γνωμοδοτήσεις της Eurojust σχετικά με ταυτόχρονα ΕΕΣ

Μία πρώτη υπόθεση αφορούσε έναν Βέλγο υπήκοο ο οποίος συμμετείχε σε εγκλήματα σχετιζόμενα με ναρκωτικά στις Κάτω Χώρες και τη Γερμανία. Οι βελγικές εισαγγελικές αρχές έλαβαν δύο ΕΕΣ σχετικά με αυτό το άτομο μέσα σε περίοδο τριών μηνών. Στο πρώτο ΕΕΣ, οι γερμανικές αρχές ζήτησαν την παράδοση αυτού του ατόμου με σκοπό τη δίωξη του για το ρόλο του στη λειτουργία εγκαταστάσεων καλλιέργειας κάνναβης στη Γερμανία. Το δεύτερο ΕΕΣ εκδόθηκε από τις ολλανδικές αρχές με σκοπό την εκτέλεση μίας στερητικής της ελευθερίας ποινής, που είχε επιβληθεί από ολλανδικό δικαστήριο το 2013 για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση υπεύθυνη για την καλλιέργεια κάνναβης στις Κάτω Χώρες.

Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των κρατών μελών δεν έχει γνωστοποιήσει στη Eurojust κάποια παραβίαση μπορεί να εξηγηθεί με δύο τρόπους: είτε οι παραβιάσεις χρονικών περιθωρίων συνέβησαν μόνο στις χώρες που γνωστοποίησαν τέτοιες παραβιάσεις ή κάποια κράτη μέλη δεν συμμορφώνονται με την υποχρέωση γνωστοποίησης.

Η Eurojust εξέδωσε μία έκθεση σχετικά με τις Υποθέσεις της Eurojust στον τομέα των ΕΕΣ καλύπτοντας την περίοδο 2014-2016. Η έκθεση αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης έκθεσης (που δημοσιεύτηκε ως έγγραφο του Συμβουλίου 10269/14) και θα δημοσιευτεί το 2017. Όπως και η προηγούμενη έκθεση, ασχολείται με το ρόλο της Eurojust σε αυτόν τον τομέα, τόσο σε επιχειρησιακό όσο και σε στρατηγικό επίπεδο, και παρέχει μία επισκόπηση των πρακτικών και νομικών θεμάτων στην εφαρμογή του ΕΕΣ.

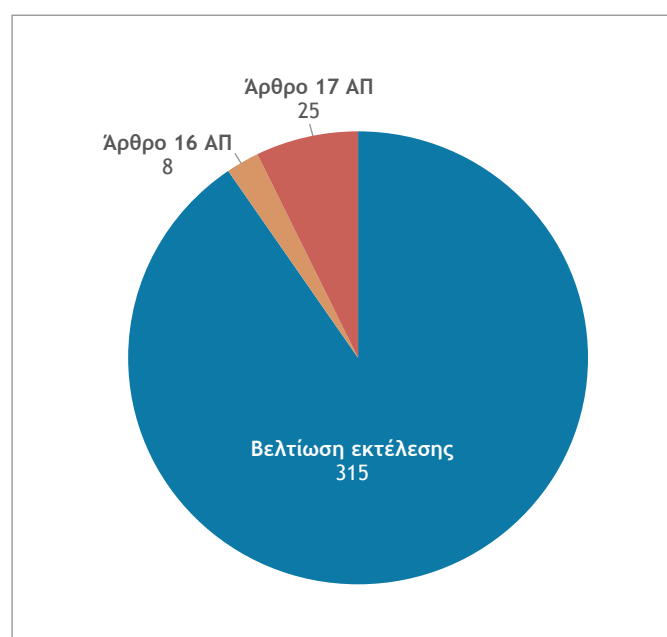
Μία δεύτερη υπόθεση αφορούσε έναν υπήκοο Πορτογαλίας και Πράσινου Ακρωτηρίου που εξέτιε ποινή στερητική της ελευθερίας στη Γαλλία τη στιγμή που ένα ολλανδικό και δύο λουξεμβουργιανά ΕΕΣ εκδόθηκαν για αυτό το άτομο για διαφορετικά ποινικά αδικήματα. Ενώ στις Κάτω Χώρες, ο καταζητούμενος ήταν ύποπτος για ένοπλη ληστεία και οπλοκατοχή, οι αρχές του Λουξεμβούργου ήθελαν να ασκήσουν δίωξη στον καταζητούμενο για μεγάλο αριθμό αδικημάτων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, απόπειρας δολοφονίας και εκβιασμού με χρήση απειλών και βίας.

Και στις δύο υποθέσεις, ζητήθηκε η υποστήριξη της Eurojust για τη διευκόλυνση στην εύρεση λύσης όσον αφορά τα αντικρουόμενα ΕΕΣ. Τα εθνικά γραφεία τα οποία είχαν λάβει τα ΕΕΣ επεδίωξαν τη συνεργασία με τα εθνικά γραφεία που είχαν εκδώσει τα εντάλματα. Οργανώθηκαν συναντήσεις επιπέδου II για να εξεταστεί σε ποιο αίτημα θα δινόταν προτεραιότητα και τελικά συμφωνήθηκε από τα εμπλεκόμενα εθνικά γραφεία να ζητηθεί γνωμοδότηση της Eurojust για ταυτόχρονα ΕΕΣ, με την οποία γίνεται μία επίσημη αξιολόγηση των αντικρουόμενων ΕΕΣ και παρέχεται συμβουλή σχετικά τη σειρά προτεραιότητας των αιτημάτων. Οι γνωμοδοτήσεις αυτές βασίζονται στο ισχύον νομικό πλαίσιο και τις Κατευθυντήριες γραμμές της Eurojust για αποφάσεις σχετικά με αντικρουόμενα ΕΕΣ (βλ Ετήσια έκθεση της Eurojust 2004, σελ. 82-86). Ως αποτέλεσμα των συντονιστικών προσπαθειών της Eurojust, συμφωνήθηκε από τις εθνικές αρχές να εκτελεστούν τα ΕΕΣ με τον τρόπο που προτείνεται στη γνωμοδότηση της Eurojust.

Στη βελγική υπόθεση, ένα βελγικό δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι και τα δύο ΕΕΣ προς το Βέλγιο μπορούσαν να εκτελεστούν, αλλά δεν έδωσε προτεραιότητα σε κανένα από τα δύο εντάλματα. Οι βελγικές εισαγγελικές αρχές αποφάσισαν να εκτελέσουν τα αιτήματα βάσει της συμφωνίας στην οποία είχαν καταλήξει στη Eurojust. Δεδομένου ότι ο σκοπός του γερμανικού ΕΕΣ ήταν η δίωξη του καταζητούμενου, προτεραιότητα δόθηκε σε αυτό το ένταλμα αντί του ολλανδικού αιτήματος.

Στη γαλλική υπόθεση, όλα τα ΕΕΣ είχαν εκδοθεί με σκοπό την άσκηση διώξεων. Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση της Eurojust, ο καταζητούμενος έπρεπε να παραδοθεί πρώτα στις Κάτω Χώρες, επειδή, μεταξύ άλλων, η ποινική έρευνα στις Κάτω Χώρες βρισκόταν σε πιο προχωρημένο στάδιο. Ωστόσο, προκειμένου να μην τεθούν σε κίνδυνο οι έρευνες του Λουξεμβούργου, ο καταζητούμενος έπρεπε να παραδοθεί προσωρινά στο Λουξεμβούργο για σύντομο χρονικό διάστημα, έτσι ώστε να μπορέσει να απαγγελθούν κατηγορίες στο Λουξεμβούργο. Η γνωμοδότηση της Eurojust καλούσε επίσης τις αρχές των Κάτω Χωρών και του Λουξεμβούργου να προχωρήσουν σε απευθείας διαβούλευση μεταξύ τους σχετικά με την μετέπειτα παράδοση του καταζητούμενου από τις Κάτω Χώρες στο Λουξεμβούργο μετά την έκδοση της τελικής απόφασης των ολλανδικών δικαστηρίων.

Υποθέσεις Ευρωπαϊκών Ενταλμάτων Σύλληψης (ΕΕΣ)

Κοινή σύσταση για συγκρούσεις δικαιοδοσιών

Σε μία υπόθεση καταδολίευσης, γινόταν εξαγωγή αυτοκινήτων που ενοικιάζονταν στην Ιταλία και την Ισπανία, προς το Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ελβετία, φέροντας πλαστές βουλγαρικές και ιταλικές άδειες κυκλοφορίας. Το 2013, ξεκίνησε έρευνα στην Ιταλία, μετά από καταγγελίες διαφόρων ιταλικών εταιρειών ενοικίασης αυτοκινήτων σχετικά με την απώλεια σχεδόν 2 εκατομμυρίων ευρώ. Παρόμοιες καταγγελίες έγιναν επίσης στο Βέλγιο και την Ισπανία και ξεκίνησαν οι σχετικές έρευνες. Στη Γαλλία ξεκίνησε έρευνα σχετικά με την ίδια οργανωμένη εγκληματική

ομάδα μετά από έναν έλεγχο ρουτίνας που έγινε στα γαλλο-ιταλικά σύνορα, κατά τη διάρκεια του οποίου βρέθηκαν οχήματα χωρίς άδειες κυκλοφορίες μέσα σε φορτηγό.

Τόσο η Γαλλία όσο και η Ιταλία άνοιξαν σχετικές υποθέσεις. Διοργανώθηκαν συντονιστικές συναντήσεις για τον προσδιορισμό παράλληλων ερευνών, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συμφωνία σε μία στρατηγική για την υπόθεση προκειμένου να αποφευχθούν πιθανές συγκρούσεις δικαιοδοσίας. Ενώ η βελγική έρευνα έκλεισε το 2014, συνεχίστηκαν παράλληλες έρευνες στην Ισπανία, τη Γαλλία και την Ιταλία. Ζητήθηκε από τη Eurojust να εξετάσει εάν αυτές οι παράλληλες έρευνες θα μπορούσαν πράγματι να οδηγήσουν σε συγκρούσεις δικαιοδοσίας και μία πιθανή κατάσταση *ne bis in idem*. Ορισμένα κλεμμένα οχήματα και αρκετοί ύποπτοι ήταν κοινοί στις τρεις έρευνες και τα αδικήματα είχαν διαπραχθεί κατά τη διάρκεια της ίδιας χρονικής περιόδου.

Η ανάλυση των γεγονότων και του *modus operandi* έδειξαν ότι η πλειοψηφία των ποινικών αδικημάτων έγιναν στην Ιταλία. Οι κύριοι ύποπτοι φέρονταν να βρίσκονται στην Ιταλία και οι περισσότεροι από αυτούς ήταν Ιταλοί υπήκοοι. Οι ιταλικές αρχές είχαν επίσης σημαντικά αποδεικτικά στοιχεία για την υπόθεση. Συντάχθηκε μία κοινή σύσταση, η οποία υποβλήθηκε από τα εθνικά γραφεία της Ισπανίας και της Ιταλίας στις αρχές τους, προκειμένου να αποδεχτούν ότι η Ιταλία μπορούσε να χειριστεί καλύτερα τη δικογραφία της συγκεκριμένης υπόθεσης, να πραγματοποιήσει τα απαραίτητα βήματα για την ταχεία μεταφορά της αντίστοιχης δικογραφίας και να αποδεχτεί τη μεταφορά της δικογραφίας από την Ισπανία. Οι γαλλικές αρχές υποστήριξαν τη μεταφορά της δικογραφίας στην Ιταλία.

Οι ισπανικές και οι ιταλικές εθνικές αρχές αποδέχτηκαν την κοινή σύσταση και τα ενδιαφερόμενα εθνικά γραφεία στη Eurojust διευκόλυναν την ανταλλαγή πληροφοριών για τη διαδικασία μεταφοράς της δικογραφίας μεταξύ των δύο δικαιοδοσιών. Οι ιταλικές αρχές θεώρησαν τη σύσταση ως χρήσιμη καθοδήγηση για την εφαρμογή και ερμηνεία των νομικών διατάξεων σχετικά με τις συγκρούσεις δικαιοδοσίας και τη μεταφορά της δικογραφίας, λόγω προσφάτως εφαρμοσμένης νομοθεσίας.

Meeting of the Consultative Forum under the Dutch and Slovak EU Presidencies, June 2016

Ο κ. Herman Bolhaar, Προϊστάμενος των Εισαγγελιών των Κάτω Χωρών, και ο κ. Jozef Szabó, Αναπληρωτής Γενικός Εισαγγελέας της Σλοβακικής Δημοκρατίας, δήλωσαν:

Αυτή η συνάντηση του Συμβουλευτικού Φόρουμ, η πρώτη που συγκλήθηκε από τις κοινές Προεδρίες, επιβεβαίωσε ξανά ότι το Φόρουμ είναι η κατάλληλη πλατφόρμα για την ανταλλαγή στρατηγικών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ εκπροσώπων των εισαγγελιών των κρατών μελών για τη βελτίωση της διεθνούς δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας για την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, με σκοπό την ενίσχυση της δικαστικής διάστασης της εσωτερικής στρατηγικής της ΕΕ.

Επίκεντρο της χρονιάς

Συγκρούσεις δικαιοδοσίας

Κατευθυντήριες γραμμές για να αποφασιστεί ποια δικαιοδοσία θα πρέπει να ασκήσει δίωξη

Αναθεώρηση 2016

ΜΕΡΟΣ Ι: ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η αύξηση του διασυνοριακού εγκλήματος έχει οδηγήσει με τα χρόνια σε περισσότερες υποθέσεις στις οποίες πολλαπλά κράτη μέλη έχουν, βάσει της εθνικής τους νομοθεσίας, δικαιοδοσία ως προς τη δίωξη και την εκδίκαση τέτοιων υποθέσεων.

Σύμφωνα με την εντολή της, και από την ίδρυσή της, η Eurojust αντιμετωπίζει το ερώτημα του προσδιορισμού της καταλληλότερης δικαιοδοσίας για τη δίωξη διασυνοριακών υποθέσεων στις οποίες μπορεί να ασκηθεί ή έχει ασκηθεί δίωξη σε δύο ή περισσότερες δικαιοδοσίες. Για την πρόληψη και την υποστήριξη της διευθέτησης των συγκρούσεων δικαιοδοσίας, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε παραβίαση της αρχής του *ne bis in idem*, και για την εξασφάλιση των πιο αποτελεσματικών πρακτικών σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το 2003 η Eurojust δημοσίευσε τις *Κατευθυντήριες γραμμές για να αποφασιστεί ποια δικαιοδοσία θα πρέπει να ασκήσει δίωξη*. Οι κατευθυντήριες γραμμές προτείνουν παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε υποθέσεις που εμπíπτουν σε πολλαπλές δικαιοδοσίες. Από την έγκρισή τους έχουν βοηθήσει τις αρμόδιες εθνικές αρχές στον καθορισμό της καταλληλότερης δικαιοδοσίας για άσκηση δίωξης σε διασυνοριακές υποθέσεις. Οι κατευθυντήριες γραμμές επίσης βοηθούν τη Eurojust, η οποία μπορεί να συμβουλευτεί τις αρμόδιες εθνικές αρχές σχετικά με αυτό το θέμα. Επιπλέον, από τη δημοσίευσή τους, οι κατευθυντήριες γραμμές έχουν χρησιμοποιηθεί από ορισμένα κράτη μέλη ως σημείο αναφοράς στην ανάπτυξη της δικής τους νομοθεσίας ή κατευθυντήριων γραμμών.

Η Eurojust, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ, την επιχειρησιακή εμπειρία που έχει συγκεντρώσει εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία και τις ανάγκες των ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα όπως αυτές έχουν εκφραστεί σε αρκετές περιπτώσεις, εκδίδει με το παρόν μία αναθεωρημένη έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών της.

Καθώς η μεγάλη πλειοψηφία των κρατών μελών δεν έχει θέσει κριτήρια για τον καθορισμό του καλύτερου τύπου για άσκηση δίωξης σε περιπτώσεις διασυνοριακών συγκρούσεων δικαιοδοσίας και καθώς δεν υπάρχει κάποιο σχετικό «οριζόντιο» νομικό μέσο της ΕΕ, οι κατευθυντήριες γραμμές προορίζονται να αποτελέσουν ένα ευέλικτο εργαλείο καθοδήγησης και υπενθύμισης των αρμόδιων αρχών όσον αφορά τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Παρέχουν μία κοινή αφετηρία βάσει της οποίας μπορεί να ληφθεί μία απόφαση. Οι κατευθυντήριες γραμμές δεν αποτελούν δεσμευτικούς κανόνες και ισχύουν με την επιφύλαξη του ισχύοντος εθνικού, κοινοτικού και διεθνούς δικαίου.

Οι «δικαστικές αρχές» σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές αναφέρονται σε δικαστές, εισαγγελείς και οποιαδήποτε άλλη αρχή η οποία είναι αρμόδια σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Νομικό πλαίσιο της ΕΕ

Οι κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνουν υπόψη το σχετικό νομικό πλαίσιο της ΕΕ, και συγκεκριμένα:

- ▶ Η απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ της 30ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις είναι επί του παρόντος το μόνο μέσο της ΕΕ το οποίο ασχολείται με το συγκεκριμένο θέμα. Προβλέπει έναν μηχανισμό απευθείας διαβουλεύσεων ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές για την επίτευξη μίας αποτελεσματικής λύσης και την αποφυγή τυχόν δυσμενών συνεπειών που μπορούν να προκύψουν από παράλληλες ποινικές διαδικασίες. Αναφορά σε ορισμένους από τους παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη από τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτών που αναφέρονται στις κατευθυντήριες γραμμές της Eurojust του 2003, γίνεται στο προοίμιο (αιτιολογική σκέψη 9).
- ▶ Άλλα νομικά μέσα στον τομέα των ποινικών υποθέσεων, και συγκεκριμένα κείμενα που σχετίζονται με συγκεκριμένους τύπους εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ της 13ης Ιουνίου 2002 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (άρθρο 9) και η απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ της 24ης Οκτωβρίου 2008 για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (άρθρο 7), περιλαμβάνουν διατάξεις που αναφέρονται στους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με στόχο τη συγκέντρωση των ποινικών διαδικασιών σε ένα κράτος μέλος όταν περισσότερα από ένα κράτη μέλη μπορούν νομίμως να ασκήσουν δίωξη βάσει των ίδιων γεγονότων.
- ▶ Οι διατάξεις σχετικά τη βοήθεια της Eurojust στη διευκόλυνση της συνεργασίας και του συντονισμού ανάμεσα στις εθνικές αρχές περιλαμβάνουν:
 - το άρθρο 85 παράγραφος 1 σημείο γ της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ,
 - τα άρθρα 6 και 7 (συστάσεις της Eurojust και μη δεσμευτικές γνωμοδοτήσεις) και το άρθρο 13 παράγραφος 7 (υποχρέωση των κρατών μελών για την ενημέρωση της Eurojust σε υποθέσεις όπου προκύπτουν ή είναι πιθανό να προκύψουν συγκρούσεις δικαιοδοσίας) της Απόφασης 2002/187/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την ίδρυση της Eurojust, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2009/426/ΔΕΥ του Συμβουλίου,
 - το άρθρο 12 και τις αιτιολογικές σκέψεις 4, 9, 10 και 14 της απόφασης-πλαισίου 2009/948/ΔΕΥ, και
 - το άρθρο 7 της απόφασης-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ.

Βασικές αρχές

- ▶ Το «*Ne bis in idem*» είναι η βασική αρχή του ποινικού δικαίου σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την οποία δεν μπορεί να ασκηθεί δίωξη σε έναν κατηγορούμενο περισσότερες από μία φορές για το ίδιο ποινικό αδίκημα, ανεξάρτητα από το εάν η πρώτη δίωξη οδήγησε σε καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση. Εντός του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ, οι κύριες νομικές πηγές αυτής της αρχής είναι τα άρθρα 54 έως 58 της Σύμβασης για την εφαρμογή της συμφωνίας Σένγκεν (CISA) και το άρθρο 50 της Χάρτας Θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ, τα οποία ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου της ΕΕ. (Για μία επισκόπηση της νομολογίας του ΔΕΕ σχετικά με την αρχή *ne bis in idem*, ανατρέξτε στο έγγραφο της Eurojust, *Η αρχή ne bis in idem σε ποινικές υποθέσεις της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.)

Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές τηρούν πλήρως και εγκρίνουν την αρχή του *ne bis in idem*.

- ▶ Σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ (αιτιολογική σκέψη 12), αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές υποστηρίζουν πλήρως την ιδέα ότι, εντός ενός κοινού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ, η αρχή της υποχρεωτικής δίωξης, που διέπει τον κώδικα ποινικής δικονομίας αρκετών κρατών μελών, θα πρέπει να θεωρείται ότι τηρείται όταν ένα κράτος μέλος εξασφαλίζει την ποινική δίωξη ενός συγκεκριμένου ποινικού αδικήματος.
- ▶ Κάθε περίπτωση είναι ξεχωριστή, και συνεπώς, οποιαδήποτε απόφαση λαμβάνεται σχετικά με το ποια δικαιοδοσία είναι η καταλληλότερη για τη δίωξη θα πρέπει να βασίζεται στα γεγονότα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε υπόθεσης. Όλοι οι παράγοντες που θεωρούνται σχετικοί θα πρέπει να εξετάζονται προς όφελος της δικαιοσύνης.
- ▶ Κατά τη λήψη μίας απόφασης, οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να σταθμίζουν προσεκτικά και δίκαια όλους τους παράγοντες τόσο υπέρ όσο και κατά της άσκησης δίωξης σε κάθε δικαιοδοσία.
- ▶ Οι δικαστικές αρχές θα πρέπει προσδιορίζουν κάθε δικαιοδοσία στην οποία η άσκηση δίωξης δεν είναι μόνο δυνατή αλλά και στην οποία η επιτυχής δίωξη της υπόθεσης αποτελεί ρεαλιστική προοπτική.
- ▶ Ως μέρος των συζητήσεων σχετικά με την επίλυση αυτών των υποθέσεων, οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να εξερευνούν όλες τις πιθανότητες που παρέχονται από τις ισχύουσες συμβάσεις και μέσα της ΕΕ, για παράδειγμα, για την απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων, τη μεταφορά της δικογραφίας ή την παράδοση ατόμων.
- ▶ Η απόφαση θα πρέπει πάντα να είναι δίκαιη, ανεξάρτητη και αντικειμενική και να λαμβάνει υπόψη την Ευρωπαϊκή σύμβαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη Χάρτα Θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ, διασφαλί-

ζοντας την προστασία των διαδικαστικών εγγυήσεων του οποιουδήποτε κατηγορούμενου ή εν δυνάμει κατηγορούμενου.

Τι πρέπει να κάνει κάποιος;

- ▶ Αμέσως μόλις εντοπιστούν παράλληλες ποινικές διαδικασίες, οι αρμόδιες αρχές των εμπλεκόμενων κρατών μελών θα πρέπει να έρθουν σε επαφή μεταξύ τους.
- ▶ Στο πλαίσιο αυτής της εντολής, το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο μπορεί να βοηθήσει τις αρμόδιες αρχές, π.χ. διευκολύνοντας την επικοινωνία και προσδιορίζοντας και αποκτώντας τα στοιχεία των αρμόδιων αρχών με τις οποίες πρέπει να υπάρξει επικοινωνία.
- ▶ Ως επόμενο βήμα, οι εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ξεκινήσουν τη συνεργασία και το συντονισμό των ενεργειών τους προς αποφυγή σπατάλης πόρων, επικάλυψης καθηκόντων και κίνδυνο παραβίασης της αρχής *ne bis in idem*. Στις περισσότερες περιπτώσεις επιτυγχάνεται η εύρεση λύσης μέσω του διαλόγου, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και του συντονισμού ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές.
- ▶ Κατά το συντονισμό των παράλληλων διαδικασιών, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο όλων των διώξεων σε μία δικαιοδοσία, εφόσον αυτό είναι εφικτό, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο η δίωξη ορισμένων κατηγορουμένων σε μία δικαιοδοσία μπορεί να επηρεάσει οποιαδήποτε άλλη δίωξη σε μία δεύτερη ή τρίτη δικαιοδοσία. Θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια έτσι ώστε μία δίωξη να μην υπονομεύει άλλη δίωξη.
- ▶ Η απόφαση σχετικά με τον τόπο δίωξης θα πρέπει να λαμβάνεται το νωρίτερο δυνατό κατά τη διάρκεια της έρευνας ή της διαδικασίας δίωξης και μετά από πλήρη διαβούλευση με όλες τις σχετικές αρχές σε κάθε δικαιοδοσία.
- ▶ Η Eurojust είναι στην προνομιακή θέση να προσφέρει βοήθεια στις ενδιαφερόμενες αρχές στις προσπάθειές τους να συνεργαστούν και να βρουν λύσεις, ανά πάσα στιγμή σε καθένα από τα προηγούμενα βήματα, ή ακόμα και για τον προσδιορισμό υποθέσεων που εκκρεμούν σε κράτη μέλη στα οποία θα μπορούσαν να προκύψουν τέτοιες συγκρούσεις (βλ. παρακάτω).

Βασικοί παράγοντες

Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μία σειρά παραγόντων κατά τη λήψη μίας απόφασης σχετικά με το ποια είναι η κατάλληλη δικαιοδοσία δίωξης. Όλοι αυτοί μπορούν να επηρεάσουν την τελική απόφαση. Η προτεραιότητα και το βάρος που θα πρέπει να δίνεται σε κάθε παράγοντα διαφέρουν από υπόθεση σε υπόθεση.

Μερικοί από τους παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη είναι οι εξής:

Εδαφικότητα Θα πρέπει να υπάρχει η προκαταρκτική υπόθεση ότι, εάν είναι δυνατό, η δίωξη θα πρέπει να λάβει χώρα στη δικαιοδοσία στην οποία πραγματοποιήθηκε η πλειοψηφία —ή το σημαντικότερο μέρος— της εγκληματικής δραστηριότητας ή στην οποία υπήρξε η πλειοψηφία —ή το σημαντικότερο μέρος— της απώλειας. Συνεπώς, τόσο η ποσοτική («η πλειοψηφία») όσο και η ποιοτική («το σημαντικότερο μέρος») διάσταση θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

Τοποθεσία του(ων) υπόπτου(ων)/κατηγορούμενου(ων) Μία σειρά στοιχείων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σχετικά με αυτόν τον παράγοντα, όπως:

- ▶ το μέρος στο οποίο βρέθηκε ο ύποπτος/κατηγορούμενος,
- ▶ η υπηκοότητα ή ο συνήθης τόπος κατοικίας του υπόπτου/κατηγορούμενου,
- ▶ οι πιθανές ισχυρές προσωπικές σχέσεις με ένα κράτος μέλος ή άλλα σημαντικά συμφέροντα του υπόπτου/κατηγορούμενου,
- ▶ η πιθανότητα διασφάλισης της παράδοσης ή έκδοσης του υπόπτου/κατηγορούμενου σε άλλη δικαιοδοσία, και
- ▶ η πιθανότητα μεταφοράς της δικογραφίας σε δικαιοδοσία στην οποία βρίσκεται ο ύποπτος/κατηγορούμενος.

Σε περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν διάφοροι συν-κατηγορούμενοι, όχι μόνο ο αριθμός αυτών είναι σχετικός, αλλά και ο ρόλος του καθενός στη διάπραξη του εγκλήματος και η τοποθεσία του. Κι εδώ επίσης, μετράει τόσο η ποσοτική όσο και η ποιοτική διάσταση.

Η αξιολόγηση αυτών των στοιχείων θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη όλα τα ισχύοντα νομικά μέσα της ΕΕ, και κυρίως αυτών που σχετίζονται με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης. Η εφαρμογή τους μπορεί να επηρεάσει την αξιολόγηση αυτού του παράγοντα και συνεπώς την τελική απόφαση σχετικά με τον τόπο δίωξης. Για παράδειγμα, η εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιου για την αμοιβαία αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων που επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας (2008/909/ΔΕΥ), σε συνδυασμό με την απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (2002/584/ΔΕΥ) μπορεί να καταστήσει την τοποθεσία του υπόπτου/κατηγορούμενου ως κριτήριο δευτερεύουσας σημασίας, επειδή σε μεταγενέστερο στάδιο, ο κατάδικος μπορεί να μεταφερθεί σε άλλο κράτος μέλος για να εκτίσει την στερητική της ελευθερίας ποινή.

Διαθεσιμότητα και παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων Οι δικαστικές αρχές μπορούν να παρέμβουν σε υποθέσεις χρησιμοποιώντας μόνο αξιόπιστα και παραδεκτά αποδεικτικά στοιχεία. Η τοποθεσία και η διαθεσιμότητα των αποδεικτικών στοιχείων στην κατάλληλη μορφή και η αποδοχή τους από το δικαστήριο θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Η ποσότητα και η ποιότητα των αποδεικτικών στοιχείων στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη, παρόλο που το

νομικό πλαίσιο το οποίο θεσπίστηκε με την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας (οδηγία 2014/41/ΕΕ) μπορεί να δώσει τη δυνατότητα συλλογής αποδεικτικών στοιχείων σε διαφορετικές χώρες.

Απόκτηση στοιχείων από καταθέσεις μαρτύρων, εμπειρογνομόνων και θυμάτων Οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη δυνατότητα απόκτησης στοιχείων από καταθέσεις μαρτύρων, εμπειρογνομόνων και θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων, εάν αυτό είναι απαραίτητο, της διαθεσιμότητας μετακίνησης αυτών σε άλλη δικαιοδοσία για να δώσουν κατάθεση. Η δυνατότητα λήψης των καταθέσεων τους σε έγγραφη μορφή ή με άλλο τρόπο, όπως εξ αποστάσεως μέσω τηλεφώνου ή βιντεοδιάσκεψης, θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη.

Προστασία μαρτύρων Οι δικαστικές αρχές θα πρέπει πάντα να προσπαθούν να εξασφαλίσουν ότι οι μάρτυρες ή τα άτομα που βοηθούν στη διαδικασία δίωξης δεν διατρέχουν κάποιο κίνδυνο. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με τη δικαιοδοσία δίωξης, οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μπορεί να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τη δυνατότητα μίας δικαιοδοσίας να μπορεί να προσφέρει ένα πρόγραμμα προστασίας μαρτύρων, ενώ κάποια άλλη δικαιοδοσία να μην έχει αυτή τη δυνατότητα.

Συμφέροντα των θυμάτων Σύμφωνα με την οδηγία 2012/29/ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων, οι δικαστικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα σημαντικά συμφέροντα των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας τους, και το κατά πόσο μπορούν να επηρεαστούν αρνητικά εάν η δίωξη ασκηθεί σε μία δικαιοδοσία αντί σε άλλη. Αυτό θα πρέπει να λαμβάνει επίσης υπόψη τη δυνατότητα των θυμάτων να ζητήσουν αποζημίωση.

Στάδιο ποινικής διαδικασίας Το στάδιο και η εξέλιξη της ποινικής διαδικασίας στα εμπλεκόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Όταν μία έρευνα βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο σε μία δικαιοδοσία, η μεταφορά της υπόθεσης σε άλλη δικαιοδοσία μπορεί να μην είναι κατάλληλη.

Διάρκεια ποινικής διαδικασίας Παρόλο που ο χρόνος δεν θα πρέπει να είναι ο αποφασιστικός παράγοντας στην απόφαση σχετικά με τη δικαιοδοσία δίωξης, όταν οι υπόλοιποι παράγοντες είναι εξισορροπημένοι, τότε οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη χρονική διάρκεια της ποινικής διαδικασίας σε μία συγκεκριμένη δικαιοδοσία («η καθυστέρηση της απονομής δικαιοσύνης ισοδυναμεί με αρνησιδικία»).

Νομικές προϋποθέσεις Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, όπως οι υποχρεώσεις και οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται σε κάθε δικαιοδοσία, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθώς επίσης και οι πιθανές συνέπειες μίας απόφασης για την άσκηση δίωξης σε μία δικαιοδοσία και όχι σε άλλη, και το πιθανό αποτέλεσμα σε κάθε δικαιοδοσία. Ωστόσο, οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να αποφασίζουν την άσκηση δίωξης σε μία δικαιοδοσία και όχι σε άλλη μόνο για την αποφυγή συμμόρφωσης με νομικές υποχρεώσεις που ισχύουν σε μία δικαιοδοσία και όχι σε άλλη.

Εξουσίες επιβολής ποινής Ενώ θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι πιθανές διαθέσιμες ποινές αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα της εγκληματικής δραστηριότητας η

οποία εκδικάζεται, οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να επιδιώκουν την άσκηση δίωξης σε μία δικαιοδοσία απλώς επειδή οι πιθανές διαθέσιμες ποινές είναι υψηλότερες από αυτές άλλης δικαιοδοσίας. Παρομοίως, οι σχετικές εξουσίες επιβολής ποινής των δικαστηρίων σε διαφορετικές δικαιοδοσίες δεν θα πρέπει να αποτελούν αποφασιστικό παράγοντα στην απόφαση προσδιορισμού της δικαιοδοσίας δίωξης μίας υπόθεσης.

Προϊόντα εγκλήματος Τα ισχύοντα κοινοτικά και διεθνή νομικά μέσα και, κυρίως, τα μέσα αμοιβαίας αναγνώρισης της ΕΕ για τη δέσμευση και κατάσχεση, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των διαθέσιμων εξουσιών για τη δέσμευση, ανάκτηση και κατάσχεση των προϊόντων εγκλήματος. Ωστόσο, οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να αποφασίζουν την άσκηση δίωξης σε μία

δικαιοδοσία και όχι σε άλλη μόνο λόγω της πιο αποτελεσματικής ανάκτησης των προϊόντων εγκλήματος σε μία δικαιοδοσία.

Κόστη και πόροι Παρόλο που οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το κόστος και τους πόρους, το κόστος της άσκησης δίωξης σε μία υπόθεση ή οι συνέπειες στους πόρους μίας εισαγγελίας δεν θα πρέπει να αποτελούν παράγοντα στην απόφαση προσδιορισμού της δικαιοδοσίας δίωξης, εκτός αν όλοι οι υπόλοιποι παράγοντες είναι εξισορροπημένοι.

Προτεραιότητες κρατών μελών Οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να αρνούνται την αποδοχή δίωξης μίας υπόθεσης στη δικαιοδοσία τους επειδή δεν θεωρείται προτεραιότητα στο κράτος μέλος τους.

Υποστήριξη της Eurojust

- ▶ Η βοήθεια της Eurojust μπορεί να ζητηθεί, ανά πάσα στιγμή, από οποιαδήποτε από τις εμπλεκόμενες δικαστικές αρχές.
- ▶ Στο πλαίσιο του ρόλου της, και κατά προτίμηση σε αρχικό στάδιο, η Eurojust μπορεί να διευκολύνει τις προκαταρκτικές επαφές και διαβουλεύσεις ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές, να συντονίζει τις ενέργειές τους, να ενθαρρύνει και να επιταχύνει την ανταλλαγή πληροφοριών προκειμένου να δοθεί μία πλήρης εικόνα των υποθέσεων, να διασφαλίσει την ομαλή εφαρμογή των μέσων δικαστικής συνεργασίας, να διασαφηνίζει τους συνδέσμους ανάμεσα σε διαφορετικά μέρη των εγκληματικών δικτύων και να διευκολύνει τις περαιτέρω αποφάσεις σχετικά με τον προσδιορισμό της δικαιοδοσίας δίωξης. Στις περιπτώσεις όπου δεν είχε εμπλακεί η Eurojust και οι αρμόδιες αρχές δεν μπόρεσαν να καταλήξουν σε μία αποτελεσματική λύση στο πλαίσιο των διαφορετικών διαβουλεύσεων που παρέχονται από την απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ, η υπόθεση θα πρέπει, εφόσον χρειάζεται, να παραπέμπεται στη Eurojust από την εμπλεκόμενη αρμόδια αρχή.
- ▶ Η Eurojust μπορεί να εντοπίσει εγκαίρως τις παράλληλες ποινικές διαδικασίες και να παρέχει ενεργά υποστήριξη σε εθνικές αρχές, χάρη στις πληροφορίες για υποθέσεις στις οποίες έχουν προκύψει ή είναι πιθανό να προκύψουν συγκρούσεις δικαιοδοσίας, και οι οποίες πληροφορίες έχουν ληφθεί από κράτη μέλη σε συμμόρφωση με την απόφαση του Συμβουλίου για τη Eurojust.
- ▶ Στις συντονιστικές συναντήσεις που οργανώνονται από τη Eurojust, οι αρμόδιες αρχές των εμπλεκόμενων κρατών μελών μπορούν να συναντηθούν και να συζητήσουν τα θέματα που τους απασχολούν, με την υποστήριξη των εθνικών μελών. Επιπλέον, οι κοινές ομάδες έρευνας (ΚΟΕ) μπορούν να αποτελέσουν ένα χρήσιμο εργαλείο για την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων δικαιοδοσίας καθώς, στο πλαίσιο μίας ΚΟΕ, οι αρμόδιες αρχές μπορούν επίσης να συμφωνήσουν σχετικά με τον προσδιορισμό της δικαιοδοσίας δίωξης και κάθε αδίκημα.
- ▶ Περαιτέρω, ενεργώντας μέσω των εθνικών μελών της (μεμονωμένα ή από κοινού) ή ως Συλλογικό Όργανο, η Eurojust μπορεί να παρέχει συστάσεις και μη δεσμευτικές γνωμοδοτήσεις ζητώντας από τις αρμόδιες αρχές να δεχτούν ότι μία από αυτές μπορεί να είναι σε καλύτερη θέση να πραγματοποιήσει μία έρευνα ή να διώξει συγκεκριμένα αδικήματα.

Διοίκηση

5.1 Υποστήριξη του επιχειρησιακού και στρατηγικού έργου

Η διοίκηση της Eurojust υποστήριξε το Συλλογικό Όργανο στο επιχειρησιακό του έργο και κατά τη λειτουργία του ως Διοικητικό Συμβούλιο. Το 2016, το Συλλογικό Όργανο διοργάνωσε 26 επιχειρησιακές συναντήσεις και 7 συναντήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Επιπλέον, το Συλλογικό Όργανο διοργάνωσε δύο εκδηλώσεις σχεδιασμού για να συζητήσει τις οργανωτικές εξελίξεις και το στρατηγικό σχεδιασμό. Το *Εγχειρίδιο Επιχειρήσεων της Eurojust*, που εγκρίθηκε το Νοέμβριο από το Συλλογικό Όργανο, παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες για τη βοήθεια της διοίκησης προς τα εθνικά γραφεία κατά τη διαχείριση υποθέσεων, και αποτελεί ορόσημο στην ενοποίηση μίας κοινής και σφαιρικής προσέγγισης της διαχείρισης υποθέσεων σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Επιχειρησιακά θέματα Οι εθνικές αρχές ζήτησαν από τη Eurojust να συλλέξει πληροφορίες ή να παράσχει νομικές συμβουλές για τα ακόλουθα θέματα:

- δικαστικές αποφάσεις του ΔΕΕ για την ερμηνεία των νομικών όρων «δικαστική αρχή» και «δικαστική απόφαση» στο πλαίσιο της ΑΠ ΕΕΣ,

- την αναγνώριση της «απαγωγής παιδιών από γονείς» από ένα κράτος μέλος σε άλλο ως αδίκημα,
- τα άρθρα 18 και 19 της ΑΠ ΕΕΣ σχετικά με την «προσωρινή μεταφορά» και την «ακρόαση του ατόμου»,
- ξένοι τρομοκράτες μαχητές,
- τη παρακολούθηση συνομιλιών μέσω ιών τύπου «δούρειου ίππου» που ενεργοποιούνται εξ αποστάσεως σε κινητά τηλέφωνα, και
- το ισχύον διαδικαστικό δίκαιο σε επείγουσες καταστάσεις (π.χ. καταστάσεις έκτακτης ανάγκης).

Θεματικές συζητήσεις Το Συλλογικό Όργανο αντάλλαξε εμπειρογνωμοσύνη και βέλτιστες πρακτικές σε τομείς επιχειρησιακού ενδιαφέροντος για τη Eurojust: εκθέσεις αξιολόγησης σε θέματα εγκληματολογίας και παρακολούθησης τηλεπικοινωνιών.

5.2 Αναδιάρθρωση της διοίκησης

Μία νέα οργανωτική δομή για τη διοίκηση, μετά από πρόταση του προσωρινού Διοικητικού Διευθυντή και την έγκρισή της από το Συλλογικό Όργανο, θα υλοποιηθεί τον Ιανουάριο του 2017. Η βασική αρχή που διέπει την αναδιάρθρωση είναι η βέλτιστη χρήση πόρων και η δημιουργία συνεργιών για την υποστήριξη των επιχειρησιακών αναγκών της Eurojust. Μία νέα μονάδα επιχειρήσεων, που προέκυψε από τη συγχώνευση της μονάδας ανάλυσης υποθέσεων και τμήματα της μονάδας νομικών υπηρεσιών, λειτουργεί ως ενιαία θυρίδα εξυπηρέτησης για

τα εθνικά γραφεία και το Συλλογικό Όργανο. Η μονάδα επιχειρήσεων θα εφαρμόσει μία πολυτομεακή προσέγγιση στην παροχή των υποστηρικτικών υπηρεσιών της στο επιχειρησιακό της έργο. Για την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης και των επικοινωνιακών ικανοτήτων της Eurojust αλλά και τη βελτίωση του προφίλ της προς τους ενδιαφερόμενους φορείς, θα δημιουργηθεί ένα γραφείο επικοινωνιών, ένα γραφείο θεσμικών θεμάτων και ένα γραφείο σχεδιασμού, προγραμματισμού και αναφοράς.

5.3 Προσωπικό και προϋπολογισμός

Προσωπικό Στο τέλος του 2016, η Eurojust αριθμούσε 347 στελέχη, στα οποία συμπεριλαμβάνονταν 72 εθνικά μέλη, αναπληρωτές και βοηθοί, 196 έκτακτοι υπάλληλοι, 31 συμβασιούχοι υπάλληλοι, 21 αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες, 8 προσωρινοί υπάλληλοι και 19 ασκούμενοι. Η Eurojust εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της σχετικά με τη μείωση κατά 5 τοις εκατό των αποκεντρωμένων φορέων.

Παράλληλα με τη μείωση των διοικητικών πόρων, η Eurojust εξασφάλισε τρεις νέες επιχειρησιακές θέσεις από τις προϋπολογιστικές αρχές ως «σκόπιμες ενισχύσεις» των στόχων που ορίζονται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την υποστήριξη των αυξανόμενων απαιτήσεων σχετικά με το έργο της για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και την παράνομη διακίνηση μεταναστών.

Προϋπολογισμός Ο προϋπολογισμός της Eurojust για το 2016, των 43 539 737 ευρώ, συμπεριλάμβανε το ποσό των 6 980 000 ευρώ που προοριζόταν για τις νέες εγκαταστάσεις. Αυτός ο προϋπολογισμός ήταν κατά 7 τοις εκατό χαμηλότερος από το αρχικό αίτημα της Eurojust. Λόγω αυτού του περιορισμού, και προκειμένου να εξασφαλίσουμε το επιχειρησιακό μας έργο που καθορίζεται από τη ζήτηση και την ικανότητα να εκπληρώσουμε τις νομικές μας υποχρεώσεις, το πρόγραμμα εργασιών της Eurojust για το 2016 τροποποιήθηκε προκειμένου να δώσει περαιτέρω προτεραιότητα στις δραστηριότητες του οργανισμού. Ορισμένες εξελίξεις στον τομέα της πληροφορικής αναβλήθηκαν και αρκετές συναντήσεις ακυρώθηκαν, όπως η συνάντηση με τους εθνικούς ανταποκριτές για τη Eurojust και η συνάντηση με τα σημεία επαφής της Eurojust σε τρίτα κράτη, εξασφαλίζοντας έτσι πλήρη αξιοποίηση του προϋπολογισμού για θέματα υποθέσεων και για συντονιστικές

συναντήσεις. Οι προσλήψεις καθυστέρησαν, οδηγώντας σε ποσοστό κενών θέσεων 3,45 τοις εκατό. Σε έναν βαθμό, η αναβολή της παράδοσης του νέου κτιρίου ελάφρυνε την προϋπολογιστική πίεση προς το τέλος του οικονομικού έτους και επιτεύχθηκε ποσοστό εκτέλεσης 99,89 τοις εκατό.

Ενοποιημένη Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων Όπως προβλέπεται από το άρθρο 47 του Οικονομικού Κανονισμού της Eurojust, η **Ενοποιημένη Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων (CAAR)** συντάσσεται από το Διοικητικό Διευθυ-

ντή για την αναφορά των επιτευγμάτων του οργανισμού κατά τη διάρκεια του έτους. Η έκθεση CAAR περιγράφει λεπτομερώς το βαθμό στον οποίο επιτυγχάνεται η εφαρμογή των στόχων του Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών της Eurojust, σύμφωνα με τους βασικούς δείκτες επίδοσης, καθώς και τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους που κατανέμονται και τους εσωτερικούς ελέγχους που εφαρμόζονται. Η CAAR υποβάλλεται στις προϋπολογιστικές αρχές ετησίως έως την 1η Ιουλίου, και βρίσκεται στο δικτυακό τόπο της Eurojust.

5.4 Οργανωτικές εξελίξεις

Σε συνέχεια της αξιολόγησης της Eurojust και των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το άρθρο 41 σημείο (α) της απόφασης του Συμβουλίου για τη Eurojust και σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των συστάσεων που υιοθετήθηκαν από το Συλλογικό Όργανο το 2015, συστάθηκε μία ομάδα εργασίας για την αναθεώρηση και εναρμόνιση των εσωτερικών δομών εργασίας και των προτεραιοτήτων. Το 2016, το Συλλογικό Όργανο έλαβε αποφάσεις που συμπεριλάμβαναν τα ακόλουθα: (i) αυξημένες υπηρεσίες και πόρους από τη διοίκηση για την υποστήριξη του επιχειρησιακού έργου, (ii) συγκεκριμένα βήματα προς μία κοινή και εναρμονισμένη εισαγωγή, επεξεργασία και διαγραφή δεδομένων στο Σύστημα Διαχείρισης Υποθέσεων και (iii) έναν περιορισμένο αριθμό έργων πολιτικής σε τομείς εγκλημάτων προτεραιότητας και μέσων δικαστικής συνεργασίας.

Η διοίκηση συνέχισε να παρέχει βοήθεια στο Συλλογικό Όργανο για την παρακολούθηση και ανάλυση του αντίκτυπου των νομοθετικών εξελίξεων σχετικά με τα σχέδια κανονισμών για τη Eurojust και τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Το Συμβούλιο κατέληξε στη γενική προσέγγιση σχετικά με το σχέδιο κανονισμού της Eurojust το Φεβρουάριο του 2015, εξαιρουμένων των διατάξεων που συνδέονται με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Το 2016, η Eurojust κοινοποίησε τις απόψεις της στην Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη συνεργασία της με τη μελλοντική Ευρωπαϊκή Εισαγγελία βάσει της εμπειρογνωμοσύνης και της πρακτικής εμπειρίας της στη δικαστική συνεργασία σε ποινικά ζητήματα, καθώς και τις ανησυχίες της σχετικά με τον πιθανό αντίκτυπο στους πόρους της.

Διοικητική Ομάδα της Eurojust, μετά την αναδιάρθρωση της διοίκησης

5.5 Νέες εγκαταστάσεις

Η κατασκευή των νέων εγκαταστάσεων προχώρησε όπως είχε προγραμματιστεί για το 2016 και τηρήθηκε το χρονοδιάγραμμα. Έως την 1η Απριλίου, η κατασκευή είχε φτάσει στο υψηλότερο σημείο της, σηματοδοτώντας την έναρξη του τελικού σταδίου κατασκευής για παράδοση του κτιρίου από τον εργολάβο στο κράτος υποδοχής και στη Eurojust ανάμεσα στο Δεκέμβριο του 2016 και το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2017.

Η Eurojust αναμένεται να μεταφερθεί στις νέες εγκαταστάσεις προς το τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2017, εκκρεμότητας της παράδοσης σύμφωνα με το πρόγραμμα απαιτήσεων της Eurojust.

Ένα δείγμα των προϊόντων της Eurojust το 2016

Δημόσια πρόσβαση σε έγγραφα

Ο αριθμός των αιτημάτων για [δημόσια πρόσβαση σε έγγραφα της Eurojust](#) μειώθηκε το 2016, με σύνολο 15 αιτημάτων σε σύγκριση με 18 το 2015. Επιπλέον, η Eurojust έλαβε τρία αιτήματα διαβούλευσης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 του Κανονισμού 1049/2001, ως συντάκτης του αιτούμενου εγγράφου που αποτελεί τρίτο μέρος. Δεν λήφθηκε καμία επιβεβαιωτική αίτηση το 2016. Η Eurojust συνέχισε να ανανεώνει το [Δημόσιο Μητρώο](#) των εγγράφων που είναι διαθέσιμο μέσω του διαδικτυακού τόπου της. Η αυξανόμενη λίστα εγγράφων που είναι απευθείας διαθέσιμα για το κοινό είναι σχεδιασμένη προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβαση των πολιτών σε έγγραφα τα οποία διατηρούνται από τη Eurojust χωρίς την ανάγκη επίσημης αίτησης πρόσβασης σε έγγραφα, και να αυξάνεται η διαφάνεια και η διαθεσιμότητα των πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες της Eurojust.

Εurojust και δί-
κτυα των ασκού-
ντων συναφή
προς τη δικαιοσύ-
νη επαγγέλματα

Οι Γραμματείες του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου, το Δίκτυο Εθνικών Εμπειρογνομόνων σε Κοινές Ομάδες Έρευνας (Δίκτυο ΚΟΕ) και το Δίκτυο για την έρευνα και δίωξη σε υποθέσεις γενοκτονίας, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου (Δίκτυο Γενοκτονίας) φιλοξενούνται από τη Eurojust, κάνοντας έτσι χρήση των πόρων της. Τα μέλη τους αποτελούν μέρος του προσωπικού της Eurojust.

Οι γραμματείες προσφέρουν υπηρεσίες στα δίκτυα και διευκολύνουν τη συνεργασία με το Συλλογικό Όργανο και τα εθνικά γραφεία στα κοινά πεδία δράσης τους. Η Eurojust επίσης παρέχει νομική, διοικητική και οικονομική υποστήριξη στο Συμβουλευτικό Φόρουμ των Γενικών Εισαγγελέων και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβουλευτικό Φόρουμ).

6.1 Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο

Το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο, το οποίο ιδρύθηκε το 1998, είναι ένα δίκτυο εθνικών σημείων επαφής που διορίζονται από τα κράτη μέλη για τη διευκόλυνση της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικά ζητήματα. Τα σημεία επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου βοηθούν τους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα σε καθημερινή βάση παρέχοντας νομικές και πρακτικές συμβουλές και δημιουργώντας απευθείας επαφές μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών. Η γραμματεία του δημιουργήθηκε το 2003.

Συνεδριάσεις Οι συνεδριάσεις της ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου πραγματοποιήθηκαν στο Άμστερνταμ και στη Μπρατισλάβα. Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν η εμπορία ανθρώπων/εκμετάλλευση εργασίας, οικονομικές έρευνες, ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, συνεργασία και συνεργίες με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Δικαιωμάτων των Θυμάτων (ENVR) και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (EJCN). Πραγματοποιήθηκαν τρεις συναντήσεις στη Eurojust: η τακτική συνάντηση, η συνάντηση των ανταποκριτών για τις τεχνικές πτυχές και η συνάντηση των εθνικών ανταποκριτών.

Οι περιφερειακές συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου πραγματοποιήθηκαν στη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία. Οι

εθνικές συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου πραγματοποιήθηκαν στη Λετονία, την Πολωνία, τη Ρουμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτές οι συνεδριάσεις έδωσαν τη δυνατότητα στα σημεία επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου και τις τοπικές αρχές να συζητήσουν τη διεθνή δικαστική συνεργασία σε διαφορετικούς τομείς, όπως οι σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου και της Eurojust. Σε αυτές τις συνεδριάσεις παρευρέθησαν εκπρόσωποι από τα εθνικά γραφεία της Eurojust.

Συνεργασία με τη Eurojust Το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο και η Eurojust συνέχισαν με την εφαρμογή των σχεδίων δράσης τους κατά τον έκτο γύρο αμοιβαίων αξιολογήσεων στα κράτη μέλη.

Στο πλαίσιο της συνεδρίασης της ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου υπό την ολλανδική Προεδρία, τα σημεία επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου συναντήθηκαν με τους συναδέλφους τους στα εθνικά γραφεία της Eurojust σε διμερή εργαστήρια για να συζητήσουν τον τρόπο εξασφάλισης της καλύτερης δυνατής υποστήριξης των ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα ενισχύοντας τις συνεργίες μεταξύ του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου και της Eurojust. Σε πολλές περιπτώσεις επιβεβαιώθηκε η καλή συνεργασία. Δόθηκε έμφαση στη σημασία των στενών και τακτικών επαφών και διαβουλεύσεων ανάμεσα στα σημεία επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου και των εθνικών γραφείων της Eurojust. Ως γενικό αποτέλεσμα, θα υπάρξει μία ανασκόπηση του κοινού εγγράφου.

Δικτυακός τόπος Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου Ανανεώθηκαν διάφορες ενότητες του δικτυακού τόπου. Κυκλοφόρησε μία νέα έκδοση του Καταλόγου (Compendium). Αυτό το εργαλείο στηρίζει τη σύνταξη όλων των τύπων αιτημάτων δικαστικής συνεργασίας, βάσει είτε των μέσων αμοιβαίας αναγνώρισης είτε της Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής.

Δημιουργήθηκαν νέες εκδόσεις για την ενότητα της Δικαστικής Βιβλιοθήκης σχετικά με την εφαρμογή των νομικών μέσων. Επιπλέον, η γραμματεία του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου ανέπτυξε ένα νέο διαδικτυακό εργαλείο αναφοράς για τις δραστηριότητες των σημείων επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου, το οποίο θα είναι έτοιμο τον Ιανουάριο του 2017.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο συνέχισε να αναπτύσσει τις σχέσεις του με άλλα δικαστικά δίκτυα και τρίτα κράτη. Τα στοιχεία επικοινωνίας των σημείων επαφής του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου είναι διαθέσιμα σε μία νέα

Κοινό έγγραφο Eurojust-Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου (ΕΔΔ)

Το κοινό έγγραφο, Συνδρομή στη Διεθνή Συνεργασία σε Ποινικά Θέματα για τους Ασκούντες Συναφή προς τη Δικαιοσύνη Επαγγέλματα: ΕΔΔ και Eurojust, «Τι μπορούμε να κάνουμε για εσάς;», είναι διαθέσιμο σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ και δημοσιεύεται στους δικτυακούς τόπους του ΕΔΔ και της Eurojust. Ενημερώνει τους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα σχετικά με τις υπηρεσίες και τη συνδρομή που μπορεί να παρέχει το ΕΔΔ και η Eurojust διασφαλίζοντας έτσι ότι το ΕΔΔ και η Eurojust ασχολούνται με υποθέσεις που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους και κάνουν αποτελεσματική χρήση του χρόνου και των πόρων αποφεύγοντας την επικάλυψη ενεργειών.

ενότητα του δικτυακού τόπου του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου που ονομάζεται «Συνεργασία με τρίτες χώρες και δικαστικά δίκτυα».

Κατάρτιση Η γραμματεία του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου οργάνωσε το έβδομο πρόγραμμα κατάρτισης γλώσσας για τα σημεία επαφής του Ευρωπαϊκού Δικα-

στικού Δικτύου, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών. Κατά τη διάρκεια μίας εβδομάδας, τα σημεία επαφής κατάφεραν να βελτιώσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες και επίσης είχαν την ευκαιρία να ενημερώσουν άλλους συμμετέχοντες σχετικά με τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου και του δικτυακού τόπου του.

6.2 Δίκτυο ΚΟΕ

Το Δίκτυο ΚΟΕ είναι ένα δίκτυο εθνικών δικαστικών σημείων επαφής και σημείων επαφής από τις αρχές επιβολής του νόμου που ιδρύθηκε το 2005 για να ενθαρρύνει τη χρήση των ΚΟΕ και να προωθήσει την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών. Η γραμματεία του δημιουργήθηκε το 2011. Από το 2013, η γραμματεία διαχειρίζεται το πρόγραμμα επιδοτήσεων που δημιουργήθηκε από τη Eurojust για την παροχή υποστήριξης των δραστηριοτήτων των ΚΟΕ (βλ. ενότητα 1.4).

Ετήσια συνάντηση Η 12η ετήσια συνάντηση των Εθνικών Εμπειρογνομόνων των ΚΟΕ πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο, εστιάζοντας συγκεκριμένα στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι ΚΟΕ σε υποθέσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών. Κατά τη διάρκεια του διημέρου, εμπειρογνώμονες και ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα από ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και άλλοι σχετικοί οργανισμοί και ενδιαφερόμενοι φορείς, συζήτησαν συγκεκριμένα βήματα για τη βελτίωση της χρήσης των ΚΟΕ σε υποθέσεις παράνομης διακίνησης μεταναστών. Τα Συμπεράσματα της συνάντησης είναι διαθέσιμα στο δικτυακό τόπο της Eurojust.

Προγράμματα Το Δίκτυο ΚΟΕ αναθεώρησε δύο χρήσιμα έγγραφα για ασκούντες συναφή επαγγέλματα προς τη δικαιοσύνη, τα οποία είναι επίσης διαθέσιμα στο δικτυακό τόπο της Eurojust: το εγχειρίδιο ΚΟΕ, στο οποίο έγιναν εκτεταμένες βελτιώσεις έτσι ώστε να λειτουργεί ως ένας πρακτικός οδηγός για τις ΚΟΕ, συμπεριλαμβανομένης μίας ενότητας «συχών ερωτήσεων», και το υπόδειγμα

συμφωνίας ΚΟΕ, το οποίο αναθεωρήθηκε με σκοπό να απλοποιηθεί το υπάρχον υπόδειγμα και να συμπεριληφθούν διάφορες τροποποιήσεις που προκύπτουν από την ανάλυση υφιστάμενων συμφωνιών. Έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο των Υπουργών βάσει ψηφίσματος.

Το Δίκτυο ΚΟΕ συνέχισε να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με τις εθνικές νομοθεσίες περί ΚΟΕ (δημοσιεύτηκαν νέες περιλήψεις για Δανία, Ιταλία, Λετονία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Φινλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο) και πρακτικές (ξεκίνησαν 20 αξιολογήσεις νέων ΚΟΕ). Αυτές οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην περιοχή περιορισμένης πρόσβασης των ΚΟΕ, μία διαδικτυακή πλατφόρμα στην οποία μπορούν να ζητήσουν πρόσβαση οι ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα της ΕΕ.

Κατάρτιση Εκτός από το πρόγραμμα κατάρτισης *Κοινές Ομάδες Έρευνας* (βλ. κεφάλαιο 3) και τα συμπεράσματα της ετήσιας συνάντησης, το Δίκτυο ΚΟΕ και η γραμματεία του συνέβαλλαν σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης σχετικά με τις ΚΟΕ εστιάζοντας συγκεκριμένα στις προκλήσεις των υποθέσεων παράνομης διακίνησης μεταναστών. Αυτή η εκδήλωση οργανώθηκε σε συνεργασία με τη CEPOL, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών και τη Γραμματεία της Σύμβασης Αστυνομικής Συνεργασίας της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, και κατά τη διάρκεια τριών ημερών συγκεντρώθηκαν 25 συμμετέχοντες από κράτη μέλη και τρίτα κράτη τα οποία επηρεάζονται από αυτού του είδους την εγκληματική δραστηριότητα προκειμένου να βελτιωθεί η χρήση των ΚΟΕ σε αυτόν τον τομέα.

6.3 Δίκτυο κατά της Γενοκτονίας

Το Δίκτυο κατά της Γενοκτονίας ιδρύθηκε το 2002 προκειμένου να διασφαλιστεί η στενή συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών στην έρευνα και δίωξη της γενοκτονίας, των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και των εγκλημάτων πολέμου, ανταλλάσσοντας επιχειρησιακές πληροφορίες, βέλτιστες πρακτικές και εμπειρίες. Πρόκειται για ένα δίκτυο ερευνητών, εισαγγελέων και υπευθύνων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής. Η γραμματεία του Δικτύου κατά της Γενοκτονίας συστάθηκε τον Ιούλιο του 2011.

Συναντήσεις Πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις της ολομέλειας στη Eurojust και επικεντρώθηκαν στις πρακτικές προκλήσεις της υπόθεσης κατά των ηγετών των Δημοκρατικών Δυνάμεων για την Απελευθέρωση της Ρουάντας (FDLR) στη Γερμανία και σε εγκλήματα που σχετίζονται με τη λεηλασία και καταστροφή χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς στη Συρία και στο Ιράκ. Τα συμπεράσματα και

των δύο ετήσιων συναντήσεων είναι διαθέσιμα στο δικτυακό τόπο της Eurojust. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε μία *ad hoc* συνάντηση για να συζητηθούν και να προχωρήσουν οι εθνικές έρευνες σχετικά με τις συνεχιζόμενες ένοπλες συγκρούσεις στη Συρία, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική εισροή Σύρων μεταναστών στην ΕΕ, ανάμεσά τους θυμάτων, αρτύρων και δραστών των βιαιοπραγιών. Εκθέσεις των συναντήσεων δημοσιεύτηκαν ως έγγραφα 10169/16 και 13409/16 του Συμβουλίου.

Η πρώτη ημέρα της ΕΕ κατά της ατιμωρησίας διοργανώθηκε στις 23 Μαΐου από την ολλανδική Προεδρία, το Δίκτυο κατά της Γενοκτονίας, τη Eurojust και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο στόχος της ετήσιας εκδήλωσης είναι η ευαισθητοποίηση όσον αφορά τα πιο ειδεχθή εγκλήματα, η προώθηση των εθνικών ερευνών και διώξεων, το θέμα της θέσης και της συμμετοχής των θυμάτων σε ποινικές

διαδικασίες και η ενίσχυση της πανευρωπαϊκής δέσμευσης για την καταπολέμηση της ατιμωρησίας για αυτά τα εγκλήματα. Τα αποτελέσματα δημοσιεύτηκαν ως έγγραφο 10233/16 του Συμβουλίου.

Προγράμματα κατάρτισης Τον Οκτώβριο, το Δίκτυο κατά της Γενοκτονίας υλοποίησε ένα πρόγραμμα κατάρτισης σχετικά με την έρευνα και δίωξη σεξουαλικής βίας που σχετίζεται με συρράξεις, σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία (ΔΠΔΓ) και την Ομάδα του ΟΗΕ για το κράτος δικαίου. Το Δίκτυο κατά της Γενοκτονίας συνέχισε τη συνεργασία του με Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών για την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για δικαστές και εισαγγελείς και ξεκίνησε τη συνεργασία με τη CEPOL για την ανάπτυξη ενός προγράμματος κατάρτισης το οποίο εστιάζει στην έρευνα των βασικών διεθνών εγκλημάτων.

6.4 Συμβουλευτικό Φόρουμ

Το Συμβουλευτικό Φόρουμ ιδρύθηκε το 2010 για να ενισχύσει τη δικαστική συνεργασία και αμοιβαία εμπιστοσύνη ανάμεσα στα κράτη μέλη, και για να παρέχει στήριξη από το δικαστικό σώμα στα θεσμικά όργανα των κρατών μελών για την ανάπτυξη στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ.

Κοινή συνάντηση Μετά από μελέτη σχετικά με τη μορφή και το περιεχόμενο, το 2016 ήταν ο πρώτος χρόνος που οι Προεδρίες της ΕΕ ζήτησαν να πραγματοποιηθεί μία κοινή συνάντηση. Το Συμβούλιο των Γενικών Εισαγγελέων των Κάτω Χωρών και η Γενική Εισαγγελία της Σλοβακικής Δημοκρατίας, συγκάλεσε από κοινού την 11η συνάντηση του Συμβουλευτικού Φόρουμ τον Ιούνιο, που επικεντρώθηκε στις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, την τρομοκρατία και την παράνομη διακίνηση μεταναστών, καθώς επίσης και στη συνεργασία με τρίτα κράτη για την καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος.

Δικαστικό Δίκτυο για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο (EJCN) Το Συμβουλευτικό Φόρουμ συζήτησε τα αποτελέσματα του στρατηγικού σεμιναρίου, *Κλειδιά για τον Κυβερνοχώρο*, όσον αφορά τις συχνές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εισαγγελείς στην έρευνα και δίωξη του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, εστιάζοντας στη συνεργασία με παρόχους υπηρεσιών και στην κρυπτογράφηση. Καλωσόρισαν την πρωτοβουλία της ολλανδικής Προεδρίας της ΕΕ για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Δικτύου για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο ως έναν τρόπο προώθησης των επαφών ανάμεσα στους δικαστικούς επαγγελματίες που εργάζονται στο χώρο του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο στα κράτη μέλη και αύξησης της αποτελεσματικότητας των ερευνών και των διώξεων των υποθέσεων που σχετίζονται με το έγκλημα στον κυβερνοχώρο.

Δικαστική ανταπόκριση στην τρομοκρατία και την παράνομη διακίνηση μεταναστών Οι εκπρόσωποι από

Προγράμματα Το 2016 πραγματοποιήθηκαν διάφορες συλλογές και αξιολογήσεις πραγματικών δεδομένων. Το πιο ολοκληρωμένο ερωτηματολόγιο πραγματοποίησε αξιολόγηση της τρέχουσας υλοποίησης της απόφασης 2003/335/ΔΕΥ του Συμβουλίου για τη δημιουργία εξειδικευμένων μονάδων σε εθνικό επίπεδο για την έρευνα και δίωξη βασικών διεθνών εγκλημάτων. Το σκεπτικό της ύπαρξης τέτοιων μονάδων σχετίζεται με την ανάγκη να έχουμε εξειδικευμένες γνώσεις για το χειρισμό πολύπλοκων νομικών και πρακτικών προκλήσεων, τη διατήρηση της εμπειρογνωμοσύνης, των βέλτιστων πρακτικών και των διδαγμάτων εντός της ίδιας μονάδας. Το πρόγραμμα επίσης συμπεριλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με την προστασία των θυμάτων και τη συμμετοχή τους στη δικαστική διαδικασία. Τα αποτελέσματα δημοσιεύτηκαν ως έγγραφο 10234/16 του Συμβουλίου.

τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη αντάλλαξαν τις εμπειρίες τους σχετικά με την ενίσχυση της δικαστικής ανταπόκρισης σε τρομοκρατικές απειλές και τις πρόσφατες τρομοκρατικές επιθέσεις στη Γαλλία και το Βέλγιο. Δόθηκε μία σαφής εικόνα σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζονται και τα διδάγματα που αντλούνται από την έρευνα και τη δίωξη υποθέσεων παράνομης διακίνησης μεταναστών, συγκεκριμένα σχετικά με τον καθορισμό της δικαιοδοσίας στην ανοιχτή θάλασσα και την προστιθέμενη αξία θεώρησης ενός τέτοιου τύπου εγκλήματος ως σοβαρό οργανωμένο έγκλημα.

Υπογραμμίστηκε η ανάγκη ενίσχυσης και εναρμόνισης της διεθνούς δικαστικής συνεργασίας μέσω των βελτιωμένων επαφών ανάμεσα στους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα και η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη νομοθεσία και τις βέλτιστες πρακτικές, καθώς και την προώθηση των ερευνών μέσω, για παράδειγμα, της χρήσης ειδικών ερευνητικών τεχνικών και ΚΟΕ εάν αυτό είναι απαραίτητο.

Συνεργασία με κύρια τρίτα κράτη Υπήρξε ανταλλαγή ιδεών ως προς τις νομικές και πρακτικές προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν και τους πιθανούς τρόπους βελτίωσης της συνεργασίας με τις δικαστικές αρχές από τρίτα κράτη όσον αφορά την εκτέλεση αιτημάτων Αμοιβαίας Δικαστικής Συνδρομής, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων. Η Eurojust έδωσε μία εικόνα σχετικά με τις συνεχιζόμενες δραστηριότητές της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, υπογραμμίζοντας την προστιθέμενη αξία των συμφωνιών συνεργασίας, των εισαγγελέων-συνδέσμων που τοποθετήθηκαν στη Eurojust και το δίκτυο δικαστικών σημείων επαφής της σε τρίτα κράτη διευκολύνοντας τη δικαστική συνεργασία.

Τα συμπεράσματα της συνάντησης είναι διαθέσιμα στο διευκρινιστικό τόπο της Eurojust.

Ευχαριστούμε

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον **Francisco Jiménez Villarejo**, Εθνικό Μέλος της *Ισπανίας*, για το έργο του και την πολύτιμη συμβολή του ως Αντιπρόεδρος του Συλλογικού Οργάνου της Eurojust από το Νοέμβριο του 2013 έως το Νοέμβριο του 2016.

Ευχαριστήριο και αποχαιρετισμός

Petter Sødal, Εισαγγελέας-Σύνδεσμος της *Νορβηγίας* στη Eurojust από τον Οκτώβριο του 2013 έως τον Αύγουστο του 2016

Klaus Rackwitz, Διοικητικός Διευθυντής από τον Οκτώβριο του 2011 έως το Σεπτέμβριο 2016

ISBN: 978-92-9490-131-6

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB The Hague, Κάτω Χώρες

Τηλ.: +31 70 412 5000 - Ηλεκ. ταχυδρομείο: info@eurojust.europa.eu - Δικτυακός τόπος: www.eurojust.europa.eu